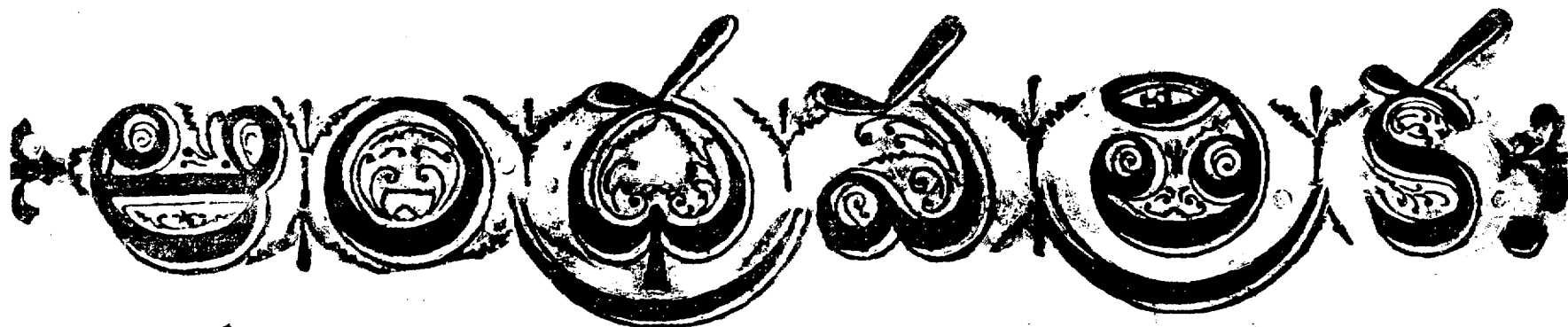

విడివెక్ 1-3 0-1-6

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

3/0997

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
నంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 21-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ రత్నాక్షరము సంవత్సరము, కార్తీకమాస బహుళ వకమి ౧౦.

No. 196

నంచిక ౧౯౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, బాముపుబొట్ట బాపును,
చార్సపు నొప్పుల బారదోలును, బొట్టగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును బాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

వక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఇది రాను రాను మిక్కిలి ప్రబలమగుచున్నది. ఎందుకు?
సుప్రసిద్ధమైన వెల్లర్సుగ్రాండు సర్క్సును

ఎ స్టే నే డు, మ ద రా సు

SHELLAR'S GRAND CIRCUS ESPLANADE, MADRAS.

వీలనగా సాధారణమైన వాటికంటె మిక్కిలి ముఖ్యమైన ప్రదర్శనములను ప్రదర్శించుటకు తగుక్రద్ధ వహించుచున్నాము. ఎవరుగాని మా సర్క్సునుండు ఒకే మోస్తరుగానే ప్రతిదినము ప్రదర్శించ బడుచున్నదని తెలుపదు.

ప్రతిదినము రెండు ప్రదర్శనములు

సాయంత్రం గం 5-30 నిమిషములకు — రాత్రి గం 9-30 నిమిషములకు

రెండు ప్రదర్శనములును మిక్కిలి అపూర్వమైనవి, అద్భుతమైనవి

12 సం॥ రములను లోబడినబాలరకు అన్ని తరగత ౨వను మాటికి మాత్రము సగముచార్జి తీసుకొనబడును.

టిక్కెట్లు ధరలు:— ర్పు. 3, 2, 1, గాలిరి అ. 0-8-0 సి. రామానుజం, మేనేజరు.

వెల్లింగ్టన్ సి నీ మా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు
శనివారమునుండి శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ జ్యూయల్ క్రాఫ్ట్ థి వ సీరీస్.
ది లెడర్ ఫుష్టర్స్ 2 భాగములు

ఆరోగు గొప్పసీరియల్ 49 దినముల కథ
శేవా గర్భర్ కృత్యములు మాడతగినవి. 1 వ వారము.

శనివారం 22-11-24

శ్రీ కృష్ణవిలాసనభ, తెనాలి

శా కుం త ల

దువ్యంత పాత్రను బ్ర. శ్రీ. యడవల్లి సూర్య
నారాయణరావుగారు ధరింతురు.

మేనేజింగు కమిటీ

పగుళ్లకు తైలము

నెల డబ్బి 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0

1 డబ్బి మొదలు 6 డబ్బిల వరకు పోస్టిజి 0-5-0 మూత్రము.

అరికాళ్లు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, శీతగాలి
వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ
తైలమును రాచిన పగుళ్లమని జలపోయి మంచిచెత్తము రాగల
దు. పగుళ్లనొప్పియు నయవగును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగు
ళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

న మ్మ క ము

క ర్తీ లే దు

1842

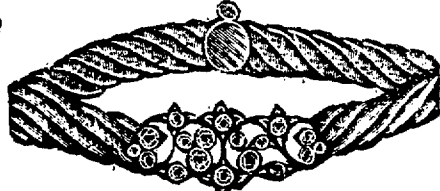
మో సము లే దు

యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

పురుషుల

చేతి గా

లు సు లు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక సుందరమైన మాదిరిలలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎత్తు మొ
దలుకొని 6 సవరములు ఎత్తులవరకు తయారు చేయబడును. చేదారం మజారి ర్పు 5 మొదలు రు 15 ల వరకు గలదు.
మోపుకు పువ్వరాగ కవలములు, పట్టె కంపులు, నీమకమలములు అమర్చిన ప్రత్యేకముగా సామ్యు చెల్లించవలసి
యుండును. సవరము బంగారుకు, నీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1-కి ధర రు 1

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

బందరు పిన్సి పల్ నబుకోద్దులో

N. C. 3, 2 of 1924

Between

వాడి:—అడుగుమిల్లి బసవయ్య

And

ప్రతివాడి:—చింతలపాటి వెంకట్రామయ్య

సమయంబయిలో ప్రతివాడిలయిన చింతలపాటి వెంకట్రామయ్యకు యెన్ని పర్యాయములు సమయము చేయించినను తప్పింపుకొనుచున్నందున శాస్త్రవారు 28.11.1924 తేదీకి నోటీసు వాయిదావేసియున్నారు. గనుక ఏమైనను ఆక్షేపణలు యున్నయెడల ఉదయం 11 గంటలకు హాజరై చెప్పకొనవలెను. లేనిచో పరోక్షముందు డిక్రీచెయ్యబడును.

పోతరాజునా నుమంతరావు, బి. ఏ. బి. యల్. జిల్లాకోర్టుపేదరు.

శ్రీమయిలనరం బాలభారతి సమాజమువారు

రాజమండ్రి చింతామణి

నాటకశాలలో

శనివారము

కృష్ణలాలభారము 22-11-24

సోమవారము

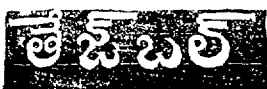
ద్రాపతి 24-11-24

ప్రదర్శింతురు.

తేల్చి వివరము:—రు 3.0-0, 2.0-0, 1.0-0, 0.8-0.

కె. పట్టాభిరామయ్య,

కార్యదర్శి

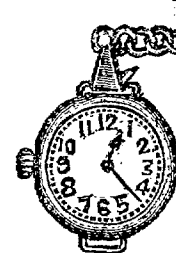
తేజ్ బల్:—ఉష్ణమువలన పలుచబడిన పీర్వమును గట్టిపరచి శుక్ల నవ్వుమును, నపుంసకత్వమును మాన్పి మండు పువ్వుకొనిన వక గంటలో సంసారశక్తి నిచ్చును. యీమందు బలహీనులగు స్త్రీలకుగూడ మిక్కిలిపువయోగము, 20 మాత్రలు సీసా 1 కి రు 2.0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

కుసుమ:—యీమందు గనేరియా అను సెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మాత్ర ద్వారమునుండి వెలువడు ప్రాణమును మాత్రము విడుదలపూడు గలుగు చురుకు పోటు, మొదలగు బాధలను, వెంటనే నిర్దిష్టయెను. స్త్రీలకు గలుగు యేనిధనుయిన కుసుమవ్యాధు లయిననూ ఆశ్చర్యముగా నుడుచును. సీసా 1 కి రు 2.0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆనందకురీరము, పోసుబాక్సు. 246 మదరాసు.

అమెరికన్ రోల్స్ గోల్డ్ రిస్టవాచి

చేతిలో ధరించి కష్టమైన పనులుచేసినను బాగుగా పనిచేయును.

అమెరికన్ రోల్స్ గోల్డ్ చేతి గడియారము. 8 సంవత్సరములకు పూచీ ఇవ్వబడును. ఒకపర్యాయము రప్పించిన తెలుసును. ధర 1-కి సహా వైసు రూ 5-8-0. 8 మాలులకలది వైసుసహా 1-కి 6-0-0.

తేడీ బొమ్మగల కండ్లుఅడించు అలారంబయింపిను 1-కి 4-0-0. జక్-జోక్ లేక టిక్-టాక్ గడియారము 1-కి 2-8-0. ప్రఖ్యాతికెందిన జర్మనీ "బి" టైంపీసు 1-కి ధర 2-8-0. పపుకాటన్ కలములకు గ్లాసునందు చేసిన నిబ్బు 1-కి ఆ 0-6-0

కె. ఎన్. రాధాకృష్ణ అండ్ బ్రదర్సు, 184, వై నాబాబురోడ్డు మదరాసు

డబ్బీ 1-కి కుష్టుకు తెలము రు. 0-8-0

ఈతెలము పొడలు, జొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుమ్మరికు రాయలకు ఉకయోగించును. అమ్మకాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

జూబులు

బీ యమ్మగారి నిర్యాణము

సీ. వేళకఅవును బాప ధీరత ఘోషాలు విడనాడినట్టి యాచిమలచరిత భారతనేను బాప్రంకు మీ రందు కుతులకుఁ జెప్పిన కుసుమజాతి శృద్ధాపూనుగూడ శృధ యంకు నెంచక సభల కెక్కినయట్టి సన్నుతాంగి రామలక్ష్మణులను రమ్యంబుగాఁ బోలు యాసోదరులకు శాశ్వతాత గీ. భరతభూమికి దరిలేని బాధ నిశుచు శాశ్వతల శోకవాఙ్మయిందు మంచి తినుపు నిత్యంబు గాదంచు కలచి మదిని మనల విడనాడె బీ యమ్మ మాన్యువార! వెలువోలు సీతారామయ్యచౌదరి.

జాతీయ ఆరోగ్యశిశుప్రదర్శనోత్సవవారము

మదరాసు ఆరోగ్యసభవారు సాంపత్సరిక జాతీయ ఆరోగ్యశిశుప్రదర్శనోత్సవవారము నొకదానిని నెలకొల్పి రాజధానియందంతటను సంత్రాంతివారములో అనగా 1925 వ సం॥ జనవరి 1 వ తేది మొదలు 18 వ తేదివరకు కాలనిర్ణయము చేసి ఉత్సవమును జరుపుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

కావున కర్నూలు జిల్లా నందికొట్కూరు తాలూకాలోని వివిధ ఆరోగ్యసంఘసభ్యులు కచ్చే సంత్రాంతి రోజులయందు ఈ యోత్సవమును తగు రీతిని జరుపుటకు పుత్సహించుచున్నారు.

ఆరోగ్యసంఘములయొక్క ప్రాముఖ్యసభ్యులు వాటి అగ్రాసనాధిపులు ఆత్మహురు, నందికొట్కూరు వెలిగోడు యూనియనులలో ఏడానపుకు తన యింటిని ఎక్కువ పరిశుభ్రముగా నుంచుకొనుచు తనకాలమునంతయు ఆరోగ్యభివృద్ధికై వెచ్చించుచున్నాడో అట్టివానికి జాతివృత్తిమతభేదము లేకుండ వెండి గిన్నెలు పత్రములు బహుమతి చేయుటకు ఆసభ్యులు పుట్టే శించిరి. తగుధన ముండి పిలయినచో యూనియనేతర గ్రామములందుగూడ నట్టిబహుమతు లొసంగబడును.

కనుక యీ తాలూకాజనులందరు యీ పుత్సవమును జయప్రదముగ జరుపుటకు తమ కైవంచన లేకుండ ధనసహాయమొనర్చి నాకు తని రీతిని తోడ్పడుదు రని ప్రార్థించుచున్నాను.

కే. సి. రామస్వామి అయ్యరు.

హెల్తు యన్సు వెక్టరు, నందికొట్కూరు.

కార్యేటిసగరం జిమిన్ రైతుల కాన్ ఫరెన్సు

(మదరాసు యెట్టేటూలాండు ఆప్టుసు గురించి) కార్యేటిసగరం జిమిన్ రైతుల మహాసభ నవంబరు 30 డిసంబరు 1 తేదులకు నగరిలో జరుగును. శ్రీమాన్ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యం. ఏ, (కాకాబజ్) యం. యల్. సి. గారు అగ్రాసనము వహించుదురు. అమలులోనుండు 1908 వ సంవత్సరపు యెట్టేటూలాండు ఆప్టులో భూస్వాములకున్న రైతులకున్న పుండు సాధక బాధకములు, రైతులయొక్క కొరతలు, యెట్టేటూలాండు ఆప్టులో సవరించవలసిన అంశములు, ఆలోచించి తీర్మానములు గావింపబడును. ఎట్టేటూలాండు ఆప్టువిషయములో డిసంబరు 12 వ తేదీని మదరాసులో జరుగగలదట్టసభవారియొక్క "నెల్లు కమిటీ"వారి యెదుట సాక్ష్యవిద్యుటకుగాను ప్రతినిధులకు యేర్పరచబడును. తిరుత్తణి, పల్లిపట్టు, నారాయణవనం, యీమాడు తాలూకాలలోనుండు రైతులు భూస్వాములువచ్చి సభను జయప్రదము గావించురని కోరడమైనది. నగరిలో సభకు ప్రదేశము తేది మొదలగు వివరములు ముందు తెలుపబడును. సి. దొరసామయ్యంగారు యం. యల్. ఏ, బొల్లిని మనసామినాయుడు యం. యల్. సి, యం. దేవరాజులనాయుడు బి. యల్, మొదలగు ప్రముఖులు, ఆసోకులు ఆహ్వానింపబడియున్నారు. చిత్తూరువలెనే యీఆప్టుపట్ల మిక్కిలి అధికముగా బాధనందు గలబం. వికాఖపట్టణ జిల్లాలలోనుండు జిమిన్ రైతుల ముఖ్యముగా నీసభకువచ్చి కహాయపడగలరని యెదురుచూచుచున్నాము.

నామలి బి. కుప్పసామిరెడ్డి తిరుత్తణి తాలూకా

గాంధీసాందీమందిర్ - గుంటూరు

ఈకాలమున హిందీభాష ఆంధ్రదేశమందలి ప్రతిభాగ్రామమున వ్యాపించి వృద్ధిచొందుచున్నది. కాని స్వతంత్రముగా నొకగ్రంథాలయమెచ్చటనుకాపించి యుండలేదు. ఈలోపమును దీర్చునెంచి శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ జాతీయ పాఠశాలయందలి హిందీవిద్యార్థులందరు నొకగ్రంథాలయమును స్థాపించిరి. దానిని ౧౫-౧౧-౨౪ తేదీ శనివారమునాడు మద్రాసు నివాసస్థులును ప్రసిద్ధ హిందీప్రచారకులగు వ్యాపీకేశ్వర్యగారు తెరచిరి. సభకు హిందీవిద్యార్థిమానులగు పౌరులుగూడ కొందర రుద్రదించిరి. హిందీయందును చిరుచియను వ్యాసములుజరిగెను. వైకుంఠలో నొకరగు శ్రీ చేరు పురఃపోత్రముగారు కొన్ని హిందీగ్రంథముల విరాళముగా నిచ్చిరి. చివరకు పాఠశాలయందలి పండితులైన డి. వెం. నరసింహాచార్యులుగారి శ్లోకరూపకమైన యాశీర్వచనముచే సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

కోటంరాజు సీతావతిశర్మ.

"కర్నూలు మాతృశిశుక్షేమార్థసంఘము"

కర్నూలు 16.11.24:—కర్నూలుపట్టణ పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడుగు శ్రీయత ఓ. లక్ష్మణస్వామిరావు యం. ఏ. బాండ్లరు-అటోలా గాఠి అధ్యక్షతకైంద కర్నూలుపురనివాసుల బహిరంగసభ నేటిదినం ఉదయము 8 గంటలకు కర్నూలుపట్టణ మెటర్నిటీ అండు చైల్డు వెలుఫేరు ఆసోషియేషన్ టేంపర్మరుటుకై సమావేశమయెను. డాక్టరుగారు ఈసంఘముభ్యోద్యేత్యములు విపులముగా జనులకు బోధనజేసినపిదప కార్యచరణల జాపితా పంచదములో పురపాలకసంఘాధ్యక్షులు తాము మాసమునొకతూరి రు 80 కాప్యములున్న సామాకారు మేడం వెంకయ్యకృష్ణగారు వత్సరమున ఒకతూరి రు 120 కాప్యములున్న నిట్టూరు రామస్వామయ్యగారు వత్సరమునొకతూరి రు 25 కాప్యములున్న చెప్పిరి. అప్పయ్య నాయుడుగారిని కేట్రీటిగా నియమించినపిదప సభముగిసెను.

(ఒకవిలేఖరి)

గుంటూరుజిల్లాలో బెల్గాంకాంగ్రెసుకు ప్రతినిధుల ఎన్నికలు

౧౮-౧౧-౨౪ న గుంటూరులో జరిగిన జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభలో యీక్రిందితీర్మానము చేయబడెను:—(తీర్మానము ౧౬) "ఈక్రింద పేర్కొనబడినవాఠి అసీళ్లను అంగీకరించి వారిని వారిపేర్లకదురుగా నమోదుచేయబడిన తాలూకాక్రింద అభ్యర్థులనుగ చేర్చడమైనది.

- ౧. జాలగంటి వెంకటసుబ్బారావుగారు-బంగోలు తాలూకా ౨. శ్రీకాకుళం పట్టాభిరాములు ,, వినుకొండ ,, 3. మల్లాది లక్ష్మీనారాయణ ,, పల్నాడు ,,

ఖాళీలున్న 3 తాలూకాలలో యెన్నికలు యీనెల ౨౮ వ తేదీన జరుపవలెను. ఆయాగ్రామసంఘముల కార్యకర్తలను యెన్నికోద్యోగులనుగ నియమించడమైనది. ఎన్నికోద్యోగులు యెన్నికపత్రములను యీ కార్యాలయమునకు డిసంబరు ౧ వ తేదీలోగా అందునట్లు పంపవలెను. ఆలోగాచేరిన యెన్నిక పత్రములను లెక్కించి కార్యకర్తలను ఫలితములను ౨ వ తేదీలోగా ప్రకటింపవలెను. ఆక్షేపణలున్నవారు తమ ఆక్షేపణలను ౫ వ తేదీ ఉదయం ౧౧ గంటలలోగా చేరునట్లు పంపుకొనవలెను. ఆక్షేపణలను పరిష్కరించుటకు శ్రీయతులు మద్ది కాధాకృష్ణయ్య, ఇల్లికాల రామకృష్ణి, కవుతా వెంకట చలపతిరావుగార్లు పువసంఘముగ నియమించడమైనది. ఏను ౫ వ తేదీన మధ్యాహ్నం ౨ గంటలకు స్వరాజ్యకార్యాలయములో సమావేశమై ఆక్షేపణలను పరిష్కరించవలెను. ఖాయపు ఫలితములు ఆనాడే ప్రకటింపబడవలెను."

వినుకొండ తాలూకాకు అభ్యర్థిగ నిలువబడిన శ్రీయత ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడుటచే తమ అభ్యర్థిత్యమునుపసంహరించుకొన్నారు. వైతీర్మానముప్రకారము యెన్నికలను జరుపుటకు యెన్నిక పత్రములను ఆయాతాలూకాలలోని గ్రామసంఘముల కార్యకర్తలకు పంపుచున్నాము.

వ॥ ము॥ పృసాదరావు, జి. పం. కార్యదర్శి,

బొంబాయి నభలు

మహాత్మని ఆగమనము

నాయకుల రాక

మహాత్మని ఆగమనము

నిన్న ఉదయమున బొంబాయి చేరెను

మహాత్మగాంధీ, మాలానా మహమ్మదాలీ, హాకిం అలీ లఖానగార్లు మున్నగువారు ఢిల్లీనుండి 20 వ తేదీ ఉదయమునకు బొంబాయి చేరి.

దేశబంధుదాసుగారు మున్నగువారుగూడ వంగరాష్ట్రమునుండి నిన్ననే బొంబాయిచేరి. బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘమువారు వారి కందరిని స్వాగతమిసగిరి. ఈనభల ఆహ్వానింపబడిన అన్ని రాష్ట్రముల ప్రముఖులలోను చాలమంది సభలకు రాసంగీకరించిరి. వారికి బసలకు బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఏర్పాటులను చేయుచున్నారు.

వందేత్ శాంతీలాలసేహరా, పండిత జవహరలాల్ సేహరాగార్లు మున్నగువారు సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి 19 వ తేదీన బొంబాయి చేరి. బొంబాయిలో భారత కాంగ్రెసు సంఘకార్యాలయ మేర్పరచబడెను.

భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ నేడు 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బొంబాయిలో ప్రారంభమగును.

ఇష్టాగోష్ఠిసభ

మహాత్మని విడిదిలో నాడుకుల యిష్టాగోష్ఠిసభ నిన్న జరిగినది.

కార్యసంఘసభ

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభగూడ లాబర్నసు రోడ్డులో నిన్న జరిగినది. స్థాయిసంఘసభలో జన్మింపబడవలసిన విషయములను వీరు నిర్ణయించెదరు.

మితవాదుల సంశయము

మితవాదులు తక్కిన పక్షములవారితో పాటు కాంగ్రెసులో చేరి పనిచేయుటకు ఆకాశము కలుగజేసెను అనుసంశయము వాటికింకను చాల హెచ్చుగానే యున్నది. "స్వరాజ్యపక్షమే శాసనసభలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధిపక్షముగా నుండవలెనను నిబంధన పనికిరాదు. మితవాదులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును వీడిపోని స్వపరిపాలనము గోరుచున్నారు. గాన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే కాంగ్రెసు ఆశయమని నిర్ణయింపబడుదు. ఈ రెండు మార్పులు జరిగినచేగాని మితవాదులు కాంగ్రెసులో చేరజాలరు" అని ఇండియా సర్వెంట్యూ సంగ్రహభ్యుదయ ఎం. ఎస్. పోషీగారు మావిలేఖరి కరిగించెను. నిన్న మధ్యాహ్నము సోదర వాదులకు మహాత్మనితో మొదట సంభాషించుటకు నిన్న సాయంకాలము మితవాదుల ప్రత్యేకసభను జరుపుటకు నిర్ణయింపబడెను. ఆసభకు ప్రతికా విలేఖరులను రాసీయవనిరి గని ఫలితము ప్రకటించెదమనిరి.

ఇతర ప్రముఖుల రాక

డాక్టరు అస్సానీ, కట్టమంచి రామలింగరెడ్డి, దేశభక్త కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులుగార్లు మున్నగువారుగూడ నిన్ననే బొంబాయి చేరి.

కాంగ్రెసుపక్షముల ఆలోచన

నిన్న ఉదయముననే మహాత్మని బసలో జమీన్దార్ల స్వరాజ్య పక్షముల నాయకుల యిష్టాగోష్ఠిసభను జరిపిరిగాని ఆ సభకుగూడ ప్రతికా విలేఖరులను రాసీయలేదు. ఆసభలో మహాత్మగాంధీ, దేశబంధుదాసు, దేశభక్త వేంకటప్పయ్య, పండిత మోతీలాల్ సేహరా, హాకిం అజ్జులుఖాను, డాక్టరు అస్సానీ, మాలానా మహమ్మదాలీ, మాలానా హేకతాలీ, అబ్దులు కలాం అజదు, శంకరలాల్ బాంకరు, ఎం. ఆర్. జయకరుగార్లు మున్నగు వారుండెరి. నాలుగుగంటలసేపు చర్చ జరిగినది. పర్యవసాన మేమియును లేలేదనియే తెలిసినది. గాంధీ - దాసు ఒడంబడికను గూర్చియే ఉదయము 9 గంటలు మొదలు మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటవరకును చర్చించినవిషయము సభను నిలిపివేసిరి మరల రాత్రి 7 గంటలకు సభ జరుగుటకు నిర్ణయింపబడెను. సి. వై. చింతామణిగారు మున్నగు మితవాదనాయకులు నిన్న మధ్యాహ్నము మహాత్మనితో మాటలాడి ఫలితమును నిన్న సాయంకాలము జరిగిన మితవాదసభలో తెలుపుటకు నిర్ణయింపబడెను.

వికమతమత్తముకొరకు

మహాత్మని ఆత్మరత

నూలు మ ర తు

అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరుటకు వీలగునట్లు తన నియమములను వీలైనంతవరకు వదలుకొనుటకు మహాత్మడు సిద్ధముగా నున్నాడు. నూలువడుకుట నియోజకార్హతగా నుండుటకు మితవాదులును బిసెంటుపక్షమువారును ప్రతికూలురుగా నున్నచో అనిర్బంధమును గూడ మహాత్మడు వదలుకొనుటగాని అప్పుడు మహాత్మడు కాంగ్రెసు మహాసభ కధ్యక్షతవహించి కాంగ్రెసును నడిపించుట కంగీకరింపడుగాని ఖద్దరు-అస్పృశ్యతా నివారణము-హిందూమహాహృదీయ మైత్రి అనుశాఖలను కాంగ్రెసువారు మహాత్మని పరిశీలనక్రింద నుంచినచో మహాత్మడు సంతోషముతో నాశాఖల కధ్యక్షతను వహించునని రూఢిగా తెలియుచున్నది.

స్వరాజ్యమనగా నేమి?

స్వరాజ్యశబ్ద నిర్వచననిర్ణయముగూడ నేడే జరుగవలెనని మితవాదులు పట్టుపట్టినచో "బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును వదలని స్వపరిపాలనమే స్వరాజ్య శబ్దాభిప్రాయమని" ప్రకటించుటకుగూడ మహాత్మడు సమ్మతించును.

శాసనసభల బోక్సము

కలకత్తాలో జరిగిన గాంధీ-దాసు ఒడంబడికకు మహాత్మడు బంధుడు యుండునుగాని శాసనసభల పరిశీలనమునుగూడ కాంగ్రెసువారే వహింపవలెనని సూచించుటకు మహాత్మడు దంగీకరింపజాలడు. అది మహాత్మని నిశ్చలాభిప్రాయములకు విరుద్ధము. శాసనసభల సంబంధము జాతీయోద్యమముగా నంగీకరింపబడుటకు మహాత్మడు డొడబడడు. బెల్గాం మహాసభలో బహిష్కరణ స్వరాజ్యపక్షములకుతగవులు కలుగకుండ చేయుటకు మహాత్మడు సమ్మతించునేగాని ఖద్దరు మున్నగు శాఖలతోపాటు శాసనసభ శాఖగూడ కాంగ్రెసుపరిశీలన క్రిందపెట్టెను శాఖలలో నెకటిగా నుండుటకు మహాత్మడు తోడ్పడకొనడు. శాసనసభల శాఖగూడ కాంగ్రెసు శాఖలలో నొకటిగా నుండిరివలెనని స్వరాజ్యపక్షమువారు పట్టుపట్టినచో బెల్గాం కాంగ్రెసు మహాసభకు మహాత్మడు డధ్యక్షుడుగానుండడు. ఈ శాసనసభల విధానములందు సమ్మతము లేకపోవుటయేగాక దానికి కేవలము ప్రతికూలముగా నున్న తాను అధ్యక్షతవహించుటవలన మహాసభకు ప్రతిష్ఠ హెచ్చదని మహాత్మడు అభిప్రాయము.

శాసనసభలలో స్వరాజ్యపక్షమునకు స్థానము

శాసనసభలలో స్వరాజ్యపక్షము వారే కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగా నుండవలెనను నిబంధన పనికిరాదనియే అది పక్షపాత మగుననియు మితవాదులు, నేషనలు హోమూరూలరులు మున్నగువారాక్షేపించుచున్నారు. "ఇప్పుడు శాసనసభలకు వెళ్లగోరు కాంగ్రెసువారి లో స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్యయే హెచ్చుగానున్నదిగాన వారు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగా భావింపబడుట న్యాయమగును గాన పక్షపాత మేమియునులేదు. ముందువర్సరమున

గాని అటుపిమ్మట ని మితవాదులు, నేషనలు హోమూరూలరులు మున్నగువారు వారిలో ఏ పక్షమువారి సంఖ్యయైన యిరవక్షములకును కాంగ్రెసులో హెచ్చుగానున్నచో ఆపక్షమే కాంగ్రెసు ప్రతినిధియగుట న్యాయము. కాంగ్రెసుపార్లమెంటు వంటిది. కాంగ్రెసులో ఏ పక్షము వారి సంఖ్య హెచ్చుగానుండిన ఆపక్షమువారు అధికారపక్షమువారగుదురు." అని స్వరాజ్యపక్షమువారు తెలుపుచున్నారు. అన్ని పక్షములును కాంగ్రెసులో చేరుట కొకపద్ధతిని కనిపెట్టవలెననియే అన్ని పక్షములవారును కోరుచున్నారు.

మహమ్మదాలీ జిన్నాగారు

వికమత్య మెటులగుదును

(1) మొదట హిందూత్వమును మహమ్మదీయత్వమును మైత్రీకరింపవలెను. (2) కాంగ్రెసువర్గతీయము విధానమును రాజకీయవిషయములపైనే ఆధారపడవలెను. కాంగ్రెసుకట్టుబాటును సవరింపవలెను. నియోజకార్హత విస్తృతము సాక్షులైనను ఆధారపడియుండవలెనుగాని అధిక రాజకీయ సదుపాయములపై ఆధారపడియుండగూడదు. (3) కాంగ్రెసువర్గతీయము విధానమును సక్రమపద్ధతిని జరుపబడవలెను" అని జిన్నాగారు బొంబే ప్రానికలపత్రికకు వ్రాసిరి.

మితవాదులసభ

నిన్న సాయంకాలము జరిగినది

బొంబాయిలో ఇండియా సర్వెంట్యూ సంగ్రహభ్యుదయ స నిన్న సాయంకాలము మితవాదులసభ జరిగినది. ఆహ్వానములాలక్యముగా చేరుటచే చాలమందికాండెను. చెన్నై, బొంబాయి, బేరారు, సంయుక్త రాష్ట్రములు మున్నగుచోట్లనుండి 80 మందిసభ్యులు వచ్చిరి. వారాయంబిష్టాగోష్ఠిగ రధ్యక్షత వహించిరి.

మాంటాగూగారిమృతి

మాంటాగూగారి మృతికి సంతాపమును తెలుపుచు వందరములు ని లేజీ వెనీషియా మాంటాగూగారికి సామర్పణిని ఆంధ్రచేయవలెననుతీర్మాన మామోదంబుడెను.

వంగరాష్ట్రమున కఠిన శాసనములు

"కఠినశాసనముల ప్రకారము కమిషనరుల తీర్పుపైని హైకోర్టుకు ఆపీలుచేయుటకు అనకాక వియ్యలవీసను అర్హులచేసి నిర్బంధముననుండుటకు ఉద్యోగులకు తృణీకమును నశికారము య్యలడుటవలన చాల హాని కలుగగలదు. వెమకనిట్టికఠినశాసనముల ప్రయోగింపబడినపుడు చాల అక్రమములు జరిగియున్నవి గాన ఆరాజకవ్యవస్థలో సంబంధములేని యిరరాజకీయపక్షములకు వీలవలన చాల ఆపకారము జరుగట నిశ్చయము. ఆరాజక వ్యవస్థను ముఖ్యముగా నడచివేయవలసినదే గాని ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులలో శాంతినికలిగించుటకు దేశమునకు లాభకరమగుపద్ధతిని దూరదృష్టితో నిర్ణయించుటవరకు. అటులచేసినచో జేషియలలో అన్ని పక్షములవారును ఆమోదించెదరు." అను తీర్మాన మామోదంబుడెను.

నాయకుల సభ

ఈ విషయమునుగూర్చి పిమ్మట శభవా రాలొందించిరి. సభకు రాజాలనివాకు పలువురు శ్వక్తులును రాష్ట్రీయసంఘములును వ్రాసినలేఖలు చదువుడెను. పిమ్మట చర్చ జరిగినది. సభ వారు కొన్ని పద్ధతులను నిర్ణయించి తమభిప్రాయమును నాయకులసభలో తెలుపుటకు యివ్వరి ఎన్నుకొనిరి.

19 వ భారతజయినసభ

డి శెంబకలో బెల్గాం లో జరుగును

19 వ భారతజయసభ డిశెంబరులో కడపటివారమున బెల్గాం లో జరుగును. ఆసభకు అధ్యక్షతవహించుటకు బాకప్ప చంపతిరాయ్(హోర్తోయి) గారినికొరిరి. సన్మానసంఘ మేర్పరుపబడెను. బెల్గాం లో స్థిరము చున్న నిజపలు ఛెయ్యియును, వెమక శాసనసంఘసభ్యుడునగు అమపపు డెప్ప చెంబలూగారి ని శన్మానసంఘ సభ్యునిగా ఎన్నుకొనిరి.

పాశ్చాత్య సంఘము

కాంగ్రెసువారికి ప్రత్యుత్తరము

“మీరు కోరినప్రకారము మాప్రతినిధులను పంపజాల పండులకు చింతిలుచున్నాము గాని మీ కీసారి అన్ని పక్షముల వాతానిగూడ అహ్వనించుటచే మాకు చాలసంతోషము కలిగినది. దేశమునందున్న వివిధపక్షములను పరిగణించినచేగాని క్రమాభివృద్ధికలిగదు. దేశమునందరాజకపక్షముకలదని కాంగ్రెసువారి వాదనను యితరులనుగూడ స్పష్టముగా తెలిపియున్నాము గాని కాంగ్రెసువారి వాదనలు అరాజకపక్షము నింకను నిష్కర్మ గానిరనించుట తరువాతిగానేయున్నది. అట్టిఅరాజకపక్షమును రూపుమాపుటకు దోరతనమువారు చేసినప్రయత్నములను నిరసించుట కన్నిపక్షములవారును చేరవలె నని కాంగ్రెసు వారి పురాహిత్యములను పరిపరిచియున్నాము. మొదట కాంగ్రెసు వారు అరాజకపక్షమును వారిహిత్యవిధానమును ఘంటాపథముగా నిరసించవలెను. లేనిచో కాంగ్రెసువారు దౌర్జన్యపక్షమును చూచియు చూడవలెను అనేకించినచో అగమ్యగణన కాంగ్రెసువారు దౌర్జన్యపక్షమును నిష్కర్మగా నిరసించవలెను ప్రజల నటలు. ప్రోత్సాహపథమువరకును పాశ్చాత్యసంఘము వారు కాంగ్రెసువారిసభలకు ప్రతినిధులను పంపజాలరు. ఇట్టి విపరీతాధికారములను దొరతనమువారు ఉద్యోగలక్షిముట్లు అనుచితముయే మాసంఘమువారుగూడ నమ్ముచున్నారని గాని విపరీతపరిస్థితులు దేశమునందేర్పడినవిని నిర్ధారణయగుటచేతను అట్టి పరిస్థితులను తొలగించుట కిట్టికానములే అన్ని దేశములలోను ప్రయోగింపబడుచుండుటవలనను యిపుడెట్టికానములు అనవసరమిదే మాసంఘమువారు తలచుచున్నారని. అన్నిసంఘములతోను కలిసి పనిచేయుటకు మేము సమ్మతించుచున్నాము; గాని యిపుడు అరాజకము నడచుటకు దొరతనమువారు జరుపుచున్న చర్యలను కాంగ్రెసువారు తేలికచూడకంబై ఆమోదించుటయే దేశమునకు లాభకరము గాన మేము మాప్రతినిధులను పంపజాలనందులకు చింతిలుచున్నాము” అని పాశ్చాత్యసంఘమువారు (వాసిరి. ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముని బస

మహాత్ముడు యితర నాయకులను ఢిల్లీ ఎక్స్ప్రెసు లో గ్రాంటురోడ్డు స్టేషనులో దిగిరి. ఆటనుండి వెంటనే తిన్నగా లాబరును రోడ్డులోనున్న నేటు జగజీవనుగారి బంగళాకు వెళ్లిరి. మహాత్ముడు చాల నీరసముగా కనపడెనుగాని సహజమున చిరకాలపుతో వైష్ణవమతవద్దకు వచ్చినవారివందరిని పలుకరించెను.

దేశబంధు వాడుగాను మున్నగువారు జయకరుగారి మందిరమున బసచేసిరి.

బాబూ బెహినుచంద్రపాలుగారు నేడు 21 వ తేదీ ఉదయమునకు బొంబాయి చేరెదరు. మోర్లేల్ల రామచంద్రరావు గారుగూడ నిన్న ఉదయమునకు బొంబాయి చేరిరి.

దాసు-గాంధీ ఒడంబడికకు ప్రాతికూల్యము

ఈ ఒడంబడికకు వంగరాష్ట్రమునందలి బహిష్కరణ పక్షమువారు చాలప్రతికూలముగా నున్నారు. తమ అంగీకారమును తెలుపుచు వంగరాష్ట్ర బహిష్కరణసంఘకార్యదర్శి తంతివార్ల నంపెను. ప్రవిదరాష్ట్ర సఃఘమువారు గూడ కొన్నివిషయముల నాతేసింపుచునే యున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రసంఘాధ్యక్షుడగు దేశభక్త శేంకటప్పయ్యగారు సంపూర్ణామోదమును తెలిపిరిగాని ఆంధ్రులు ఒడంబడికకు పూర్తిగా అంగీకరింపజాలరని రాష్ట్రీయసంఘకార్యదర్శి శ్రీయంత గాడిచర్ల హరిసహస్రత్తము రావుగారు తంతివార్ల నంపిరి. (స్వరాజ్య)

క్రీ శేషులగు మాంటేగుగారు

వారణాసి విశ్వవిద్యాలయమువారి సానుభూతి

వారణాసి, నవంబరు 20:—ప్రా సెనర్ శేషుడిగారి ఆధిపత్యమున ఎ. డి. ధృవాగారు మాంటేగుగారి ఆకాలక్షరణమునకు విచారమును జేరియ చేయుచునొక తీర్మానమును విశ్వవిద్యాలయ పార్లమెంటు సమావేశములో గావించిరి. తీర్మానము మాంటేగుగారి కుటుంబమునకు బంపబడుటకు నిశ్చయింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రైలుబండ్లుఆలస్యముగవచ్చుట

కలకత్తా, నవంబరు 20:—బుధవారము ఉదయమునకు కలకత్తా రావలసిన మదరాసు మేలు గురువారమునాడు ఉదయము 7-30 గంటలకువచ్చెను. పూరీయెక్స్ ప్రెస్ నాల్గంట లాలస్యముగవచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము

నేడురాయమున జరిగినది

నేడు 21 వ తేదీ ఉదయ 8 1/2 గంటలకు బొంబాయిలో మహాత్మునిబ. లో మూలానామహమ్మదాలీగారి ఆధ్యక్షతక్రింద భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘం భరిగినది. చర్యనీయులు లగు విషయములతీర్చిదిద్దుగా నుండెను. కాన మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలకుపాము 2 1/2 గంటలకు పత్రికాప్రతినిధులను రాసి యుండెను.

మహాత్మునిసందర్శనము

శ్రీమతా ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, ఏ. రంగనాథయ్యగారు, ఎస్. సత్యమూర్తి, ఎం. కే. ఆచార్య సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు నేడు మహాత్మునిసందర్శించి సంభాషించిరి.

రై. హా|| శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

రై. హా|| శాస్త్రిగారు నేడురాయముననే పూనానుండి బొంబాయి చేరిరి. వీరిని చింతాపణిగారిని నాయకుల సభకు ప్రతినిధులుగా నిన్న మితవాదసంఘమువారెన్నుకొనిరి.

* * * * *

నాయకుల చర్య

నేడుసాయంత్రంకాలము 4 గంటలకు ప్రారంభమగుచు అన్ని పక్షముల నాయకులసభ నేడు సాయంత్రంకాలము 4 గంటలకు ముజఫరాబాదుహాల్లో ప్రారంభమగును. ఇంతవరకు 100 మంది ప్రతినిధులపేర్లు నమోదుచేయబడెను. సాయంత్రంకాలము 4 గంటలకుసరికి మొత్తము 400 వరకు హాజరుగలదు. నిర్బంధకానమునుగూర్చియే మొదట ఆలోచింపబడునని తెలియుచున్నది.

జాన్ బి. సెంటుగారు

డాక్టరుబి. సెంటుగారును ఆమెపక్షమువారునుగూడ సభకువచ్చెదరు. నిర్బంధవిధానము ముఖ్య వ స ర మ ని ఆమెకట్టిగా తెలుపుచున్నది. సభలో నిర్బంధవిధానమును నిరసించుచు తీర్మానము నుపహరించినచో ఆమె ప్రబలముగా జాని నెదిరింపక మానదు.

వికమత్యముకుదురుటకష్టము

“నానానాయకుల సభలో నిర్బంధవిధాన నిరసన తీర్మానము హెచ్చుమందిచే నామోక్షింపబడ వచ్చును. అంతకంటె అధికముగా నేమియును జరుగునని తోచదు. కాంగ్రెసు కట్టుబాటు మున్నగు విషయములనుగూర్చి అభిప్రాయభేదములు చాలహెచ్చుగా నున్నవిగాన అన్ని పక్షములవారును ఏకీభవించుట కష్టము” అని వంగ చెన్నరాష్ట్రీయులండి వచ్చిన జాతీయక్ష (నేషనలిస్టు) ప్రతినిధులు కొందరు స్పష్టముగా తెలుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా సర్వేంటుపత్రిక

బహిష్కరణవ్యవహారము

ప్రస్తుతపరిస్థితులనుబట్టి అసహాయోద్యమమును విరమించుటకేగాక అసహాయ కలిగినపుడెల్ల స్వరాజ్యపక్షమునకు సహాయముచేయుటకుగూడ నేను సంసిద్ధుడను. స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమునందు నాకు సమ్మతము లేదన్నను దేశీయలావ్యాపాహమున చిక్కుకొనిగండునట్లే సహాయముచేయక తప్పదు.” అని మహాత్ముడు ప్రకటించుటచే దేశమున అసహాయోద్యమమున తలంపు గలిగి కలిగినది. అసహాయోద్యమమునతలంపునో ఆత్మవిశ్వాసమునతలంపును. పరాధీనత ప్రబలమగును. ఆత్మవిశ్వాస మేర్పడునుగాన అసహాయోద్యమమునతలంపునండ చేయుటకు గట్టిప్రచారమవసరము. ఇప్పుడు ప్రతికూలకాలప్రవాహము వెల్లివిరిసి దేశమును ముంచివేయుచున్నది. గురువుగవుని తపోవనము వనధియనుగుటకు సిద్ధముగా నున్నట్టిగాన దానిని కాపాడుట కష్టమగునుగాన సర్వేంటుపత్రిక నిశ్చలముగురుభక్తితో తనవిధిని నెరవేర్చుబానినది. ఫలము భగవదధీనము. పురుషకారము కష్టవిధి.

కాన ప్రతికూలపక్షము కడుప్రబలముగా నున్నతెని ప్రచార మత్యధికముగా జరుగుటకు సర్వేంటుపత్రిక ఎల్లవాటికిని సులభముగా లభించుటకు వెలను తగ్గించితిమి. కలకత్తానగరమువారికి దినపత్రిక ఒక కానీకే యిచ్చబడును. ఇతరస్థలములవారికి అర్థకాకు యిచ్చబడును. ఈ వద్దతి యీనెల 24 వ తేదీ సోమవారమునుండి అమలులోనికి వచ్చును” అని 18 వ తేదీని సర్వేంటుపత్రిక ప్రధానవ్యాసమును ప్రకటించెను.

పంజాబు శాసనసభ

అసభికార స్థాయిసభ్యులు అన్నిజైలులు నందర్శించుటకు తీర్మానింపబడెను

లీనూచనలు రాష్ట్రమునందమలులోజైలుకు పదిలములు అధిక వ్యయమగును

లాహోరు, నవంబరు 20:—పంజాబు శాసనసభ అసభికార స్థాయిసభ్యులందరను రాజకీయ, అకాలీ, కిలాఫత్ శ్రేణులు గల అన్నిజైలులను సందర్శించుటకు అవకాశములు విస్తరింప జేయఁబడునని జేబిజేనొక అసభికార తీర్మానము నేడు శాసనసభయందు ఆమోదమునొందెను. రాష్ట్రమునన్ని ప్రాంతములందు గల జైలులకు సందర్శించిన అసభికారసభ్యులు రాచకీలు ఖైదీలయెడ ప్రభుత్వమువారు కఠినముగ వర్తించుచున్నారని ప్రతిపాదనచే మోపబడినందున ఖండించిరి. ముల్తాను జైలునందు జబ్బుచే నొక ఫైదీ జనిపోయెననియు, క్రూరముగా అధికారులు నడచుటచే జానలేదనియు సర్ మేజిస్ట్రేట్ గారు యిట్టినిందలను ఖండించిరి. మేజిస్ట్రేట్ గారు యీవిషయమున జేసిన విచారణఫలితమును జెలిసిగా నకుండ ప్రతిపదంతియు నిజమని సభ్యులు అభిప్రాయంబులగుట సంభావ్యముగ లేదని మేజిస్ట్రేట్ గారుజెప్పిరి. తీర్మానము ప్రభుత్వమువారికిరఫ్తున అంగీకరింపుమని జెయిలనందు ఖైదీలు చితకెత్తుగముననండవలయు ననియు సభ్యులు సవభిప్రాయముతో జైలులను సందర్శించుయనని మేజిస్ట్రేట్ గారు నుడివీరి.

లీనిపోర్టుపై ప్రభుత్వమువారిసిసార్లు

లీనిపోర్టు గూచలపై ప్రభుత్వమువారిసిన రిపోర్టు సభ్యులకు చెల్లబడదని క్రాంతుగారుజెల్లిరి. లీనూచనలన్నియు అమలులో జైలుకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు 10 లక్షల రూపాయలధిక వ్యయమగు నని మదింపుచేయబడెను. కడపటి ఉత్తరపు వెలువడినతోడనే యీమొత్తము సమకూర్చుటకు ఆర్థికవక్రమునందు యోర్నాల్లు గావించబడును.

సర్ మాంటేగు బల్లరుగారిసమాధానము

మధ్యపరగళాల రాష్ట్రీయమునకు గవర్నరుగా నియమింపబడినందులకు సభిసందింపబడిన సర్ మాంటేగుబల్లరుగారు శాసనసభ్యులకు కృతజ్ఞతను వెల్లిబుచ్చుచు బంపబడిన లేఖను శాసనసభాధ్యక్షుడుజదివెను. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలబర్మా సంఘ

కార్యనిర్వహణసభ

హోంమెంబరు నియమమునకు

అసంతృప్తి చెల్లుబడెను.

రంగూన, నవంబరు 20:—అఖిలబర్మా సంఘ కార్య నిర్వహణ సభయు జాతీయవాదులును గలసి యీగిగిన నువహరించిన తీర్మానములను గావించిరి:—బర్మాదేశీయుల స్వాధీనమైన అభినివేశములను క్రొత్తిసుటించినట్టి వానిని హోంమెంబరు గా నియమించినందులకు యీసభవార సంతృప్తిని చెల్లుపుచున్నారు. అట్టి అభిప్రాయములుగలవాని నియమముచే దేశమునందసంతృప్తి పెరుగునని చెల్లుపుచున్నాము. (2) ప్రస్తుతము హోంమెంబరుగారు హోంస్ట్రెయిందు న్యాయమూర్తిగానున్న పును యిచ్చిన తీర్పునందలి నూత్రము లాచరణయందుజెల్ల ప్రయత్నించినయెడ జాతీయవాదులు శాసనసభవారా ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

ఎగుమతి దిగుమతులు

నూటనలుబదియైదులక్షలు హిందూ దేశమునకు రావలయును

కలకత్తా, నవంబరు 20:—అక్టోబరు నెలలో రూ 2,84 లక్షల విలువగల సరకు దిగుమతి కావడెను. ఎగుమతికావడిన సరకు విలువ రూ 1,988 లక్షలు. రూ 780 లక్షలు నికర మైనవిలువగల వెండిబంగారము దిగుమతి కావడెను. వర్తకము వలన హిందూదేశమునకు రూ 145 లక్షలు రావలసియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వి. హమీద్ సుల్తాన్ మారికేరుగారు దిసివరుగా నియమింపబడిరి

మదరాసు, నవంబరు 21:—శాసనసభ్యులగు వి. హమీద్ సుల్తాను మారికేరుగారు నాగూరుహజరత్ సబర్ హమీద్ అలియాదుగ్లాసంఘ నాగపట్టణము సబార్డినేటు జడ్జిగాదేశ నిశ్చయముగా నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

సాధు సుందరసింగుగారు సంఖ్యానుబంధి 17 తేదీ సాయంత్ర మిరువయ్యే విచ్చేసిరి. మిషనరీలు క్రైస్తవులు చాలమంది వీరికి లైలు ప్రేషమవద్ద స్వాగత మిచ్చిరి. 18 తేదీ ఉదయమున లూథరన్ చర్చి ఆరంభమునా నొక ఉపన్యాసము నిచ్చిరి. అనేకులు ఆరంభములో విసిరి, (ఒకవిత్తలి)

మహాత్ముడు - స్వరాజ్యపక్షము

ఒకసారి విమర్శనలకు ప్రత్యుత్తరము

గాంధీమహాత్ముడు యావారపు 'ఎంగువెండియా' లో నింకను ఒకసారి విమర్శించుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
నేనును స్వరాజ్యపక్షమువారును జేసికొనిన ప్రతిపత్తి బహిష్కారవాదులకు మిగుల ససంతృప్తికరముగ జేసిన దన్న ఆ శ్చర్యమేమియులేదు. నేను అహింసాతత్వ సత్యాగ్రహమునకు మాత్రమేయని యెన్నిసార్లు జెప్పియుంటి. అందలి పరమార్థమును కనుగొను నప్పటికి నాకు నాసహచరులకులెనే భయముగల్గుచుండును. ఈ ప్రతిపత్తి అంధుకు సంబంధించినవారికిదప్ప యెవరికిని తృప్తికరముగ లేనట్లు నాకు గానియుచున్నది. నేను స్వరాజ్యపక్షమువారికి యెందుకుగానుండ వాత్తిగ లొంగిపోతినని చాలమంది ఆంగ్లేయులు తలంతురు. ఇకను బహిష్కారవాదులు నేను మోసపుచ్చితినుకున్న హాళిపోతినని భావించెదరు. విద్యార్థులలో అలజడిగలిగించినదని ఒకమిత్రుడు వ్రాయుచున్నాడు. అసహాయాద్యమును ప్రస్తుత మాపిజేసిన యెడల వారు జాతీయపాఠశాలలలో నేల యుండవలెనని వాదించుచున్నాడు. వారు చాలకష్టముల బడిరి. వారినిగూర్చి ఒకసారి ఒక కలా నేమాత్రము నాలోచింపవలె. ఒక ఆంధ్రమిత్రుడు వ్రాసినలేఖలయు. దానిని బాగుగ పరికించి తగినప్రత్యుత్తరమియ్యవలసియేయున్నది.

నేనీఆర్యుని నిస్సంశయముగ తెలిసియే జేసితిని. ఏదోఒక ఆంధ్రపత్రిక వ్రాసినట్లు చార్లస్టన్యక్షమున కర్పణజేసికొంటు గారు. స్వరాజ్యపక్షము చార్లస్టన్యక్షముని నేను నమ్మును. ఇట్టి అభియోగములు కీ॥ కీ॥ దాదాభాయినారోజ్ మీదను, జస్టిసు రాజాజీమీదనుగూడ లేవడెను. లాలాహరికృష్ణ లాలుగారికి సర్ మైకేల ఒడ్డుయందుగారున్నట్లు చార్లస్టన్యక్షమునందు యేమాత్రమును ప్రసక్తియేలేదు. అట్టిఅక్షానను ఆ సాత్రపు అరెస్టుజేసి నిర్బంధించెను. స్వరాజ్యపక్షమునకు కష్టకామునచ్చినపుడు వారికిజేయూత నోడగున్నయెడల నేనుదేశమునకు ద్రోహముచేసినవాడ వగుదును. ఆపక్షమునకును చార్లస్టన్యక్షమునకు నేమైనసంబంధమున్నదని సరియైనయెడల రానిందు అప్పుడు నేనుదానిని నాకుతోచినంత తీవ్రభావలో నిరసించి దానిలో సంబంధమేమియులేకుండ తెలిచిజేసికొందును. కాని అంతవరకు నేనేమియుజేయను. నాకు కాపనసభాప్రజేతమువలన యెక్కువలభముగలుగు ననిగాని, కాపనసభలలో వివాదములజరుపుటయందుగాని యేమాత్రమును నమ్మకములేదు. కాని అపక్షము కాంగ్రెసులోజేరినయొక పక్షముని గుర్తించుట కర్థమువృత్తులు తమఅసహాయధర్మము నర్పణజేయుట గానేలేదు. దానికర్థము స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసులో జలముగ నుండి పెరుగుచున్న యొకపక్షమనితప్ప మరేమియులేదు. ఎట్టి వివాదముండ చెనుకదగియుండుటకు తరస్కరించి, అట్టివివాదముండిన నే బాగుండునని తోచినయెడల అపక్షమును వెంటబెట్టి చిత్రించినవలసియుండును. కాంగ్రెసులోజేరిన ప్రతివారును అహింసాతత్వమున కాంగ్రెసుకార్యక్రమాంశము లన్నింటిని నమ్ముచున్నాడని యనగలము!

గాంధీజీ సిరి

నాస్వంతవిషయము మాత్రము కొంచెము భిన్నముగనుండును. ఈ ప్రతిపత్తి జేయటకు నేనేసాధకుడనైతిని నేనందులకు విచారించను. తప్పి ఒక్క దేశము నన్ను దారిజాత్రమని కోరినా. అప్పుడు నేను బహిష్కారపక్షమువారివలన నెట్టి అలంకమును లేకుండ స్వరాజ్యపక్షము తనకార్యక్రమమును పూర్తిగా నాచరణలో పెట్టుకొనునట్లు అనకాత మిచ్చినయెడల దేశమునకు మేముని నిర్ణయముగాంచితిని. బహిష్కారపక్షమువారు జేయుపనులలో తొలగిననక్కరలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారివలెనే వారుని నిర్వాణకార్యక్రమమును నెరవేర్చవచ్చును. అయితే వారుఅసలంబించుచుండిన అసహాయ ధర్మమును గూడ నుంచుకొనవచ్చును. అయితేకాంగ్రెసు అసహాయమును తాత్కాలికముగ నాపివేయుటవలన అసహాయపక్షమువారికి కాంగ్రెసునుండి యెట్టిబలమును సహాయము నుండవలదు. వారికి బలము వారిలోపలనుండియే రావలెను. వారిలోనిజమైన విశ్వాసమే యందునెడల అది అగ్నిపరీక్ష యగును. అసహాయాద్యమును యీతాత్కాలికముగ నాపుటతో అంతరించునెడల ప్రజాజీవితమునందుతాపాప గలుగజేయు క్షేపకంబితోవును.

మిత్రులు చంచలముగనున్న తక్కువగలవారి మాటలను వికమిత్రుడగుచున్నాడు. నేనేమియు చంచలముగ

కీర్తిమణిరాలగు బై అమృతగారు

లేను. అసహాయ ధర్మమునందు నాకును విశ్వాసమెప్పుడును తరగిపోలేదు. అయ్యదిప్పటికి 30 యేండ్లనుండియును జీవితధర్మముగ నుండెను. కాని న్యాన్యక్షిగతవిశ్వాసమును యితరుల నెత్తిపైబెట్టునొల్లను. అందులో దేశీయసంస్థపైబెట్టును. అందలిచిత్రమును ఉపయోగమును గూర్చి భేదము నమ్మునట్లు జేయగలను. నేనుదేశముయొక్క మనస్సునున్నదో కనిపెట్టునపుడు కాంగ్రెసునందు పరిశీలింపగా కొంతకొంత గానలెవల తోచినయెడల ఆగవచ్చును. కాంగ్రెసుయొక్క మనస్సునుతప్పగ గ్రహింపవచ్చును. దానివలనవచ్చిన దోషమేమియులేదు. కాని యితరవర్గములు అపాయకరములగు చుట్టుముట్లగు లేవపుడు నేను నాపట్టుతో మూఢముగనుండి దేశాభివృద్ధి కడ్డుపడునెడల దోషమేయనవచ్చును. నిజముగా చార్లస్టన్యక్షమేయుండునెడల నేనొక్కడనైనను యెందుకునిగలవినదే. కాని దేశము యిష్టమునెడల చార్లస్టన్యక్షముల గూడ స్వాతంత్ర్యమును సాధింపవచ్చును. అప్పుడు భారతదేశము నాజన్మభూమియైనను నేను ప్రేమించు భూమిమాత్రము కాకపోవును. నాతోమైనను దుష్ట మార్గమున జోవునెడల యెట్లు గర్వపడనో యిందుగూడనంతే.

స్వరాజ్యపక్షము—ఆంగీకర

అయితే స్వరాజ్యపక్షము క్రమాభివృద్ధిని గోరుచున్నది. నేను గోరినవిధమున ఆహింసవల్లనే స్వరాజ్యము కచ్చునని నమ్మక పోవచ్చును గాని చార్లస్టన్యక్షమువలన ప్రమాదములేదు. అపాయకరము గూడని దానిముఖము జూడకనేయుండును. ఈపక్షము కాంగ్రెసులో చాలప్రాముఖ్యమైనది దాని యొక్కజలమును పరిశీలించెదల సర్వాధిక్యమును స్థానముగూడ గాంచవచ్చునని చెప్పవచ్చును. నేను కాంగ్రెసునుండి తరైపోయి అహింస కాంగ్రెసును నడుపునట్లు జేయుట సులభమే. అపక్షముతో సమాన ధర్మము నాకేమియు గాని న్నింపకున్నయెడల నేనెట్లో అంతే జేయుదును. కాని అపక్షము ముక్తిగాంధులు తేమాత్ర మాత్రమున్నను పనిబిడ్డలిల్లి సస్యమునుజెట్టి వదులనట్లే వదులకుండును. అపక్షము కాంగ్రెసులో జేరదనిగాని, నిరసించిగాని, కాంగ్రెసునుండి తరైగాని నేనుదానిని దుర్బలము జేయను.

'ముక్తి' యనుమాటను అపార్థములో నేమియునే నుపయోగింపలేదు. నాకుగూడ శుద్ధి తల్లిని మార్గముగలదు. అయ్యది ప్రపంచములో నందరు యెరిగిన వానినన్నిటిలో సర్వోత్తమమైనది. నాజాలబలులు నాకు దేలియును. అందుచేత అపక్షముచేతనైన నట్లు నన్ను ఒప్పించి మార్చునప్పుడుచున్నాను. ఇందువలన అపక్షము విషయములన్నియు నాకు బాగుగ దేలియును. నేను నాయుద్దేశ్యముల దాచునదేమియు లేదు. అపక్షమునందున్న నామార్గములకే దానిని త్రిప్పజూతును. ఈ విధానమునందు నాకేము క్షేమముగజేసి నన్నుమార్చి వేయునెడల గౌరవమంతయు అపక్షముకే. అప్పుడు నేను ఇట్లా బహిరంగముగ మారిపోతినని ప్రకటించెదను. ఈశుద్ధి అన్యోన్యముననను దెలిసికొని కారణముగ జరిగినదగును. ఇయ్యది జ్ఞానస్మరహిత శుద్ధిమార్గము.

అసహాయవాదులుగూడ యిప్పుడే నాలోచేరెనరుగాక. వారివారి వ్యక్తిచర్యలందు భృథముగ నుండురుగాక! వారి అసహాయము ప్రేమజనితమగునెడల వారు స్వరాజ్య

పక్షమువారిని మార్చగలరు. ఒకవేళ విజయము గాంచకున్నను వేళమారిపక్షములనుండునెడల వచ్చినవచ్చ మేమియునుండదు. ఇకను స్వరాజ్యపక్షము వారు అనుసరింపకుండునెడల వెనుకబడియుండలసియుండును. ఒకవేళ 12 మాసములగడువులోను గడిచి పైచెయ్యవచ్చునెడల కాంగ్రెసులో వారేయజమానలగుదురు. అసహాయపక్షము స్వల్పసంఖ్యాకముగనుండును. ఆస్వల్ప సంఖ్యాకములతో నేను జేయనని ముందేనన్ను రిజిస్టరు జేసికొనవచ్చును.

విద్యార్థులవిషయమునగూడ నంతే. అసహాయాద్యమును నాపితేయవచ్చునుగాని పాఠశాలలను నిలిపివేయుటలేదు. ఆపని ముగిసినది. అసహాయాద్యము సర్వోత్తమములలో నదియొకటి కావున విద్యార్థులు పాఠశాలమును విసరమండవలసినదే. కాంగ్రెసు అసహాయకార్యమును విరమించినను విద్యార్థులు అట్లు జేయుటలేదని దేశమునకు జాలవలయును. దృఢముగనిలవబడుటకు పట్టికులు వాతావరణము అనుసూయముగనుండవలెనన్న అది చేలనమును విశ్వాసమునుక తృప్తికావచ్చునన్నపుడు తుపానువచ్చిననుగూడ లింపకుండవలెను.

ఆర్యవైశ్యమహాసభ

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

గంటూరులో డిశంబరు 6, 7, 8 లేదులను జరుగనున్న ఆర్యవైశ్యమహాసభకు కోయంబత్తూరు వాస్తవ్యులగు పండిత గ్రంథి గోపాలుపెట్టిగారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. అయిన అంగీకరించెను. కాని అన్ని మండలములలోను సంస్థానములలోను అన్నిచోట్లను సభలుచేసి ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని వారి చేరులను మాకు తెలుపవలెను. ప్రతినిధులకు దరఖాస్తు ఫారములకై రలేదు. ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును రుసుము చెల్లింపనక్కరలేదు. ఎన్నవారి కగదిరికిని ఉచితముగా బసలును భోజనమును. ఏర్పాటుచేయవచ్చును. కాని ఎంతమంది వచ్చేదనియీ నవంబరు 31 వ లేదీలోగా మాకు తెలుపవలెను. చిత్తతీర్థానములకు కట్టుబాటులో సవరణలుగూడ 30 వ లేదీలోగా మాకు చేరవలెను. కలపసప్తయలో కలపవర్తకులు తూనుగుంట్ల కృష్ణయ్యగారు చాలసహాయముచేసిరి " అని సన్మానసంఘం కార్యదర్శి నేడు గంటూరునుండి తిరివార్త నంపెను. (ఆ.తె.)

తపాల ఓడల రాకపోకలు

బొంబాయి, నవంబరు 2:—బొంబాయినుండి 15 వ తారీఖు ఓడలను దీసికొని 19 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 4.30 గంటలకు పి. జి. మేలు స్టీమరు " మార్ట్టాక్ " ఏడెనుకేవు చేరి మరచాటి ఉదయమున బయలుదేరి పోయెను.

18 వ తేదీ నీమటపాలను దీసికొని 19 వ తేదీన ఉదయము 6 గంటలకు మేలు స్టీమరు " మేసిడోనియా " పోర్టునెడ్డు చేరి నాడువయమే 10.30 గంటలకు వెడలి పోయెను.

25 వ తేదీన బొంబాయి రేవునకు " సిటి ఆఫ్ బెన్గళ " ఓడుచున్నది. (ఆ.తె.)

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ నవంబరునెల 21-వ తేది

శుక్రవారము

ప్రాచీన హైందవ నాగరికము

పంజాబులో కనుగొనబడిన పురాతన వస్తు సంపద, పాశ్చాత్యులకును వారి యనుచరులకును ప్రాచీన హైందవ నాగరికముగూర్చి నూతనవిషయముల ననేకముల చెలువగలదు. ఈ సంగతి నే హైందవ పురాతన వస్తు పరిశోధన శాఖాధికారి యగు సర్ జాన్ మార్షల్ గారు తెలుపరచుచున్నారు. రెండువేల అయిదవందల సంవత్సరములకు పూర్వపు చరిత్ర ఆధునిక విమర్శకుల కింకను తెలియలేదు. కాని, ప్రస్తుత పరిశోధనలు అయిదువేల సంవత్సరములకు పూర్వపు చరిత్రను తెలుపుచున్నట్లు, మార్షల్ గారు సూచించుచున్నారు. పురాణకథప్రకారమది, భారతకాలపు నాటి చరిత్రయై యుండవచ్చును. పాంచాల సింధు ప్రాంతములలో, పాంచాల వీరు లెట్టి యద్భుత పరాక్రమముజూపి, నేటికిని మరుపునకురాని కార్యములొనర్చిరో, పాతకలకు జెలుప నవసరము లేదు. పాంచాల దేశము మొదటిసంఘటియై శూరులకును వీరులకును ధర్మనిరతులకును జన్మస్థానమై యుండెను. అయిదువేల సంవత్సరములకు బూర్వము ప్రపంచస్పృష్టయే జరుగలేదనియు, మానవులలో క్రైస్తు బట్టిన పిమ్మటనే నాగరికము మొదలిడెననియు తెలిపెడి సిద్ధాంతములు నిరాధారములని యిట్టి పరిశోధనలు తెలుపరచుచున్నవి. మిననరీలు బైబిలు కథల ననుసరించి స్పృష్టియంతయు ఆదాము జననమునకు పిమ్మటనే జరిగినని వాదించుట చేతను, పాశ్చాత్య చరిత్రకారులు ప్రాచీన గాఢాన్నిటిని బద్ధుని పిమ్మటి కాలమునకు చెప్పుట ఆచారమగుటచేతను ఆ విషయములనే ప్రతిబాలునికీని నూఁపాయట తిట్టించుచున్నది.

ప్రాచీనుల తక్కుగాని, పౌరాణిక నిదర్శనములుగాని, జ్యోతిషశాస్త్ర విషయములుగాని గౌరవింపబడుటలేదు. పాశ్చాత్యులకు శిలాశాసనములను, లిపియు ప్రధానములు. వానినిబట్టియే నన్ని విషయములను పరిశీలించి నర్వజత జూపుట యాచారమయినది. కాని పాశ్చాత్యులు వేనిని ప్రమాణముగైకొందురో వానిననుసరించియే వెనుకటి సిద్ధాంతములను మార్చుకొన వలసివచ్చుచున్నది. మార్షల్ గారు చెలిపిన సంగతులట్టి అయిదువేల సంవత్సరముల క్రిందిట సింధు, పంజాబు ప్రాంతములందలి ప్రజలు గొప్ప పురరాజములను నిర్మించినదియు అధికనాగరికము ననుభవించినదియు చిత్రకళా శోవిదులై యుండినదియు వ్రాతపదతినవలంబించినదియు తెలియచున్నది. అట్టి తది, స్పృష్టి అయిదువేల సంవత్సరములనాడు జరిగిననుట అసంబద్ధమగును. కల్పిన యటుకతో కట్టబడిన ఇంట్లను దేవాలయములును కనుపించెనట.

చక్కగ నిర్మించబడిన నీటితూములు గలవట. వానిపైని చలవరాతి పలకలు పరుపబడెనట. ఆకాలపు వట్టికుండలు మున్నగునవి అందముగ నుండుటయు గాగ్ గానుతోజేసిన గజలుండుట గొప్ప విశేషము. ఆకాలపు నాణెములను ఆయుధములను పాచికలను గనపించెనట. పాండవుల నోడించిన పాచికలు నిజముగగలవనట కేమిసందియము?

ఇట్టి పరిశోధనలను కనుగొనవారు భారతీయులగుట మరియొకవిశేషము. భూగర్భశాస్త్రముననుసరించి సయితము, ఇయ్యవి అప్రిప్రాచీనమని తేలెను. వీనినినింకను చాలదూరము పరిశీలించవలసియున్నది. ఎట్టి నూతనవిషయము లింకను బయల్పడునో యూహించజాలము. హిందూదేశమునందు తగిన పరిశోధనల గావించునెడల, ఇంతకన్నను పురాతన విషయములు మానవదృష్టికి గోచరించునని నమ్మెదము. పాశ్చాత్యులకన్నను, భారతీయులే ఇందు కధికముగ బూనుకొనుట శ్రేయస్కరము. కొంత కాలమునుండియు పాశ్చాత్య పరిశోధకుల నొక విషయ మధికముగ కలవరపెట్టుచున్నది. మెనపొటేమియాలో, అత్యంత ప్రాచీననాగరిక చిహ్నములు గనుపించెను. సుమేరియనులను జాతివారు, మెనపొటేమియాలో వెలువలనుండి ప్రవేశించినదియు, అక్కడనినసించెడి జాతులకును వీరికిని సంబంధ మేమాత్రము లేదనియు, కనుగొనబడెను. వీరెవరో ఎక్కడనుండివచ్చిరో తెలిసికొనజాలక, ప్రాచీనపరిశోధకులు చికాకుపడిరి. కాని పంజాబులో లభించిన విశేషములజూచిన, సుమేరియనులు హిందూదేశమునుండి వెడలినట్లు నిర్ధారించుచున్నది. మెనపొటేమియాలోగనుపించిన విశేషములకును పంజాబులో గనుపించినవానికిని చాలపోలిక గలదని గూడ తెలియచున్నది. ఇందునుబట్టి హిందూదేశమే ప్రాచీననాగరికమున కంతకును మూలస్థానమై యుండవనియు బాబిలోని యా అస్సీరియా విజ్ఞానమున కంతకును హిందూదేశమే ఆధారముగ నుండవనియు మార్షల్ గారు రూపించుచున్నారు. హిందూదేశము పరాధీనస్థితియందుండుటచే పాశ్చాత్యపరిశోధకులు సామాన్యముగ ప్రాచీన హైందవ చరిత్రా విశేషము సంగీకరించుటలేదు. హిందూదేశమునగాక మరియొక దేశములో నాగరికముత్పత్తి జెందెనని ఎటుల నయినను జూపుటకు వీరు తంటాలుపడెదరు. ప్రాచీనకథలు ఇటీవల జరిగినవని చెప్పెదరు. కాని నిజమెంతకాలము దాగును? కాలము గడిచినకొలదియు పాశ్చాత్య పరిశోధకుల నిజాంతములు తప్పని దేలుచున్నవి. భారతీయులు నాగరిక వంతులుగారనియు మోటుజాతి వారనియు రాళ్లను రప్పలను పూజించెడివారనియు మొదలగు సంగతులను వెల్లడిజేసి వారికిను నాగరికులగుటకు ఎంతకాలమో బట్టునని తెలుపుటకు వీరు పాల్పడుచుండురు. కాని భారతీయులనాదికాలము నుండియు అద్భుత నాగరికము ననుభవించినది తెలుచున్నది. ఇట్టి ప్రజల సంతతివారు స్వపరిపాలనమున కర్హులుగారని ఎంతకాలమని చెప్పగలరు?

మహాత్ముని హెచ్చరిక

యంగు ఇండియా పత్రికలో, గాంధీమహాత్ముడు విమర్శకులకు తగు సమాధానము జెప్పెను. తాను దార్జన్య పక్షమునకు లొంగిపోవినను అప

వాదమును, మహాత్ముడు ఖండించుచున్నాడు. స్వరాజ్యపక్షమును దార్జన్యపక్షమని మహాత్ముడెంతమాత్ర మంగీకరించుటలేదు. అట్టితరి, సాదర పక్షమున కావత్తు గలిగినపుడు, మహాత్ము నడ్చుచు చూచి యూరకుండరని నెనుక బెలిపి యుంటిమి ఆవిషయమునే మహాత్ముడును సీరపరచుచున్నాడు. మహాత్ముడియొక్క హిందువు లెటుల నహాయము జేయునటుల వెనుక ప్రేరేపించెనో, స్వరాజ్యపక్షమునకు బహిష్కారపక్ష ములు సహాయము జేయునటుల, మహాత్ము డిప్పుడు ప్రేరేపించుచున్నాడు. మహాత్ముని దృక్పథమును గ్రహించిన వారికి, అతని ప్రస్తుతచర్య విపరీతముగ నుండనేరదు. ఇకముందయినను అసహాయధర్మమునువ్యక్తులుకొన సాగించుట కెట్టి యభ్యంతర ముండదనియు, ఇష్టము లేనివాడు శాసనసభా కార్యక్రమమున పాల్గొన నవసర ముండదనియు, నిర్మాణ కార్యక్రమమును ఉభయపక్షములును దీక్షతో కొనసాగించుటకు ఏ తేర్పడుననియు, మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. అసహాయోద్యమమునందు మహాత్ముని విశ్వాసము దగ్గననుట అస్యము. మహాత్ముడు దెలిపినట్లు ముప్పది సంవత్సరములకుబైగ, అతడు అసహాయమును తన జీవితధర్మముగ కొనసాగించెను. కాని కాంగ్రెసునందలి బలమగు నెకపక్షము అసహాయధర్మము నవలంబించుటకు తిరస్కరించుచో, మహాత్ముడు వారిని బలవంతపెట్టి, మనస్ఫులను కలహములను పెంచుట కిష్టపడుటలేదు. అందుచే కాంగ్రెసుసభ నిజపరిస్థితులను గుర్తించుటకు, కొంచెము వ్యవధినిచ్చి నుద్దేశ్యముతో మహాత్ముడు సంపూర్ణ అసహాయ కార్యక్రమమును నిలువదలజేసెను. స్వరాజ్యపక్షమును అధికారవర్గము నిర్బంధించుచున్నపుడు, మహాత్ముడు వేరొకవిషయము నాలోచింపక, పూర్ణ సహాయము జేయనిశ్చయించెను. ఇట్టి సమయమున మహాత్ముడు కాంగ్రెసునుండి విడిపోయి కాంగ్రెసు నేమాత్రము బలహీనపరుపడు. అసహాయమును విధనాడుట ద్రోహమని తలంచెడి వ్యక్తులు కాంగ్రెసుజెప్పినను జెప్పుకన్నను, తమ ధర్మమును వీడవలదని, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. అట్టి అనుష్ఠానమునకు విలువ యధికమగును. దేశమునకు అట్టివారు మార్గదర్శకులుగ నుండగలరు. బొంబాయియందు చర్చలును, ఆలోచనలును ప్రారంభమయినవి. స్వరాజ్య బహిష్కార పక్షములకేగాక, ఇతరులమధ్యగూడ సంయోగము గుడుర్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టి సిద్ధిలో మహాత్ముని సత్ప్రయత్నముల కెల్లదనుదోప్పడి, నిరంకుశాధికారుల చర్యలకు తగిన ప్రత్యుత్తర మొనగుట యావశ్యకము.

సర్ చిమకొలార్ సెతల్ వాడుగారి ఉద్దేశము

బొంబాయి ప్రభుత్వ సభ్యులుగనుండిన సర్ సెతల్ వాడుగారు, బొంబాయి సమావేశమునకు ముందుగ, పానకములో పుడకవలె నడ్డుపడుట శోచనీయము. వీరి కింకను అధికారవాసన తొలగినటుల దోచదు. వెనుక శంకరనాయరుగారివలె, నేడు సెతల్ వాడుగారు మహాత్మునికి ప్రత్యర్థియై నిలచుచున్నాడు. మితవాదులు కాంగ్రెసునందు జేరగూడదని వీరు ఎలుగెత్తిచాటుట, మూర్ఖతను సూచించునే గాని దూరదృష్టిని సూచించదు.

మీరు చెలిపెడి కారణములు స్వీకరించును, చూచి నందినే గ్రహించవచ్చును. కాంగ్రెసుందలి బహిష్కారస్వరూపములను, మీరు దూషించుచున్నారు. కాని మీ మాగ్గ మేమి? ఎంతకాలమునను, బ్రటిషువారి అనుగ్రహమును నమ్ముకుని యుండటమేనా? అది దిద్దు వేరు మాగ్గములేదని మీరవాదులతో బాటు అందరను అంగీకరింపవలయునా? కాంగ్రెసు వెలుపలనుండుటవలన, మితవాద నాయకులకు అధికార పతనము దొరకవచ్చునుగాని, దేశాభివృద్ధికి మీరు ఇనుమంతయు తోడ్పడజాలరు. గాంధీమహాత్ముని ఆహ్వానము సంగీకరించుట ఆత్మహత్యయో, సెలెల్ వాడుగారి హితము ననుసరించుట ఆత్మహత్యయో, మితవాదులు యోచింపవలయును. గాంధీమహాత్ముడు రాజకీయనాయకుడుగ నుండటకు బనికరాడట. మహాత్ముడు అడ్డుదగులకు వ్చుచో, సంస్కరణము లీసరికి సఫలమయ్యెడివేనట. ఈసంగతిని, సంస్కరణసంఘము నెదుటనిచ్చిన సాక్షులెవరును దెలుపరయిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వోధానమును కొనసాగించుట యసంధివమని అన్నిపక్షములవారును చాటుచున్నాది. అయ్యది ఆచరణ యోగ్యముగాని పద్ధతయని గుర్తించని ప్రమాఖుడలేడు. కాని సెలెల్ వాడుగారు క్రొత్తసాక్షును కల్పించుట అనుచితము. వివేకము గలవారెవరును నూలుచందా నేరూపమునను అంగీకరింపజాలరట. కాంగ్రెసుసభ మహాత్ములను వాలానాలను తేలిమివేయ వలయునట. అటులగుచో సిక్కులకు చరితులును క్షిశుద్ధవర్తనులును కాంగ్రెసులో పాల్గొనగూడదని డేలును. సెలెల్ వాడుగారి అపభ్రంశ వాక్యములను మితవాది లామోదించుట అసరహేతువగును. మితవాదులు ప్రజలపై నాదరణజాహిక వాటితో సఖ్యపడును యిదివరకు గల స్వల్పపు పలుకుబడిని సంతము కొల్పోయెదరు. మితవాదపక్ష మిది మరే నామమాత్రా వశిష్టమై యున్నది. సందిగ్ధ సమయములందు గోడమీద పిల్లి వాటముగ ప్రవర్తించుటచే ఇంగ్లండులో లిజరలు పక్షపుసీతి మేల పరిణమించెనో మితవాదులు కనుగొనవచ్చును. అనుచరుల లేని నాయకులు మాత్రము బ్రబలు పక్షమున మిగిలిరి. భారతి మితవాదుల సీతి అంతకన్నను క్షీణితి పెండ్లకమానదు. మితవాదులు కాంగ్రెసులో జేరుట, కాంగ్రెసుకిన్నను వారికే ఎక్కుడు లాభకరమని, గ్రహించుట ముక్తము.

కాలేజీ పునర్నిర్మాణము
 లాకాలేజీ పునర్నిర్మాణ సంఘుని వేదికయు, ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులను ప్రచురింపబడినవి. పర్నిర్మాణ సంఘమువారు లాకాలేజీ విద్యకును, విభవమునకును సమన్వయము గుదుర్చునెంచిరి. స్త్రీనుజేసెడి సుప్రసిద్ధులగు లాయర్లచే విద్యా కుపన్యాసముల నిప్పించుటకు మీరు తలపెట్టిరి. కాలేజీ ఉపాధ్యాయులసంఖ్యను పెంచవలయునని నిరూపించిరి. కాలేజీకొన్నింటిని, న్యాయ విద్యాయాధికారుల ప్రతినిధు లుండురు. కాని మీరను ప్రభుత్వమువారే నియమించెదరు. విరుట్టులీరిక కాలములందు వేరుపనులను చేయగల్గు నియమమును విధించుటకు, పునర్నిర్మాణ

ఆంధ్ర
గాంధీ మహాత్ముని వూజానిధి
 లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

చందాలు ఇదివరకు 50424-14-8	కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు రావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు ఇదివరకు 24549-1-8	కోశాధికారి వద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము కోశాధికారి వద్ద 24604-1-8
------------------------------	--	--

పూజానిధికి సామునుబంపు చిరునామా:— కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబు శెట్టిపిడి, మద్రాసు.

సంఘమువారు అంగీకరింపలేదు. నివేదికపై మహాత్ముని ప్రభుత్వమువారు తమ యుత్తరువును ప్రచురించిరి. నివేదికమునందలి ప్రధానాంశములను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులకు కాలేజీవలనతో సంబంధ ముండుటవలన విశేష లాభముండునని ప్రభుత్వమువారు యెంచుచున్నారు. బోధనయు, వ్యవహారజ్ఞానమును కలసియుండవలెననియు, ప్రత్యేకోపన్యాసముల లాభమును విద్యార్థులు బడయవలెననియు, అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుల సంఖ్య వృద్ధిగావలయుననియు, ప్రభుత్వమువారుతలంచుచున్నారు. ప్రత్యేకోపన్యాసకులకు గౌరవవేతనమును మొత్తముగ నిచ్చివేయవలయునట. రాబోవు సంవత్సకారంభమునుండియు, ఇంగ్లండునుండి అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరులు నియమింపబడుదురు. విరికి మాసమునకు రెండువందలరూపాయల కనిన వేతనము ముట్టును. ప్రీన్సిపాలుమాత్రము, వేకొకపనిలో బ్రవేశింపగూడదు. విద్యార్థులు చదువుకొనుకాలము 12 మొదలు 4 గంటలవర కుంపవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. కాని, యీ విషయమై కాలేజీ కౌన్సిలువారి సూచనలను మీరు విచారించెదరు. నూతన పునర్నిర్మాణమువలన విద్యార్థుల కెట్టి లాభముండునో చెప్పజాలము గాని, ఖర్చుమాత్రము విస్తారమగుననుటకు సందియములేదు. న్యాయవాదులకు కొందరకు చేతినిండ పని గలుగును.

గుంటూరు తాలూకాబోర్డు: కద్దరుభారణము
 సెప్టెంబరునెలలో జరిగిన గుంటూరుతాలూకా బోర్డు సమావేశము, కాంగ్రెసు సంఘమువారి విన్నపమును గౌరవించి ప్రతి బాలికాపాఠశాలలో రాటమును ప్రవేశపెట్టుటకును దూదినీ తాము పన్నయిజేయుటకును తీర్మానించెను. తాలూకాబోర్డు ఉన్యోగులందరును ఖద్దరును ధరింపవలయుననియు ఉపాధ్యాయులు తాము కద్దరను ధరించి బాలికల చేతకద్దరును ధరింపజేయవలయుననియు తాలూకా బోర్డు సభ్యులు కద్దరును ధరించునటుల కోరవలయుననియు గూడ తీర్మానించిరి. ఇట్టి తీర్మానమును గావించుటకు తాలూకాబోర్డులకు హక్కు లేదని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువిచ్చిరి. శారదానికేతనమునకు గ్రాంటు నిచ్చు విషయమునగూడ ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలభావము జూపిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనమును ప్రోత్సహింపరచుట కిది మార్గము గాజాలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమును ప్రోత్సహింపరచుటకు గూడ, తాలూకాబోర్డుల కధికారము లేకున్నది.

ద్వంద్వప్రభుత్వమునందలి, రెండు భాగములును ప్రజాభిలాషల నెక్కరీతిగనే ఆదరించుచున్నవి. స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని, స్థానికస్వపరిపాలనమయిన సఫలముగానేరదు. స్వరాజ్యసిద్ధికై ప్రజలు ద్విగుణీకృతశక్తితో కృషి సలుపుట ధర్మము. స్థానికస్వపరిపాలనసంఘములు జంకు లేక తమ స్వాతంత్ర్యమును విడనాడక ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుట యుక్తము.

యూరపియనుసంఘము
 బెంగాలు యూరపియనుసంఘమువారు మహమ్మదాలీగారి ఆహ్వానము సంగీకరింపకుండుట వింతగాదు. ప్రస్తుతనిర్బంధవిధానమును యూరపియనుసంఘము వారు సమర్థించుచున్నారు. ప్రజలతో సఖ్యపడుటకు చేజిక్కిన యవకాశమును, యూరపియనుసంఘమువారు జారవిడచిరి. ప్రజలతో కలసిమెలసి, వాటికష్టములతో సానుభూతి జూపగలిగినపుడే, యూరపియనులు దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడగలరు. అటులగాక ప్రజాశయములను తృణీకరించుచు వారిని అణగద్రొక్కుటయే కర్రవ్యమని తలచునంతవరకు హైదరాబాద్ ప్రభుత్వమును గాని సామ్రాజ్య శ్రేయమునకుగాని ఏ రేమాత్రముతోడ్పడజాలరు. బ్రటిషు ప్రతిష్ఠ క్షీణించుటకు ఏకే కారకులగుచున్నారు.

మితవాదులు: బొంబాయి సమావేశము
 బొంబాయి సమావేశమునకు మితవాదులు తమ ప్రతినిధులను పంపుటకు నిశ్చయించుట సమంజసముగ నున్నది. సెలెల్ వాడుగారి హితమును విరంగీకరింపనందులకు సంతసింపవచ్చును. ప్రస్తుత సమస్యను విశాలదృష్టితో పరికించుచో, సంయోగ సూత్రము లభింపకపోదు. మితవాదులు దేశసీతిని గుర్తించి కొరమాలిన ఆక్షేపణలను తెలుపకుండురు గాక!

సర్ హెన్రీ లాఫర్ గారి ప్రథమ ప్రసంగము
 జయప్రదముగ నాల్గువేషములు వేసిరి
 ప్రేక్షకుల పరిపూర్ణ ఆహ్వాదము
 కరాచీ, నవంబరు 20:— కరాచీ నాటకశాలయందు నిన్నరాత్రి సర్ హెన్రీ లాఫర్ గారు మొట్టమొదటిసారిగా యము వేషమును వేసిరి. నాటకశాల క్రీక్కిరిసిపోయెను. వాల్ల వేషములను లాడుచుగారు జేసిరి. ప్రతిభాశాలకు కళాకారిని తీసునకు సహాయముగ నున్నారు. పరిశ్రమి లాఫర్ గారిని సందర్శించగా తాముయీదేశమునకు వచ్చుట కిదియే ప్రథమమనియు, హైదరాబాదు తమకు చయతోజూచుచున్నారనియు తెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

సైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడిక

డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ ప్రకారము

లండన్, నవంబరు 19:—డిశంబరు 8 తేదీని జరుగు జాతిసమితి సభ కార్యక్రమమున సైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడికను తేర్చుకొని బ్రిటిషువారనుజూడ దానిని నూనూని రన్నమాటయే. డొమినియను ప్రభుత్వములన్నియు ఆ తేదీయందుచే బ్రిటిషువారిని చేసినట్లుచే ఆశ్చర్యమకర్తలేదు. పూర్వపు ఒడంబడికకురావచ్చును. న్యాయమును సమస్యలనుగూర్చి భారతమునకు మధ్యవర్తిత్వముగా హేగ్ కోర్టులో చర్చించుటకు ఆవకాశ మేర్పడునని డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ ప్రకారము అర్థము చేయుచున్నది.

కాని సైన్యమును తగ్గించు ఒడంబడికను జాతిసమితి సభ కార్యక్రమమున తేర్చుకొని బ్రిటిషువారనుజూడ దీనిని వదులు కొనిరని ఆమునరాచని రూటరు డెయిలీ న్యూస్ గాడు. డిశంబరు 8 తేదీలోపుగ ఈవిషయమునకును పరిశీలించుట కవకాశము లేనందున వ్యవధి చాలనందున డొమినియనులతో పూర్తిగ సలహాచేయుటకు వ్యవధిచాలనందున నిట్లు చేయవలసినట్లును. దీనిసాగే క్రొత్తవిధానము సేర్పాటుచేయుటకు వదులుకొనరనుచున్నాడు.

కెయిరో దౌత్యము

ప్రభుత్వవర్గములో భయోత్పాతము

జగులులు పాపాగారి ప్రకటనము

లండన్, నవంబరు 19:—యుద్ధ కార్యాలయమునుండి తిరిగి వచ్చుచుండ ఆంగ్ల సర్దారు సర్ పిట్టాగారిని జంపుట కుబో ప్రయత్నించిరి. రెండుబాంబులు ఆతనిపై కేయబడిన. ఒకటి ప్రేతనగాని ఆతనికి తగులలేదు. డ్రోహులు 3 గుళో 4 గుళో యున్నారు. అందరును పారిపోయిరి. ఒక బాంబు వ్యర్థమగుటచే తుపాకులతో ఆనేక పర్యాయములు గాల్చిరి. సర్దారు అంగ రక్షకుని కాల్చిరి. బండితోలువాని, పోలీసువానిని గాల్చిరి. ప్లాటగాడికి పాట్లలో చాలవరకు తేబబులయ్యెను. వైద్యాలయమునకు గొంపోబడిరి.

వివరములు

డ్రోహులు విద్యామంత్రి ఉగ్రాణపు శాఖకుండు దాకొనియుండిరి. ఒక బాంబును వేయ మోటారుబండికి తగిలెను. కాని ప్రేతలేదు. కాల్యలోపడెను. డ్రోహులు బండి వెంటబడి తుపాకులను పరంపరలుగా గాల్చుచునే యుండిరి. పాపము బండిలోనున్నవారు భయపడి లోపల క్రింద పరుండి కాపాడుకొన ప్రయత్నించిరి. హంతకులను వెంటబడిన పోలీసువారిని మూడుపర్యాయములు కాల్చిరి. బలముగ గాయములు తగిలెను. ప్రక్కవీధిలో కనిపెట్టుకొనియున్న మోటారు బండిలో డ్రోహులు ప్రవేశించిరి. ఈబండి సంఖ్యను గుర్తించుటకు ఇద్దరాంగ్లేయులు మోటారు క్రొత్తకొడుబండ్లమీద పరుగెత్త బండిలోనుండి ఆడ్రోహులు దిగి వారిపై కాల్చిరి. కాని తగులలేదు. తరువాత బండి పరుగెత్తిపోయెను.

ఆస్పిత్రుగారు నేటియుదయమున రాజు మండిరమున కే కలిసికొని మాట్లాడిరి.

కాలు, చేయి, పాట్లతోను ప్లాటగాడికి మూడు గుండ్లు బాదుచుకొనిపోయెను. బ్రతుకునో లేదో చెప్పజాలము. అంగ రక్షకుని గుండెలో కాల్చిరి. బండివానిని చేరిమీదను, కాలు మీదను గాల్చిరి.

జగులులు పాపాగారు మంత్రిలును (బ్రిటిషు రాజుబారి భవనమునకే విచారమును తెలిపిరి. పాల్ల మెంటు సభ్యులు గూడ విచారమును తెలిపిరి.

జగులులు పాపాగారికి చాలమరకు విచారముగనుండెను.

ఈకాంబు తూముకాల్యలోనే బడియుండెను. ఎవరును మట్టలేదు. ఉత్త తుపాకీగుండ్లపెట్టెలను పోలీసువారు వెదకుచున్నారని విషయము దొరకలేదు. డ్రోహుల మోటారుబండి సంఖ్య పరిగాచిచ్చెను. కొంతమంది ముఖ్యులనుసాక్షులతో డ్రోహులను బట్టకొనగలమని పోలీసువారు రనుచున్నారు.

బ్రిటిషు మంత్రులు

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు (ఇండియా మంత్రి)

సర్ వర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు (యుద్ధ మంత్రి)

గౌ. డబ్ల్యు. సి. బ్రిడ్జి మెనుగారు (ఫస్ట్ లార్డ్ ఆఫ్ ఆడ్మినిస్ట్రేషన్)

అట్టను ఛేంబర్లెన్ గారు (విదేశ రాజ్యాంగ మంత్రి)

సర్ జాన్ సను హిక్కుగారు (దేశాంగ మంత్రి)

విక్టోరియా చర్చిఫీల్డ్ గారు (కోరాంగ మంత్రి)

మంచినీటిలోనే కాల్చిరి. బండిలోలువాడు ఈజిప్టు దేశీయుడే. గాయములు బలముగా తగిలినను నిండువేగముతో సర్దారుబండిని నడిపెను. రాజు బాంబునకు తేర్చెను. క్షతగాత్రులు వచ్చునరకే ఆలెంబీ ప్రభువు ఆస్పిత్రుగారు భోజనము చేయుచుండిరి. అందరకును నిర్వాంతపోయిరి.

మోటారుబండి నడుపువానిని అపుడే ఆశ్చర్యజేసినయు డ్రోహులను బట్టకొనుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నించెద మనియు అతివిచారముతో జగులులు పాపాగారు రాజుతో తెలియ జేసిరి.

ప్లాటగాడి పాట్లంతయు రక్తమయము

ప్రేగులు చిల్లులుబడలేదు. పాట్లయు, కండరములు బాగున్నవి. కొంతవరకు భయములేనట్లు లున్నది. 8 గురు డ్రోహు లీపనిలో పాల్గొనిరనియు రెండుబండ్లలో పారిపోయిరనియు అనుకొనుచున్నారు.

శత్రు చికిత్స

సర్దారుకు శత్రుచికిత్సనర్పిరి. ఆంగ్లో-ఆమెరికను ఆస్పత్రిలో జయప్రదముగ జరిగెను. నిన్నటిపాటుంకాలమే నూడ నకు బయటై సరికల్పించుకొనెను గాని 28 వరకు వియనము నాపుకేసిరి.

ఆతని ఆరోగ్యమునకు భయము లేదు. బాగుగనే యున్నది.

విరిపు ఫీట్టెలు

ఎన్నికలు

లండన్, నవం 17:—విరిపు ఫీట్టెలుతో ఎన్నికలు ప్రారంభమైనవి. దక్షిణ డెవన్ షిర్ లో సికాఫీను లీమానుగారికి 17297 వచ్చెను. ప్రభుత్వపక్షవాది హ్యూజెసుగారు ఓడిపోయిరి. ఉత్తర డెవన్ లో రిపబ్లికను మాడెనుగారు గెలిచిరి.

బ్రిటిషు లిబరలు పక్షము ఎన్నికలు

లండన్, నవంబరు 20:—ప్రతిస్థానమునకును పోటీ సర్వవలెననియు అధిమమువచ్చే ఎన్నికలకు 500 మంది అభ్యర్థులైన నుండి తీరవలెననియు ఎన్నికలనిమిత్తము తక్షణం 500000 పానులమొత్తమును తియ్యచేయవలెననియు అన్నివర్గముల ప్రతినిధులతో వచ్చే జనవరి 29 వ తేదీని వాతీయసభను సలుపుటకు నిశ్చయించిరి.

ఉపదేశ వైద్యపండితుడు

డాక్టరు ఆల్ఫ్రెడ్ బిల్లింగ్ గారికి ను ఉపదేశమును అంగీకరించినది తేది తెలిపబడెను.

భారత పట్టభద్రుడు

మునిగిపోవుట

లండన్, నవం 18:—కేంబ్రిడ్జిలో గతరాత్రి వేదము బోవుచు ప్రమాదమున మునిగిపోయెను.

జీనీవీపుగారి లేటు

నిజమే, స.దియము లేదు

జీనీవీపుగారి లేటును నిజమే, కాదో కనుగొనుటకు నియమించబడిన ఉపసభ్యులువారు అయ్యది నిజమేయని విచారించి తెలియజేసిరి. రాకొవిస్కీగారి ఇటీవలిలేటును ప్రభుత్వమువారిచ్చిన ప్రత్యుత్తర మసందర్భముగానే యుండును. గ్రేటు బ్రిటన్ లో బోల్షివికు ప్రచారమును మాన్పవలెనని న్యక్షికించెదము.

ఇవరనుండి చెప్పరుకు కోర్టు

వాట్లింగ్ వీధికోర్టును మరల క్రొత్తగ వేల్పుయువకా తెరచెను. ఇది ప్రాతకోర్టు పూర్వము కోమలు నిర్మించి 11 మెళ్ళపాడువు గలను. ఇది దివ్యముగ కేయబడినది. అనుగులు కలెక్టున్నది. దీనిని పూర్తిచేయుటకు మూడే పట్టికది. దీనివలన పరిలేనికార్యములకు చాలవరకు సౌకర్యము లుండును.

ఇంగ్లండు - జర్మనీ

వర్తకపు టాడంబడిక

లండనులో రాయబారములు

లీఫ్జ్, నవంబరు 19:—కొద్దిరోజులలో జర్మనీపు టులు ఆంగ్లోజర్మను వర్తకపు టాడంబడికను పూర్తిచేయుటకు రాయబారములను జరుపుచును లండను కేగెను. ఇవరలో బ్రిటిషుతరపున బ్రిటిషురానుబారి ప్రోవెన ఇతరుగూడ లండనుకు వచ్చుచున్నాడు.

పాఠశాల దేశపరిస్థితులు

పెహరా, నవంబరు 20 :— పెరిషియూ ప్రధానాధ్యక్షులకు సభ్యుల అగ్రాధికారులకు పాఠశాల పరిస్థితులను గురించి తెలియజేయుచున్నాము.

జర్నల్ ఎగ్రుమెంటుల మీద పన్ను

సాగించుటయే బిల్లువారి యుద్దేశ్యము గ్రామీణులకు జర్నల్ ఎగ్రుమెంటుల మీద పన్నులను నూటికి 26 చొప్పున విధించుట బిల్లు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఆపద్ధతిని వదిలిపెట్టుటకు తలంపుకొనలేదు.

కార్మికుల లోగురారు

చనిపోయిరి. ఇతడు ప్రతిపూల రిపబ్లికను.

ఆంగ్లో-పెరిషియన్లు చమురు

కంపెనీ

ప్రభుత్వవారును పలుకుకొనదని తెలియచున్నది.

భారతదేశ క్రైస్తవమత ప్రచారము

వీర కాపులు

పాశ్చాత్య వాగ్దేశ ప్రభుత్వము ముసల్మాను ప్రపంచములో ముసల్మానులపట్లను లెద్దున్నదనియు చాలమంది ఇండియాలో నివసించుచున్న వీర కాపులు విస్తారముగ క్రైస్తవమతమును అవలంబించుచున్నారనియు ఈరెండు సమస్యల కెదుర్కొనుచున్నదనియు రిపరెండు గార్వల్లు విలియంసుగారు తెలియజేసిరి.

మరణవార్త

పెర్సీ సేనానాథ పిలేటిజిరాజుగారు పూర్వము క్యాథిలిక్ యువకులలో గవర్నరుకు ఏజెంటుగ నుండిరి. ఆయన దివిగతులైరి.

నల్లమందుసభ

అమెరికన్ క్రైస్తవములనుగూర్చి బ్రెంటు

మతాచార్యుని యభిప్రాయము

జనీవా, నవంబరు 19:—నేటిసభలో బ్రెంటుగారు మాట్లాడినవాటిలో ముఖ్యము ఆమెరికన్లతరపున ప్రస్తావించిరి. కలుగుతే కాలముగడపుటకెది సమయముగాదని ఆరోజులు పోయిన నీయు క్రియార్థముగ ఆచరించవలెననియు వీసా ల్లో పరిశీలించుటకు తొలగింపవలెననియు అట్లుచూపి తక్కిన పరిశీలనలన్నియు చులకనగ నుండుననియు ప్రస్తుత మిసభ సభ్యులతోను దీనిని ఆచరణయోగ్య మగు ఏర్పాటులతో ముందుకువచ్చి కార్యమును సాధించువరకు సభ నాపుటయలెననిరి. అమెరికన్ లీయప్రద్రవమును తొలగించుటకు తదేక చిత్తతో ప్రయత్నించుచున్నారనిరి.

నర్దారు సర్ లిస్టాకుగారు

చనిపోయిరి

జగ్గులుగారి ప్రకటన

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

సభ్యులు సర్ లిస్టాకుగారు, యజ్ఞులకు కయిలోను దుండగినుచే కాల్చుటకే గాయములుపడి వారు మరణించినట్లు నేటివార్త బయటపడుచున్నది. ఈ కార్యముగూర్చి ఇంగ్లాండులో ఖాపానేజీ ముఖ్యమంత్రియగుచున్నది. స్టాకుగారిని నీచూత్య గా వింపునుదేశము లేదని ఇంగ్లాండుగారు కేరొక ప్రకటనలో ఖాతా పరచుచున్నారు. ఇది ఈజిప్టుగారనామమునకు హానికరమగు సనియు, నేరస్థులను పట్టుకొను ప్రయత్నములందు అధికారులకు శ్రేయములు తోడ్పడవలెననియు ఆయన విన్నవించెను. కింగు ఘాదుగారు స్టాకుగారుహత్యకు విచారము చేలిపిరి.

అన్ని పక్షముల రాజకీయవేత్తల గూడి మాంపేగుగారి మరణసాక్షరకర్తృత్వము సలిపిరి.

చెన్నై కార్యరేషను

పోలీసుకమిషనరురోడ్డుల వెలుక్రాసింగు

రైల్వేకంపెనీవారి నిరంకుశ వర్తనము

సభ్యుల ఆగ్రహము

నిన్న సాయంత్రము వహమ్యుడు ఉస్మాన్ సాహెబుగారి యధ్యక్షతలక్రింద, రిప్పనభవనమున సమావేశమై కార్యరేషను సభ అవసరమనేమనందు, ఎగ్జ్యూక్ షివ్ లిస్టుకమిషనరు రోడ్డును చిల్ల రైలుమార్గమును గడియచోట లెవిలుక్రాసింగును రైల్వేఅధికారులు మూసివేయుటనుగురించి చాల తీవ్రమగు చర్చ జరిగెను. పై లెవిలుక్రాసింగును తిరిగి తెరచుటకు సరమగుచర్యలను దీనికొనవలెనను తీర్మానము చేసెను. పై లెవిలుక్రాసింగు ప్రక్కననే క్రొత్తగా నిర్మింపబడిన ఓవర్ బ్రిడ్జికి దాక్చరు నాచురునం తెనతని నామకరణ మొనర్చుచు మరియొక తీర్మానము సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

సంగ్రహవివరములు

కార్యక్రమము ప్రారంభమగుటకు పూర్వము కార్యరేషను కమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు లెవిలుక్రాసింగును గురించి పూర్వపు చరిత్రను బయలుపరిచి నోట్లనుమెంటును సభ్యులకు అందజేసిరి. అందీక్రింది ముఖ్యవిషయములు గలవు. 1910 సం దు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు, చెన్నైపట్నమునందు దక్షిణ ఇండియా రైల్వేకంపెనీ రైలుమార్గమునందు దక్కడక్కడల లెవిలుక్రాసింగుల స్థానమున, ఓవర్ బ్రిడ్జిలనుగాని, అండరు బ్రిడ్జిలనుగాని నిర్మించుటనుగురించి విచారించుట తీవ్ర యుపసంఘమును నియమించిరి. ఈసంఘమువారి నివేదిక 1911 సం జనవరి నెలలో కార్యరేషనువారికి అందజేయబడెను. స్థాయిసంఘము వారానూచనలతో మొత్తముమీద నేకీకరించిరి. పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డును ఒక ఓవర్ బ్రిడ్జిని నిర్మింపవలెననియు, గంగురెడ్డి రోడ్డునందు లెవిలుక్రాసింగును నిలపియుంచవలెననియు స్థాయిసంఘమువారు నూచించిరి. కార్యరేషనువారి నూచనల నంగీకరించిరి. దీనినిబట్టి జూచినయెడల పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు నుండలి లెవిలుక్రాసింగును మూసివేయుటకు కార్యరేషను వారికి కరించిరి ఇందుముగముగ సభ్యులచర్యను. 1915 సం ఆగష్టు 12 తేదీన ప్రభుత్వమువారు నెం 489 రు ఉత్తరువును, పోలీసు కమిషనరు రోడ్డునందు ఓవర్ బ్రిడ్జిని నిర్మించుటకు అనుమతి నొసగిరి. ఈయన ఉత్తరువునందు “రోడ్డును ఒక ప్రక్కకు తూర్పునైపుగా 10 అడుగులు జరుపబడును.” అను విషయముగలదు. 1916 సం ఏప్రిల్ 5 తేదీన దక్షిణ ఇండియాకంపెనీ రైల్వేవేజెంటులు, పోలీసు కమిషనరు రోడ్డు నోకనైపుకు జరిపి వానిపై ప్రస్తుత లెవిలుక్రాసింగు స్థానమున ఓవర్ బ్రిడ్జిని నిర్మించు సందర్భమున, ఆ రోడ్డు కార్యరేషను ధూమి కొంతకాలం నిలుపుకుననియు, అధూమిని, తమకు చెలుకుండు నిలిచిరిచ్చివేయవలదని కార్యరేషనువారిని కోరవలెననియు గొయరు ప్రభుత్వకార్యదర్శికి వ్రాసెను. కార్యరేషను వారణ్ణే వాగ్దానమొనర్చిరి, ఓవర్ బ్రిడ్జిని ర్యామునకు ప్లానులు కార్యరేషను వారికి జూపబడెను. తుది ఎస్టి మేటులందు, కార్యరేషనువారు వరులకొనినధూమికి వరి హరముగా రైల్వేకంపెనీవారు కార్యరేషనువారికి రు 8146/లు నొసగిరి. ప్లానులందు జూడగా, ఈపరిహార మొనగబడిన ధూమి ప్రస్తుతము రైల్వేకంపెనీవారిచే మూసివేయబడిన, పోలీసుకమిషనరు, రిప్పన రోడ్డునందు భాగములని చెలియుచున్నది. ఇందువలన ప్రాతరోడ్డును జరిపి నిర్మించుటయు ప్రాతిరోడ్డును మూసివేయుటయు నీస్థిమనందు భాగములని స్పష్టపడగలరు.

నల్లమందుసభ

చినాదేశపు అంగీకారము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

నల్ల వందుచేరారణ రెండవసమావేశమునందు చర్చముగి నెనది. నల్లమందు తియారుచేయుటయందు పరిమితి యేర్పరుచుట యందు కనడాసహాయముచేయునని కనడా ప్రతినిధి చెలిపెను. చినా ప్రతినిధిజనీజి గారు సభావరకుల కంగీకరించెను.

తీర్మానము

రా. బి. టి. వరదరాజులు నాయకుగా నీక్రింది తీర్మానము నుపపాదించిరి.

“పోలీసు కమిషనరు రోడ్డుమీద నిజీలు ఓవర్ బ్రిడ్జి తెరువబడియున్నను అచ్చటనున్న లెవిలుక్రాసింగును యధాప్రకారముగా తెరచియుంచునటుల చేయుటకు చెంటనే చర్యదీనుకొనవలెనని ఈసభవారు కమిషనరును గోరుచున్నారు”

వరదరాజులు నాయకుగారు పై తీర్మానము నుపపాదించుచు ప్రస్తుతము రైల్వేకంపెనీచే మూసివేయబడిన రోడ్డు నగరమునందలి ఉత్తరదక్షిణ భాగములను కలుపుచుండుననియు అందుచే చాలములు మైదనియు నుడివిరి. మాంట్ రోడ్డుమీద జరుగు రవాదాటితో నీరోడ్డుపైన వారణవంతు జరుగుచుండును. ఇచ్చటనుతనముగా నిర్మింపబడిన ఓవర్ బ్రిడ్జి మోటారు బండ్లకు రిప్ప నితరు లెవ్వికిని పనికిరాదు. పాదచారులకును దిక్ఖాండ వార్తకును గుర్రపుబండ్లకును బయలుదేరు దిక్కునిపోవు బండ్లలాగుచుమధ్యలకును ఓవర్ బ్రిడ్జి ఎంతమాత్రము నుపయోగములేదు. రైలుచెల్లవరకు అయిదారు నిమిషములు లెవిలుక్రాసింగువద్ద చేచియుండుటకైనను వారంగీకరించెదరే గాని ఓవర్ బ్రిడ్జి కక్కాలరు ఓవర్ బ్రిడ్జి ప్రక్కన మెట్లను కట్టెచునని రైల్వేకంపెనీ వారు వాగ్దానమొనర్చిరి అదియెంతమాత్రమును ప్రవారణకముగ నుండజాలదు. ఓవర్ బ్రిడ్జి చాలా ఎత్తుగానున్నది. రిక్షా బండ్లవారును పాదచారులును బహిరంగముగా దీనిని కపించుచుండురు. నోరులేని జంతువులు తమస్వభావములం దీకార్యరేషనును కపించుచుండును లెవిలుక్రాసింగును మూసివేయుటకు ప్రజలకును బండ్లకునుగల ఇబ్బందులేగాక, అట్లుమూసివేయుటవలన నా రోడ్డునందుగల గృహముల విలంపయు ఆదాయమును తగ్గిపోవును అందువలన కార్యరేషనువారి ఆదాయముగూడ తగ్గిపోవును. అంతియకాక ప్రజలరవాదార్థమొక్కనకు భంగము గలిగించిరను కారణముచే కార్యరేషనువారిపైనను రైల్వేకంపెనీ రివాసెనను వావాలుగూడ రావచ్చును. పోలీసుకమిషనరు రోడ్డుక్రాసింగును మూసివేయుటకుతీవ్రముగ నాక్షేపించు ఎగ్జ్యూక్ షివ్ లిస్టు ప్రజలుగొప్ప బహిరంగసభ యొనర్చి తీర్మానముల గావించిరి. ఈ లెవిలుక్రాసింగును మూసివేయు విషయము సహింపరాకుండ దుర్భరమగుచున్నది

న్యాయశాస్త్ర విరుత్తము

లెవిలుక్రాసింగును మూసివేయుటకు రైల్వేకంపెనీవారి కట్టి అధికారముగలదో, ఆ ప్రదేశమును రైల్వేకంపెనీవారి కొసగబడి నశవిషయము ఎంతవరకు న్యాయశాస్త్రసమ్మత మైందో ఇందుక విచారించవలెను. ఇంచునీరునంపిన ఎస్టి మేట్లను ప్లానులను కార్యరేషనువారికి కరించిననియు, అందుచే లెవిలుక్రాసింగును మూసివేయుటకు కార్యరేషనువారి కరించినట్లు భావింపవలసినదనియు నోకవాదన బయలుదేరెను. ఆసమయమున క్రొత్తజరుగు బ్రిడ్జి నిర్మించు ఎస్టి మేట్లు చర్చింపబడెనే గాని, లెవిలుక్రాసింగును మూసివేయు విషయము విచారణకు రానేలేదు. దీనినిబట్టి, లెవిలుక్రాసింగును మూసివేయుట రైల్వేకంపెనీవారికి కార్యరేషనువారి రిట్టి అధికారమును నొసగి యుండలేదు. కార్యరేషనుసభవారు స్పష్టముగా తమసమ్మతి నొసగి, తరువాత నది సభాయుతుడుగ గవర్నరుచే నాహూం పబడిననెగాని కార్యరేషనువారి కోర ధూమిని మరియొకరిచ్చి వేయుటకు ఎట్టి అధికారములేదు. అట్లు మరియొకరిచ్చి వేయుటకు రిజిస్టరుచేయబడిన పత్రములుండిననెగాని చెల్లదు. రైల్వేకంపెనీవారికి కార్యరేషనువారి రిట్టి కంట్రాక్టు ప్రము నెవ్వరును వ్రాసి యొసగ లేదు. అంతియగాక, ఇరుపక్షములవారును అట్టి ట్రాన్సుఫరు కంగీకరించు సంతకములొనర్చి దానిపై కార్యరేషనువారి ముద్రనువేసి యొసగబడిననెల్లప్పు నెట్టి అగ్రిమెంటును నుండజాలదు.

ఒక ధూమిని, మరియొకరికిమ్మటకు గాని ఒక రోడ్డును మూసివేయుటకు గాని కార్యరేషనువారికి గల అధికారము లెట్టికొనూడ విచారించవలెను. కార్యరేషను క్రిందనున్న ధూమిలపై కార్యరేషనువారికి సంపూర్ణ న్యాయములేదు. కొంతవరకుమాత్రమే న్యాయముగలదు. ఒక ధూమిని ట్రాన్సుఫరు చేయవలెనని కార్యరేషనువారు గోరుచో అట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వము వారికిమాత్రమే అధికారముగలదు. ప్రభుత్వమువారు ట్లూజేసీట్లు గాన్పించెను. రోడ్డును మూసివేయుటనుగురించి 205 గేక్టును బయలుపడుచున్నది. అట్లు మూసివేయుటకు అప్రాంతమున నివసించువారికి న్యాయముకు పరిహారము నొసగవలెనని గలదు అట్టి నేదియు జరుగ లేదు. ఒక రోడ్డును తాత్కాలికముగ మూసివేయుటకు కార్యరేషను కమిషనరు న క థి కా

రము గలదేగాని కాశ్యపముగ మూసివేయుట కాశని కెట్టి అధికారమునులేదు. ఈరోడ్డు గత 60 వత్సరములకు పైగాగలదు. అందుచే నీరోడ్డు, జిరాయిలేనివారు కావనముక్రింద, అచ్చటి ప్రజలదేగాని, ప్రభుత్వమువారికి గూడ వాత్రోవపై యధికారములేదు. పైవిషయముల గమనించినయెడల, ఆయాగముపై ప్రజలకు హక్కుగలదనియు, ఆరోడ్డు ఇతరుల కొరకుండలేదనియు, ఆరోడ్డు గత 60 వత్సరములకుపైగా ప్రజలహక్కుతో నుండుటచే వారిసమ్యుతిలేకుండ మూసివేయుటకు కాశ్యపము వారికిగాని ప్రభుత్వమువారికి గాని హక్కులేదనియు, ప్రభుత్వమువారు రోడ్డు మూసివేయుటకు రైల్వేకంపెనీవారి కధికార మొసగలేదనియు, కాశ్యపమువారు రాప్రదేశమును గాని, త్రోవను మూయుటకుగాని రైల్వేకంపెనీవారి కధికార మొసగలేదనియు, అట్టిహక్కు నొసగుటకు కమిషనరున కెట్టి అధికారమును లేదనియు స్పష్టమగును.

శ్రీరాములు నాయుడుగారు తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

చక్కరయ్య చెట్టిగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు, లెవిల క్రాసింగును తానుజూచిచిత్రి ననియు అచ్చట “రోడ్డు మూసివేయబడెను” ఇందు ప్రవేశించువారు ప్రాసిక్యమును కేయబడుదురు” అని నోటీసులు కట్టబడియుండెననియు, అట్లు మూసివేయుటకును, నోటీసులు కట్టబడుటకు ఎవరు అధికారము నొసగిరో చెలియదనియు లెవిలు క్రాసింగును మూసివేయుటకుల ప్రజలకు చాల ఇబ్బందియనియు, నుడిచెను. కాని ఈవిషయమున న్యాయశాస్త్ర విషయమును చాల జాగ్రత్తగా బరిశీలించవలసియున్నది. ఈవిషయమున కాశ్యపము వారి జరిగిన యు తర ప్రత్యుత్తరములను జూడగా, లెవిల క్రాసింగును మూసివేయుటకు కాశ్యపమువారు సంబంధించినట్లు ఎట్టి నిదగ్గరమును గాల్పించుటలేదు.

భక్తవత్సలునాయుడు గారు:— రైల్వే అధికారులు కాశ్యపమువారితో నేమాత్రమును సంప్రదించకుండ, రోడ్డును మూసివేయుట దౌర్జన్యమును చర్యయనియు, తిరిగి ముందు రోడ్డును తెరచినట్లు కేసులుకవరచును చర్యను దీసికొననలేననియు నుడిచిరి.

ఒకసవరణ

జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు:— తీర్మానమునకు బదులు ఒక సవరణ నుపపాదించిరి. ఓరుప్రక్కటి ఒక చైపున మెట్టును కట్టవలెనని రైల్వేకంపెనీవారిని గోరవలెనని ఈసవరణ గోరుచున్నది.

ఇంకను చాల ఓరుప్రక్కలను కట్టవలసివదని ౧౧౧౨౨ కంపెనీవారిని గోరవలసియున్నదనియు అందుచే వారితో నిప్పుడు పోట్లాట పెట్టుకొనరాదనియు, పాదచారుల కొరకుగాను ఒకరు బ్రెడ్డిప్రక్కన మెట్టును గట్టినయెడల కష్టముకన్గననియు, చాలించి సౌకర్యముకొరకు కొలిచింది కష్టములను భరింపవలయుననియు నుడిచిరి. లెవిల క్రాసింగును మూసివేయుట కధికారమొసగుచు, కంట్రాక్టు లేకున్నను, అట్టియుద్దేశము మాత్ర మిరుపక్షులవారికిని యున్నట్లు గాన్పించుచున్నదనియు నుడిచిరి. వాడుకేవలగారు సవరణను బలపరిచిరి.

జి. రణికాచలం చెట్టిగారు:— సవరణ నెదుర్చుచు, రోగముకంటే, రోగనివారణకుమందుగ నూచింపబడిన ఈసవరణ ఎక్కువ ఆపాయకరముగ నున్నదని నుడిచిరి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారుపైసవివరింపబడుచున్న ఓరుప్రక్కటి, నడచియెక్కుటకు ప్రయత్నించుచున్నయెడల నీసవరణను చెచ్చియుండదు.

జి. నా. చె. గారు:— నేను ప్రయత్నించితిని.

జి. రి. చెట్టిగారు:— వారు నెత్తిమీద నోకబురువుపెట్టుకొని ప్రయత్నింపవలెను. (నవ్వు) ఓరుప్రక్కటి నిర్బంధములలో, పురమందు మోటారు బండ్లు గల భాగ్యవంతులకు సౌకర్యము లొనర్చితిమి. కాని లెవిల క్రాసింగును మూయుటకుల మోటారుబండ్లు లేని ప్రజల కందరికి సమీకరణముకాదను కల్పించితిమి. ఈపురముగల 525 వేలమందిప్రజలలో మోటారుబండ్లుగల 8 వేలమంది మాత్రము సుఖపడుచున్నాడు. మిగిలిన 517 వేలమందియు లెవిల క్రాసింగును మూసివేయుటకు కేవలమునేయుండురు. మనము భాగ్యవంతుల కేమియునేగాక బీదల సౌకర్యములనుగూడ జూడవలెను. ఒకానొక కంపెనీయొక్కలాభముల కంటే ప్రజలసౌకర్యములేక్కువ ప్రాముఖ్యములు. మనకొరకుల నెరవేర్చబడినయెడల న్యాయశాస్త్రప్రకారము చర్య దీసుకొనెదమను భయములేనయెడల మనయాలోచనలు నెవ్వరును లెక్కింపరు. ఈవిషయమై చర్య లేదునెలలనుండి బయటకు కేర్పాటులు జరుగుచున్నను, అప్పుడు రోగిని కమిషనరుగా రావించియై యొక

నోటు నీదినమున ౨౪ సమావేశముగా నున్నతరీ సభ్యులకంద జేయుట ఏమియు బాగుగలేదు.

అశ్వ:— కమిషన రివిషయమై మొదట నేమియుచెప్పవలెకలెదను. కానికొందరు సభ్యులుకొరుటచే వారికివివరములు చెప్పటకుగా నొకనోటును రెయారుజేయించి సభ్యులకొసగెను.

జి. రి. చెట్టిగారు:— ప్రజాసౌకర్యములను, ఒకకంటేనీ యొక్కలాభముకొరకు త్యాగమొనర్చినయెడల విశ్వాసద్రోహ మొనర్చిన వారమగుదుము

జా. సి. నటేశమొదలియారుగారు, సవరణ నెదుర్చుచు తీర్మానమును బలపరిచి తీర్మానము నేకగ్రీవముగా నొనర్చుటకుగాను, సవరణ నుపపాదించుకొనవలసినదని నారాయణస్వామి చెట్టిగారిని గోరిరి.

జి. ఏ. నటేశమగారు:— కంపెనీవారి ఎస్టిమేటులను అంగీకరించినపుడు లెవిల క్రాసింగు మూసివేయబడనను నుద్దేశము గల ఓరుప్రక్కటి అయినను కాశ్యపమువారి అనుమతిని పొందకుండు కంపెనీవారు రోడ్డును మూసివేయరాదనియు అందుకొరకు తీర్మానమును బలపరచుచున్నారనియు నుడిచిరి.

వ్యాసరావుగారు:— ఈ వ్యవహారము మొదటినుండియు లోపభూంత్వముగ నుండెననియు, కాశ్యపమువారు తిరగ ప్రదేశములందు గోరుచున్న ఓరుప్రక్కటిని నిర్మించుటకు చోవానిని నొసగవలదని భగవంతుని ప్రార్థించెదననియు నుడిచెను.

జా. జయరావుగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు ఓరుప్రక్కటి విధానమే తప్పనియు ఇకమీద అందరు బ్రెడ్డిలనుగాని, టన్నెలులనుగాని నిర్మింపవలెనేగాని ఓరుప్రక్కటిలను నిర్మింపరాదనియు నుడిచిరి.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— సవరణను బలపరిచిరి.

జా|| రాజుకామతుగారు:— తీర్మానమును బలపరచుచు కంపెనీవారు మూసివేసిన మార్గమును వెంటనే తెరుచునట్లు జేయవలెనని నుడిచిరి.

తరువాత సవరణ వోటునకు లెట్లుగా ముగ్గురు మాత్రమే అనుకూలముగ సమ్మతించినది. మిగిలినవారు రందరను ప్రతిహేలుగ సమ్మతుల నొసరుటచే విగోహయెను.

తరువాత తీర్మానమును వోటునకులెట్లుగా ఎట్టి ప్రాతికూల్యమును లేకయే సభనారితే సంగీకరింపబడెను.

డాక్టరు నాయురు వంటెన

రా. బి. టి. వరచరాజులనాయుడుగారు:— పోలీసు కమిషనరు రోడ్డు లెవిల క్రాసింగునకు నూతనముగా తెరువబడిన ఓరుప్రక్కటి డాక్టరు నాయురువంటెన యనుపేరు పెట్టవలెనని ప్రతిపాదించిరి. సామి వెంకటాచలం చెట్టి, జి. ఎ. నటేశమ, కె. న్యాసరావుగారు బలపరిచిరి.

తీర్మానము వోటునకు లెట్లుగా సభవారితే నేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను.

అంతట సభ నిలపివేయబడెను.

బుద్ధాస్మిక్కు సంఘమువారి వ్యాజ్యము

శిరోమణిగురుద్వార ప్రబంధక కమిటీవారి

ధర్మకర్తృత్వమును దొలగించుగోరుట

కలకత్తా, నవంబరు 20:— కలకత్తాలో మొదలగు సిక్కులు గురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీవారితో నొకవ్యాజ్యమునుచెచ్చిరి. బుద్ధాస్మిక్కు సంఘముయొక్క చరస్థిరత్వమును, ప్రతిదినమును నూజాదికర్తృత్వములను జరుపుటకు పూజారులను నియమించుట కధికారముగల ఓసీవరును నియమించ వలసినదని కలకత్తా హైకోర్టు న్యాయమూర్తి గారగు కియోరన్ గారొడుట వారులరెరపున నొకదిరఖాసు చేయబడెను. పరాన్ కింగు మొదలగు వారు దామోదరదాస్ మొదలగువారినిగ చెచ్చిన వ్యాజ్యమువీధ నీయబడిన డిగ్రీతోనీకేసి, రాజీనామా గడుచేయ వలయుననియు, క్రొత్తధర్మకర్తలను అప్రెన్సిస్మెంటుచేసికొనటకు నియమించ వలసిన దనియు యీవ్యాజ్యము జేపడినది. కమిటీవారిని వారును చిక్కు పెట్టుటకును ఆ ప్రిసిండిపిరు అక్రమమైన లాభమును బొందుచున్నట్లు ముత్రోను యిట్లువారులు చేయుచున్నారనియు ప్రతివాదులు విభిత్ పూర్వకమైన డ్రేటుమెంటు దాఖలు చేసిరి. న్యాయమూర్తి దరఖాస్తు త్రోసివేసిరి. (ఆ. క్రా.)

భూతదయ

బహిరంగ సభ

నిశ్చితసాక్షుంకాలము భారతయువజన సంఘముతరీపుష్క గోఖలే భవనమునందు పి. కె. టిలారంగుగారి అధ్యక్షతక్రింద “భూతదయ జీవహింసానివారణము” గూర్చి సభ జరిగినది.

ప్రథమమున యజ్ఞనారాయణయ్యగారు (పద్మయవృత్త) కాలేజీ (పాఠశాల) ఉపన్యసిండుచు మానవునియొక్క ధర్మములలో భూతదయ పరమోత్కృష్టధర్మమనియు భగవానునిచ్చియిండు సర్వప్రాణివోటియు సమానమేయని తెలిసికొనవలెననియు, అట్టి సర్వసమత్వము అలవరచుకొనిన హింస యనునది ఉండనేరదు. పాశ్చాత్యులభావములు, జీవితాలోచనములు, సాంప్రదాయములు మన ఆలోచనలకు మనపక్షములకు భిన్నములై యున్నవి. అనాదినుండియు మనపూర్వులెల్లరును జీవహింస ఘోరపాపకరమని జోధించుచున్నారు. కావున మనదేశమున దీ సమస్య తరివల్గింపబడుట కలభవ. పాశ్చాత్యయుజువో కీటకములు మొదలగువానిని పట్టి పెంచెదరు. మనలో విజ్ఞాన యుతులు అట్టిపనిని నిరసించెదరు. బాలు శీత్రచారము చిన్నతనమునుండియు పాపకాలలందునేర్చిన చాలఉపయోగముగలదు. సహృదయతలనునది విశ్వాగ్రు లెలుల విద్యాభ్యాసమున బడసిరో అట్టి ఉన్నతాలోచనములకు మనమునం జిహ్వకొని ఎల్లరును ఈ యుద్యమమునకు తోడ్పడవలెను.

సజీవ కామత్ గారు:— హిందూదేశముందు గోవును హిందువు లెల్లరు దేవతగ పూజించెదరు. భూతదయ మనవిధి కృత్యము. జీవహింస ఒకవృద్ధు రాజకీయద్రోహముగను సాంఘిక నేరముగను తరిగింపబడుచుండెను. అల్పజాతువునకును ఆత్మి గలదనియు, ఏప్రాణివైనను హింసించుట ఘోరపాప మనియు భూతదయపశ్చాత్తాపములు ప్రతిమానపుడును గలిగియుండవలెననియు హిందువులు విశ్వసించెదరు. మాండవ్యునిచరిత్ర మీఠూతయ కాదర్శముగనున్నది. ఈ జంతుహింసా నివారక వారము నందరు ఒకదినము వెలవేదికముగ ఏకగ్రువబడి ఆదినమున సభలు జరిపి ఉద్యమవ్యాప్తికై పనిచేయవలెను.

మాంగ్ మాంగ్ సిగారు:— ప్రతిజాతియున్న రాజకీయ, ఆర్థిక సాంఘిక, శాస్త్రీయముల ఎదుర్కొనవలసి యుండును ఇంకా పోషణసాంఘిక సమస్యలందు ప్రధానమైనది. సంఘముందు జంతుప్రాణి ఎట్టిపాడు గాంచుచున్నదో ఆనీతినిబట్టి ఏజాతి యొక్క గాని నాగరికత నిర్ణయింపబడుచున్నది. పాశ్చాత్యజాతుల దృష్టికిని ప్రాగ్దేశముల దృష్టికిని హిమిమక కాంతరము గలదు.

మానవుడు తప్ప ఇతరజీవకోటియంతయు మనుజుని అధికారమునకు లోబడియుండుటకును, మనుజుడు తనయిచ్చనచ్చి నటుల వానినుపయోగపరచుకొనుటకే ఈకృత్యము వానిని సృజించెనని ఆంగ్లేయబాబుడు తలచును. వాల్మీకీకృష్ణమరీచినుండును. ఆజేశములందును ఈయుద్యమము నేడు బ్యాప్టికొందుచున్నది. మానవకోటికి రెండవదియగు నీ జంతుసమదాచుమును ప్రజలెల్లరు కనికరమున పోషించవలెను. అట్టి దాక్షిణ్యమునైననె బాత్మభివృద్ధి యాధారపడియున్నది

పిమ్మట అధ్యక్షులు మాట్లాడుదు:— జీవితసమస్యను మూతము మానవులకేగాక సర్వజీవులందును వ్రేండును. హిందూదేశమునందు ప్రచారాభివృద్ధికి పెక్కు ఆటంకములు లేవు. మాగ్గును సుగమమై యున్నది. ఐనను మనమత నైతికబోధన లన్నియు ఎల్లరెరింగి యున్నను, వానిని కార్యాచరణమునందు పలువురు వెుడియుచున్నారు. సహృదయభారతదేశము కేవల మాంసాహారవిస్తవమును బోధింపుమండ గోహత్యాదురాగతక మనదేశముందు ప్రబలియుండుట దురదృష్టము.

వీని నెలుల ఎదుర్కొన వలెను. (1) దేశములో విద్యా లయములందు బాలబాలికల విద్యావిధానమునం దహింసయే బోధింపబడవలెను. బాల్యముం దలవడిన అభ్యాసము పెద్దయైన తొలికి వృద్ధియై ఆశయసఫలతగాంచును. జంతుహింసా నివారణము కర్తవ్యము. భూతదయ సౌఖ్యదాయకము. అహింసయే జీవితసంయోగము.

(2) సాధ్యమైనంతవరకు జంతువులను పెంచవలెను: అట్లు పోషణలక్ష్యము హింస చేయుటకు సాహసించ లేదు. జంతువులెల్లరు తనపాలకులపై విశ్వాసముంచునో ఎల్లరెరిగిన విషయమే. కావున ఈరెండు పద్ధతులను ఆవలనందుపెట్టి ఉద్యమమును జయప్రథముగ జేప వలెను.

పిదప కార్యదర్శి అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసమునకు వంద నము లర్పించిపిమ్మట సభ ముగిసెను.

సర్ చిన్నగాలు సెలవలు

సర్వత్రా విశేషములను దానము

కాంగ్రెసులో చేరరాదు

బొంబాయిలో జరిగిన అ. భా. కాంగ్రెసు సభ సభ్యులగు సర్ చిన్నగాలు సెలవలుగా రు ప్రాంతానికి కలిగిగా జరిగిన సభకు ఒక ప్రతిపక్షానికి తన యభిప్రాయములను తెలిపెను.

అన్ని పక్షముల విశేషములను తులనాత్మకముగా తీర్చిదిద్దెను. కాని విశేషములను (లిబరల్స్) చేర్చుకొనుటకు వీలునున్నది తమ కాంగ్రెసు సభ్యులను కాంగ్రెసు సభ్యులను మార్పుదలను నమ్మక ముతానికి లేకుండెను. కావున తన పక్షము వారివ్వకు మహమ్మదాళిగారి బొంబాయి సభావ్యవస్థను సంగీకరింపకుండును. అనగా లిబరల్స్ నింజిండుటకు కాంగ్రెసు వారికి వారి కారణము లభించును. ఇదివరకే లిబరల్స్ కాంగ్రెసులో చేరినందుకు దేశద్రోహులనబడుచున్నారు. అసత్యమును స్వరాజ్యమును రాక్షసులను నిరసించిరి. (లిబరల్స్) బహిష్కరణము యిప్పుడు కాంగ్రెసు విడిచిపెట్టినట్లు దానిని యిదివరకు నిరాకరించినందులకు నిందింపబడిరి.

లిబరల్స్ కాంగ్రెసులో చేరరాదు

“కాంగ్రెసులో లిబరల్స్ చేరినచో మహాపరాధ మొనర్చినవారగుటని నా నిశ్చితాభిప్రాయము” అని సర్ చిన్నగాలు ప్రకటించిరి. “బహిష్కరణవాదులు స్వరాజ్య పక్షమునామధ్య తగవుల సంతరింపు నుద్దేశముతోను లిబరల్స్ సంతోష పట్టుటకు గాంధీగారు అసహాయమును మునుపటివిహిష్కరణమును వెనుకపెట్టినట్లు దేవించెను. కాంగ్రెసు అందుల కంగీకరించునట్లు తోచెడిది. కాని అసహాయ ద్యమును వెనుక పెట్టినదిగాని చావలేదనియు, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునుండి కానోల్లంఘనము పూర్తిగా తొలగింపబడలేదనియు తెలిసికొనవలెను. వైగా, అసహాయమును, ప్రభావశక్తి విజృంభణము యీరెండే స్వరాజ్యమును చేరవచ్చుగలవనియు, విభిన్నమున తాను తాత్కాలికముగా వాటిని వెనుక పెట్టినది వచ్చినదియు గాంధీగారి కను నమ్ముచున్నారు. స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రతిపక్షంధన విధానమును మార్చలేదు. బట్టలు నిరాకరించి ప్రతిపక్షంధన యేర్పరచి ప్రభుత్వమును స్థాపించేయటమే వారి యుద్దేశమై యున్నది.

స్వరాజ్యపక్ష ప్రవర్తన

నాయాభితి స్వరాజ్యపక్షమువారి సామాజ్య కాసన భయంబలి చచ్చి పుయముగా జూచుటచే స్థిరపడినది. రైల్వే ఆర్థికముల విభజన సమర్థ వారికి విడిచిపెట్టినచో తప్పక నిరర్థకము కావలసినదే. ప్రభుత్వమువారికిని, స్వతంత్ర పక్షనాయకులకు సర్వ ప్రభుత్వముదాను, తాముదాను, జిన్నాగార్లు సమాధానము కుదరెను. స్వరాజ్యపక్షమువారిందుకు మూడవ రోజులు పట్టుపట్టిరి. చివరకు జిన్నాగారు తనపక్షము ప్రభుత్వము వారి కను కూలముగా వోటునిచ్చునని స్పష్టముగా తెల్పుటచే వారి వాదముబడిది. జాతీయతకు నిబంధనల ప్రకారము వారు ఓటులినియక తలుపులుగ నుండవలసివచ్చెను. తమన్నచో స్వతంత్ర పక్ష సహాయము తమకుండదని భయముకలిగెను.

ప్రభుత్వములముల సంగీకరింపబడుట

1922 సంవత్సరాంతము ప్రభుత్వమువారు జేయు (పట్టు) ఋణముల నిరాకరింపవలెనని గయాకాంగ్రెసులో గావించబడిన తీర్మానమును గాంధీగారు భాయపరచినట్లు ప్రతికూలముగా జేయబడినది. ఇట్టి నిరాకరణము నీతిభావ్యమును. ఇండియా ప్రజలకు రాజకీయజ్ఞానము కలదను పూర్వాభిప్రాయమును రూపుమాపుచున్నచో, స్వరాజ్యము వచ్చినపిదప క్రమమును కాంతియాతపరిపాలన యొందునను అశక్తుగూడ మార్గము జేయుచున్నది. ఋణముల సంగీకరింపవలెననుటకు నేనాగరిక ప్రభుత్వముగాని దలంపజాలదు. అట్టి చర్యలు ప్రపంచమార్పునందు ఇండియాదేశము పరపతిని చెడగొట్టును. ఇండియాదేశమున కవసరమును వస్తుసామగ్రి తయారుజేసికొనుకొని యభివృద్ధిజేసికొనవలెనని యొక చాలకాలము నరకు విదేశ పెట్టుబడిదారులవై వాధానపడవలెనను సత్యము నెరిగినవారందరికి నీని ముప్పు తెలియగలను.

లిబరల్స్ పక్షమునామధ్య, కాంగ్రెసువారి యాశ్చర్యమును భిన్నప్రతిపక్షములను పట్టియున్నవి. క్రమపద్ధతి

తుల్యై రాజ్యాంగవిధానాభివృద్ధిని పొందవలెననియే లిబరల్స్ పూనుకొనిరి. కాసనక్రమములకు భంగము రాకుండదని దలంపటనే వారు ప్రత్యక్షచర్యకు గడంగరు. ప్రజలను కాపనాత్మకముగా మార్చుచుచున్న చివరకు వారివిజృంభణము అత్యంత అపారమైనదే. ఇది గలది జాతీయ భిన్నభివృద్ధిపడి స్వతంత్ర పాలక వ్యవస్థను జేయునది లిబరల్స్ పూర్తిగా నమ్ముచున్నారు.

అసహాయమును కాపనాత్మకముగా ప్రాప్తమొందుటచేతనే ప్రస్తుత హిందూమహమ్మదీయ తగవులు సంభవించినవి. కాంగ్రెసునకు ఇవసమ దాడుచర్యయందు నమ్మకము గలదు. రెంటి హితములందు పద్ధతులనుగూడ అంతముభిన్న విధములుండుటచే, తమదాకయున్న భిన్న విశ్వసించు లిబరల్స్ ఎట్లు కాంగ్రెసులో చేరగలరే నేనాహింప జాలకున్నాను.

విశేషములను అవశ్యకములు

ప్రస్తుతము ఇండియాలోని పక్ష భేదములు సహజమైనవిగావు. దురదృష్టవశాత్తూ విశేషములగుటచే ఒక్కపక్షముగా నెదుర్కొనుటచే నేతృత్వాభివృద్ధి కలుగుననుట నిస్సంశయము. కాని కాంగ్రెసుయొక్క దుష్టకార్యక్రమము విడిచిపెట్టి పూర్వపు ‘కాన్ఫిట్యూషన్’ పద్ధతి ననుసరించినతప్ప విశేషములు కుదురనేరదు. అప్పుడు లిబరల్స్ కాంగ్రెసులో చేరుటకు వీలుండును. అట్లు పూర్తిగా కార్యక్రమమును దృక్పథమును కాంగ్రెసువారు మాన్పుకొననిక, విశేషములు కుదినను అది నిరర్థకముగా నుండును. అత్యవసరమైన మనకు. కాంగ్రెసులో లిబరల్స్ తమముద్దేశములు నెరవేరగలవను ఆశను చంపుకొని అత్యవసరముగా నుండవలసి వచ్చును. ఇప్పుడే జలహీనముగ నున్న లిబరల్స్ పక్ష మిప్పుడు రూపు మానిపోవును. లిబరల్స్ తమ కార్యక్రమమునే తమ పూర్వ పద్ధతుల ననుసరించియే యెక్కువచేసి ప్రత్యేకసంస్థలయందుండియే పనిచేసినచో యేనాటికైన తామువలె కష్టమునకు పలమును భవిష్యకపోదు.

కాంగ్రెసులో లిబరల్స్ ఈవర్ధితులకు చేపండినంతమాత్రమున వారు కాంగ్రెసుతో మరే ప్రత్యేక విషయమునను దైన కలిసి పనిచేయ రని భావింపవలదు. మొన్న జేంగాలలో నిర్బంధవిధానమువంటి వానియందు నిరసనము జెలుపుటలో తప్పక ఏకమగుదురు.

కావున కాంగ్రెసులో చేయును గాంధీగారి అహింసాసంగీకరింబుల మనకు ఆత్మకార్యాచర్యముగ నుండును.

కాంగ్రెసు నాయకుల అభిమతియు మార్చలేదు

తాను సర్వప్రత్యేకావశ్యకతను పూర్తిగా విశ్వసించుచో గాంధీగారి అహింసాసంగీకరించి విశేషము గురువు సాధనముల విచారించుటకు నేల పోరాడని సెలవేయుగా రిని క్రొత్తపగా నిట్లు తోచిరి:— కాంగ్రెసు నాయకుల యభిమతియు లిబరల్స్ సాంప్రదాయమున కనుకూలముగ నేర్పాటు జేయుదురను యాశను కలిగించుటలేదు. కాంగ్రెసువారి కన్యాము జేయ నుద్దేశంలేదు. కొందరు కాంగ్రెసు నాయకులు దుష్టకార్యక్రమమును ప్రచారముచేసి ప్రజల తప్పుదారిని ప్రోత్సహించుట వల్లనే పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించిరి. కావున వీరు ఆత్మకార్యక్రమమును విడచుకొల్లెను. అది వీడినచో వారి ప్రఖ్యాతి యడరును.

కాంగ్రెసును గాంధీగారేలుట నాకష్టములేదు. ప్రతిరాజకీయసంస్థయు ఒకమహావ్యక్తి నాయకత్వముక్రింద నుండవలెనని నే సంగీకరింతును. కాంగ్రెసునందెదివరకటివారుండిరి. కాని గాంధీగారివిషయ మట్టికాదు. అయిన యొక సిద్ధాంతవాది. సంఘసంస్కర్త. అతనురాజకీయనాయకత్వమునకు పనికిరాడు. గాంధీగారి ప్రభావముచే కాంగ్రెసునందు భిన్నపక్షము లేరృదపండినచో భారతదేశసంస్కరణలు ఎన్నిలోపములున్నను దేశాభివృద్ధికరముగ కొనసాగియుండునని నానిశ్చితాభిప్రాయము. ఇప్పుడు నాలుగేండ్లకాలము గృధ్రయైనది.

నూలుచందా

గాంధీగారి అధికారమును నూచించుటకు నూలుచందా సభ్యత్వార్హతను నూచించవలెను. ఇది అర్థికముగ జూచినను అసంభవముగ నున్నది. అర్థికవిలువగల సాధననా ఈసభ్యత్వార్హత ఇంకెంతజ్ఞానము గలవారైన అంగీకరించెదరని తలంపను. గ్రామములలో గృహపరిశ్రమగా నుండి రాబడిని హెచ్చింపగలదని నమ్ముచున్నాను. కాని యింతకన్న యెక్కువలాభ కరముగ పరిశ్రమలు లేవ యనునది వేరవిషయము. కాని చేరినూలు పక్షముల ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యమును దెచ్చుననుట అసందర్భము.

కాంగ్రెసునుండి మహాత్ములు తొలగవలెను

కొంచెముకలుపుక చెప్పవలెనన్న కాంగ్రెసునుండి మహాత్ములు, మాలాసాలు వీడిపోయినగాని భారతపరిణామమునందు యాసంస్థకు అర్హతను లభింపదు. రాజకీయములను అధ్యాత్మికముగా మార్పులయందు వాకు నమ్మకములేదు. రాజకీ

యనామకము తనమభిప్రాయములందుగల ఘనతచే గౌరవము గడింపవలెను. కాని యిప్పుటి నాయకులు, తమ యనుచరులను తమయందుగల మతాధికారమును జూచి తమకు లొంగుమునున్నారే గాని యభిప్రాయముల ఘనతచే గాదు.

కాంగ్రెసు మహాత్ములుగా కార్యక్రమమును మార్చుకొని లిబరల్స్ తో చేరి పూర్వరాజకీయ క్రమపద్ధతుల ప్రయత్నింప నున్నచో విశేషము కుదినను అతివాదులయాడంబరమునకు అవకాశముండవలెనని వేరొక సంస్థగా నేర్పడెదరను భయము నాకు లేదు. విశేషములు కుదురవలెనన్న జాతి అసహ్యత నడంచవలెను. కానాత్మికముగా, ప్రత్యక్షసాధనములను ఇప్పుడేగాదుగద యొకముం దెన్నడుగూడ రిలపెట్టగూడదు. కాల్కుల్యాదనలు పద్ధతులయందే తమ దృష్టిని కేంద్రీకరింపవలెను.”

లిబరల్స్ పూర్వచరిత్ర

సెలవలుగా రు ముగించుటలో తన లిబరల్స్ ఒక హెచ్చరిక చేసిరి. “ఇప్పుడు విశేషములు కుదురు నూచన లేమియు నగపడవు. కాంగ్రెసువారి ప్రయత్నములు నెరవేర జాలవుగావున, విఫలముగుటకు నేరమంతయు లిబరల్స్ పక్షమునై జూపి, యీ యడను చూచుకొని వారిని మరింత అణచి వేయవలెననిదరు. భేదాభిప్రాయములు ఇంత త్వరలో ఇట్టి పశ్చాత్తాపములు మేనిక తొలగిపోజాలవు. అట్టి పశ్చాత్తాపము తియి గోచరింపదు. కావున నిట్టి యాచర్యమై విశేషములు కుదురుకొనుట లిబరల్స్ పక్షమువారి అచర్యమొగ్గులగు ఉన్న తాతములను రూపుమాపుట యగును.”

గ్రీన్ డిమిక్ష

రేపు అర్జునుంటు ప్రారంభమగును

రంగూను, నవంబరు 20:— హైకోర్టు సెషన్సునందు గ్రీన్ డిమిక్షలను గొట్టినందుకు శిక్షలు పొంగిలెనను నొక గృహస్థునిమీదను చేయబడిన కేసు నేడు తిరిగి విచారింపబడెను. ఫిర్యాదీల సాక్షులలో నిర్దుర్ల ప్రభుత్వమువారు ముద్దాయిల విషయమై దెప్పివాడికి రూ 500 అ. హానానమిచ్చేదర కావించబడిన ప్రకటనయు ముద్దాయిలను గురించుటకు జోపునప్పటికి వారికి దెలియదని జూరీవాడికి సమాధానమిచ్చిరి. ఫిర్యాదీల విచారణయు ముగిసినప్పటికి ముద్దాయిలు విచారింపబడిరి. క్రిమినల్ కోర్టులో దెప్పివదియముల కంటే దా మేది అధికముగ దెప్పవలసిన అంశములు లేవని ముద్దాయిలు సమాధానమిచ్చిరి. ఈకేసునకు పూర్వము మహమ్మదు శూన్యేఅను తమలపాకు లమ్మవర్తకునకు మొదటిమద్దాయికిని పోరాటము పంధించెను. పోరాటము జరిగిన అనంతరము వర్తకుని దానెన్నడు జూడలేదనిమాత్రము మొదటిమద్దాయి అను యు. జగ్గియా చెప్పెను. తమలపాకుల వర్తకుని గురించి తక్కిన ముద్దాయిలు ఏమియు నెరుగమరిక. హాజరుపట్టి రాత్రి 9.30 గంటలకు దీనికొనసప్పుడు ముద్దాయిలను జూడితనని ముద్దాయిల సాక్షియగు యు. యిల్ గా గారు చెప్పిరి. అక్టోబరు 9-న లేదని తరువాత మరెకొన్నిది ములను ముద్దాయి లందరను ఎక్కడకు బోలేదని తెల్పెను. నేల పు లేకుండు నెచ్చుటకును క్యాంగు సాగిల బోవేలు లేదని సాక్షి చెప్పెను. హాజరుపట్టి మార్పు చేయబడినప్పటికి ప్రాధనలు జరుపబడుననియు పిమ్మట రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు ఉపన్యాస విషయబడుననియు చెప్పెను. ముద్దాయిల నందరిని ఇంతసేపు ను దాను మందరముతో హాజరై యున్నారని సాక్షి చెప్పెను. హాజరుపట్టి మార్పు చేయబడినప్పటికి గృహస్థుడు ముద్దాయి గదిలో నిద్రించుచుండెను. ముద్దాయి రాత్రి యెచ్చుటకుబోలేడు. సాయంత్రము 6 గంటలు మొదలు రాత్రి 9 గంటలవరకును ముద్దాయి లందరను యెచ్చుటకు బోలేదని తాను నిశ్చయముగా తెలుగలని ముద్దాయిలమరియొకసాక్షి యగు కపిదాగారు చెప్పిరి. తాను ఉపన్యాస మిచ్చుచుండగా ముద్దాయిలు తన కెదురుగా కూర్చుండిరి తెల్పెను. అక్టోబరు 9 వరదే రాత్రి గృహస్థుడు ముద్దాయి నిశ్చితాభిమతి దేహింపడ నీయన తెల్పెను. ఇతరులకులిచ్చిన సాక్ష్యమును మరొక పొంగిసాక్షిబలపర్చెను. మరియిద్దరు సాక్షులు ముద్దాయిల తరపున పక్షీకేయబడెను. రేపు అర్జునుంటు చేయబడును. (అ. ప్రె.)

మీరాపూరు బాంబు కేసు

ముద్దాయిల విడుదల

మీరాపూరు బాంబు కేసుకు సంబంధించిన కాంతిలు చక్రవర్తిశాస్త్రి కారకులను అరెస్టుచేయబడిన అంబికాదరణ భాను, అభయచరణ రాయగార్లుగూర్చి తగినసాక్ష్యము రానందున సిల్వామేజిస్ట్రేటు వారి నిర్దోషి విడుదలచేసెను. అ. ప్రె.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు

సమావేశము

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరినుండి)

రాజమండ్రి, నవంబరు 16:—గోదావరి మండల కాంగ్రెసు సంఘము రాజమండ్రిలో (దక్షిణములో) సమావేశమయి, కార్యక్రమపట్టికనుబట్టి చూడ, ముఖ్యకారణము బెల్లం కాంగ్రెసునకు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనడమే కాని ప్రస్తుతావధియే వాతావరణములో సాధారణభూమిలో జరిగినప్పుడు జిల్లా ప్రాధానిభ్యము వహించిన యాసంఘము భారతదేశమునంతట కలవరపరచుచున్న ప్రభుత్వమునిర్బంధమును గురించియు గాంధీ—దాసు నెహ్రూల రాజీప్రకటనమునుగూర్చియు అభిప్రాయము తెలియజేయుట విక్రీరి సమంజసము. అందువలననే అట్టి వానిపై తీర్మానములు లేబడెను. ఈసంఘసభవారు వంగరాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వనిర్బంధవ్యతిరేకము గర్హించిరి.

రెండవ నిమిషములో కూచిమంచి లక్ష్మీనరసింహము గారు 15 20 పట్టుల బాహుళ్యమైన తీర్మానమును పెట్టిరి. అందు ముఖ్యభాగములు ఐకమత్యమును గోరుట, గాంధీనాయకత్వము నంగీకరించుట, నాయకుల రాజీ నంగీకరింపవలెననుట. ఈతీర్మానమును ప్రత్యేకపట్టికపై సంఘమువారి దామాషాయు అభిప్రాయము వివిధగా నుండుటచేత అంతిమపై చాంతాదు తీర్మానము అంగీకరించుటకంటే సంక్షిప్తపరచి పెట్టినట్లుయితే దాగుండునని యుండెను. అందుమీదను సవరణలు పెట్టవలసినదని అధ్యక్షులు బ్రహ్మశ్రీసుల గుబ్రావ్యాఖ్యముగారు కోరిరి. అంతలో కళా వెంకట్రావుగారు తేవారిలో రాష్ట్రీయసంఘములో ననుబంధపడిన రీతిని ఇట్టి తీర్మానమును గురించి అసలే యీసభవారు లోచించిపరచని తీర్మానమును పెట్టిరి. అధికసంఖ్యాకులచేత ఆయనయభిప్రాయము విగ్రహించిరి. దీనినిట్టి యాసంఘమువారు నాయకుల రాజీని గూర్చి 21 వ తేదీని జూబిలీలో అ. భా. కాం. సం. సమావేశమగుచున్నది గనుక ఏదయో అభిప్రాయము నియ్యవలసియున్నదన్న ఆలోచనమునకు బద్ధిరని స్పష్టము. మరియు, రాజీపట్టి అవసరమని ప్రకటనమున చాలమందికి అభిప్రాయముండెనని గూడ స్పష్టము కాని అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము విన్న తర్వాత రాజీయే అనుచియు. అసంబద్ధమగు రాజీపట్టి స్వరాజ్యసంపాదనము త్వరలో ఎట్లుకలుగును? రాజీయే అంగీకరింప గూడదన్న అభిప్రాయమును సభలో చాలమందికి గగ్గిచునట్లు మారినవి. అవసరమైన స్వల్పమార్పులతో గాంధీ-దాసుల రాజీపరతులు అ. భా. కాం. సం. వారు అంగీకరింపవలెనని కోరుచున్న భవిష్యటి సత్యసారాయణగారి తీర్మానమును, “శుభభద్రద్రు, సర్వదా ధరించవలెను. సభ్యత్వపుచందా స్వయముగా వడికిననూ” అని ఉండవలెననిన్ని కళా వెంకట్రావుగారి సవరణతీర్మానమును, రెండును అధిక సంఖ్యాకులచేత విగ్రహించిరి. కార్యదర్శి సత్యసారాయణగారు లేచి ఏదో అభిప్రాయమిచ్చుచున్న నూచన మొదలుకొని చివరకు ఏ అభిప్రాయము లేకుండ అందరు లేచిపోవుట లోకులకు హాస్యాస్పదముగా నుండును కనుక రాజీయే అక్కరలేదనిన్ని తీర్మానమైనను పెట్టి ఆయభిప్రాయమునైనను, వ్యక్తికింపవలసినదని కోరిరి కాని యెవరను అట్టితీర్మానమును పెట్టలేదు. కనుక సందిగ్ధిని ఎట్లున్నదో చదువకులు విచారింపుకొనవలసినది.

అధ్యక్షులకు రాజీనామాను సుబ్రహ్మణ్యముగారు సంఘమువారి కోరికపై ఉపసంహరింపుకొనుటవల్ల చాల బాగుగానే యున్నది. అయినయొక్క భయ మేమన, తాము నోచంజరుంపకపోవుట మారుచున్నది. తనవంటివానికి తావుకాదు. బెల్లం కాంగ్రెసు అయ్యితరువారే రాజీనామాపెట్టుటకంటే ఇప్పుడే పెట్టి పరిస్థితుల కనుగుణముగా పనిచేయు అధ్యక్షుని కోరిని ఎన్నుకొనిన బాగుండునని, మొత్తముమీద నింతవరకు సత్యముగానే జరిగినది.

అధ్యక్షుని అభిప్రాయము

ఈతీర్మానమును మాయములనుంచి సమ్మతుల దీసికొనుటకు పూర్వము నాయభిప్రాయమును తెలియజేయుట నావిధిగనుక కొన్ని మాటలు చెప్పబూనుచున్నాను. భారతదేశములో మహాత్మా గాంధీయొక్క విశ్వాసముండి అనుచరులమని చెప్పకొనువారిలో నేనుకూడ ఒకడను. ప్రభుత్వబానిసత్వము నాకు వుండనప్పటికిని మహాత్మునియెడల ఈదాని సత్యము నాకు వుండలేదు. మహాత్మా గాంధీగారి గ్రుడ్డి అనుచరులలో నేనొకడను. అయినప్పటికి బిడ్డకు చువుచొప్పున తండ్రితో తనయొక్క స్వనిష్ఠాయము చెప్పకొనురీతిని, మహాత్మా గాంధీగారిని తండ్రి

వంటి నాయకునిగా భావించి నాయొక్క భేదాభిప్రాయమును చెప్ప సాహించుచున్నాను. తావున ఎవరను నన్ను గురించి మరియొకవిధముగా తలంపవలసి ప్రార్థించుచున్నాను.

గయ కాంగ్రెసు అయినతర్వాత, అలహాబాదులో అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము తీర్మానించినరాజీ మొదలు నేటివరకు సంఘమువేళముందును కాంగ్రెసు సభలయందును జరిగిన రాజీపట్టికిని నేను ప్రతికూలుడనై యున్నాను. రాజీ అనునది వాచనమునకు సరిపడదు. ధీల్లో ప్రత్యేకకాంగ్రెసు సమావేశమైనప్పుడు మాలానా మహ్మద్దాలీగారు రాజీప్రయత్నములు చేసి నాయకుల అభిప్రాయములను దెలిసికొనుచు ఏమో నుట్టులతేయ జరిగినప్పుడు నేనుగూడ ఉన్నాను. కాంగ్రెసు సభలో రాజీతీర్మానము వోటుకు వచ్చినపుడు, మహ్మద్దాలీగారు అందఱును కలియబరిసినదని హెచ్చరించినప్పుడు, అనేకమంది తీర్మానమునకు సన్నుతింతుమండగా, అంద్రప్రదేశ్ నిధులుబచ్చి తలపడుగను అనుకూలముగను నుండినప్పుడు, ప్రతికూలముగ చేతులనెత్తిన కొలదియందీలో నేనొక్కడను. గాంధీగారు రాజీ ఒప్పుకొనుట తప్ప అని అన్నతర్వాతయ్యగారు చెప్పినదానితో నేనుకూడ ఏకీభవించుచున్నాను. ‘గాంధీగారు తేలికపట్టువగా వ్యవహరించివారు’ అని అన్నతర్వాతయ్యగారు చెప్పినప్పటికిని నేను అంగీకరము ప్రయోగించలేను. అనునకు సంపూర్ణకక్షి ఉన్నది. ఆయనయభిప్రాయము ప్రకారముగా ఆయా పరిస్థితుల ను బట్టి ఆయనకు తోచిన ప్రభుత్వము చేసి నాకు. దాసు గాంధీలకు జరిగిన ఒడంబడికలో గాంధీగారు తనప్రబోధము తానునే నెరవేరియు నీలైనవోకై స్వరాజ్యపక్షమునారికి తోడ్పడుచుననియు, సహాయమున నెరవేరియు తనపనిచూచుకొనెదననియు చెప్పియుండలేదు. గాంధీదాసుగార్లకు వ్యక్తులలో భేదములులేవు. అసలు మూలనూత్రములకే భేదములుకలవు. అట్టివిషయములో రాజీనామాకు కష్టము. ప్రతివిషయమునందును గాంధీగారు లోబడుటయు, దాసుగారు తనప్రతినిధిగానుకూలుచు తలపించినది. ఏమని ఒడంబడిక? ఎందుకుఒడంబడిక? ఇదేమయినా స్వరాజ్యపక్షమునకును గాంధీపక్షమునకును రాజీయా? ఈయొడంబడికలన స్వరాజ్యము ఎంతవరకు ముందుకువస్తుంది? నీవుచేసినయెడల ఉపద్రవము జనుండుని గాంధీగారిని అన్నట్లు యితే గాంధీగారు కాంగ్రెసులోనుండి తప్పుకొని తనపని యేదో తానుచేసికొనునని, వానికి అడ్డమురావని చెప్పియుండిన ఎంతయు బాగుండునని నాయభిప్రాయము. మహాత్మా గాంధీగారు దాసుగారు నోచే ఒక్క స్వరాజ్యపక్షమువారు జన్మిస్తేపార్టీవారు సహాయనిరాకరణమునకు తన వాతావరణము లేదంటే అర్థమేమి? ఎవరెంత వ్రాసినను ఉపన్యాస చేది కలపై అట్లు చెప్పినను (నాకోఆపరేషన్) సహాయనిరాకరణము వోవునని, సచ్చిపోవునని నాకేమిభయములేదు. నేడుపాపముంటే పోయేదాదు. సహాయనిరాకరణమునకు ప్రజలరక్తసాక్షములలోనికి పోయి ప్రవహింపుచు స్థాపనయొస్తుంది. తీసికేసెదమన్న ఎరితరముకాదు. నేడు సహాయనిరాకరణము ఆపివేయువలసినది. దానికి వాతావరణములేదు. కాబట్టి యేదో చేతానుంటున్నారు. ఏనాడైతే గాంధీగారిని జైలులో పంపించినారో అనాడే సహాయ నిరాకరణముగూడ జంధించినారు. దేశములో లక్షలకొలది సహాయనిరాకరణులు (నాకోఆపరేటర్లు) ఉన్నారు. అందఱునుకలిసి చేతులుజోడించి ముగిసిఉండామన్నప్పటికి అనేకమంది వ్యక్తులు నాకోఆపరేటర్లున్నారు. తేరని వాతావరణము లేదని పెద్దప్రకటనము చేసి కొనవలసిన ఆగత్యము లేదు.

ఒడంబడికలను గురించి చూడండి. అలహాబాదులో జరిగినది అలాచింతండి. రాజగోపాలచారిగారు నెహ్రూగారు రాజీ మాటలు జరిపిరి. ధీల్లో మహ్మద్దాలీగారు దాసుగారు రాజీ పరిపిరి. కాకినాడలో రాజగోపాలచారి దాసుగార్లు, ఇప్పుడు కలకత్తాలో గాంధీదాసుగారు. చూడండి ఉభయయు ఉభయ పక్షములవారు నాయకులు. నాయకులలో ఏకీభావమునకు నాయకులే తమ యిష్టము వచ్చినట్లు రాజీపడుదుండిరి. నాకోఆపరేషన్ ద్వారా ఎవరు ఇట్టి పరిస్థితులను తెచ్చినవారు? యువకులు. ఆస్తినీ, ధనమున, యావత్తును గోల్పోయి, త్యాగముచూపించి, జైళ్ళుపోయి అనేకకష్టములకును బాధలకును లోనై తమ సర్వమును దేశమునకు ధారపోసిన యువకులు ఎవరైన వీరినిగూర్చి తలచిరా? ఆలసపాలన ఉన్నదా? వాటితో అలాచు ఉన్నదా? వెనుక సహాయనిరాకరణము విషయమై తగిన వాతావరణము కలుగజేయవలసినదని రాజగోపాలాచారి గారుచెప్పినప్పుడు సుందరలో గాదు మున్నగువారు అనేకఉపన్యాసములిచ్చి అంద్రులుగూడ చేయవలసినదన్నప్పుడు, మనము అంద్రరాష్ట్రములో అనేక ఉపన్యాసము లిచ్చి వాతావరణము కలుగజేస్తే, తీరా అప్పుడు కాంగ్రెసులో రాజగోపాలాచారిగారు రాజీనామామాటలు జరిగినవి. ఏమండి, యిదేమిటి, మాతో ఏమియు చెప్పకుండ యీరాజీ యేమిటి అని అడిగితే, నాయుక్తుము నా అభిప్రాయమేదో నేను చెప్పినాను. మీకు యిష్టమైతే ఒప్పుకొనండి లేకపోతే నిరాకరించండి అని

రాజగోపాలాచారిగారు అన్నారు. యువకుల సన్నిధి నాయకుల కళ్ళకులేదు. ఇప్పటికిని సాహ్చర్యమునందు అనులంబుకొనియున్నది. ఈవిషయము మరవలేను. త్యాగముచేసి యిప్పటికిని దేశమాతకు తమ సర్వమును అర్పింప సంసిద్ధత జూపించుచున్న యాయువకులమీదనే స్వరాజ్యము ఆధారపడియున్నది. ఈ యువకులమాలమననే స్వరాజ్యమువచ్చుట అని గుర్తించవలసి యున్నది. సహాయనిరాకరణమును సన్నుించుచేసినాను అని మహాత్మాగాంధీగారు చెప్పగలరు. కాని అ. భా. కాం. సభ్యులతోన, కాసనసభ్యులతోన, ఇతరపార్టీల సభ్యులతోన రాజీపడితే ఏమి పయోజనము? జేశమునకై రక్తముధారపోయు యువకులతో నాలోచనము సలుపక వారిని తృప్తిపరచక ఎవరినో తృప్తిపరచజూచుట యేమిప్రయోజనము? ఈయువకులను సంత్వేషింపవలెను. ఎంతోనే ప్రయత్నముచేసినను పెద్దలను, నాయకులనుమాత్రమే తృప్తిచేయవలెనని కాని అసంతృప్తితోయున్న యువకులనుగారు. సత్యసారాయణగారు చెప్పినట్లు ప్రతియువకునిపూర్వము ఎంత ఆవేదన ఎంతబాధ పడుచున్నదో దానిపై పు ధృప్తిప్రసరింపదు. మహాత్మాగాంధీగారు జైలునకు వెళ్ళినపుడు ఖద్దరు, ఖద్దరు, ఖద్దరు అని తారకమంత్రి ము చెప్పెను. జైలునుండి వచ్చినతర్వాత ఖద్దరుమీదనే నోళ్ళిచ్చెప్పును బహిష్కారములను నవలూగెను. తర్వాత కాంగ్రెసుసభ్యులందఱును స్వయముగా రాల్చుచున్నప్పుడు మూలు వడికి యిప్పించినని తీర్మానించజేసెను. వీడవ కాంగ్రెసుసభ్యులను నూలునవడికియిచ్చుటగా చేయవలెనని చెప్పెను. దీనివల్ల నేమో కాంగ్రెసుసభ్యులు తప్పుచేపావురునని సభ్యులు నేలకొలిది యుండరని భయముపుట్టించినారు. కాంగ్రెసులో సభ్యులందఱని దేరని, తప్పుచేపావురునని నాకేమియు భయములేదు. నైతికాధారముగా అది పెట్టవలెనని చాలమంది సభ్యులు చేయరని నాఅభిప్రాయము. నూలునవడికియిచ్చి కాంగ్రెసుసభ్యులుగా నేలకొలిది ఉండురని నాయభిప్రాయము. నేను చెన్నపట్నములో జరిగిన అంద్రరాష్ట్రసభయందు గూడ నిట్లే చెప్పినాను. అప్పుడు, పెద్దలు, పిన్నులు, సామాన్యులు, బీదలు, ధనికులు, పండితులు పామరులు అందఱును సమానములములో నుండరని సమానత్వము తలపించుననియు చెప్పితిని. ఎవరు నూలునవడికి సభ్యులు కామందరు? అంత సున్నితమైన మనిషి పండిత మోటిలో నెహ్రూగారు ధనమిస్తాను ఖర్చుపెట్టెదను అని చెప్పవచ్చును. నూలునవడికిమీద ఎవరు సాహించెను. నూలునవడికి ప్రాంతజైతితో సామాన్యులను సహజ్యుడైన నాయకుడును కలిసియుండి సమానముగా నుండునట్లు తలపించెడి. అట్టి నాభిప్రాయముతోనే అంద్రులు మద్రాసులో గాంధీగారి స్పీచ్నింగు ప్రాంతజైతు అంగీకరించినది సభ్యత్వపు చండా నాల్గవతాళుకాదు నూలుకాదు ఏమికాదు అనిచెప్పి, ఎవరైతే కాంగ్రెసు క్రీడుకు నాకు స్వరాజ్యము కావలెనని సంతకముపెట్టునో అట్టివారెల్ల సభ్యత్వమునకు అర్హులని గాంధీగారు రనియుండినయెడల ఎంతయు గౌరవముగాను ఉచితముగాను నుండియుండేది.

ఇప్పుడేయొడంబడికలో సామాన్యులను గురించి యేమి లేదు. సభ్యులైనవారు ఎందఱు నూలునవడికి సమర్పించినారు? సభ్యులు కానివారు ఎంతమంది నూలునవడికి సమర్పించినారు? అంత ఎక్కుమంది సభ్యులను పంపించవలెను. దానికి ప్రత్యుత్తరముగూడ “జుంగ్ ఇండియా” లో వ్రాయబడినది. కొన్నిసమయములలో మాత్రము తప్పక ఖద్దరు ధరించవలె నని స్వరాజ్యపక్షము వారు తీర్మానించిరి. దానికిని గాంధీగారు అనుమతించిరి. నూలు స్వయముగా వడికినను లేక మరియొక చేత వడికినదైనను పనికి వచ్చుననుటకు గూడ ఒప్పుకొనిరి. ఇంకను ఎట్టెట్లు అయినవారునో చెప్పలేము. అలసత్వము చాల అనుటచేత భోజనము వేళకూడ దాటిపోవుటచేత నాయుపన్యాసము యంతటితో ముగించుచు నేను గాంధీ-దాసుల ఒడంబడికను సంపూర్ణప్రతికూలుడనని నాయభిప్రాయమును చెప్పుచు ఇంతునుగూర్చి యితరకారణములు ముందు ఎప్పుడైనా చెప్పెదనను విరమించెను.

ఐదువందలరూపాయలు జరిమానా లేదా ఆరువారములు కఠినశిక్ష

దారునుగామోటారుబండి నడవినందులకు బొంబాయి, నవంబరు 20:—దారునుగామోటారుబండి తోలుటచే చార్జీయబడిన భామన్ద్రెగ్గ అనువానికి ప్రెసిడెంట్స్ మెజిస్ట్రేటుగారు రూ 500 లు జరిమానానిధించిరి. జరిమానా చెల్లించుటకు ఆరువారములుకఠినశిక్ష విధింపబడెను. ముద్దాయితప్పుచే ప్రస మోటారుబండితోలి ఎ. రైటుఅనునాతనుక పాముగావించి పారిపోయెను. దడియె. ఆరోజోప్పు అనుచేరుగల నూపరింటిండ్లెంటుగారు తిరిమి ముద్దాయిని బట్టుకొనిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

నాగరికతారక్షకులు

మనస్థానములందు మన ముద్రమత్తులమై
యొందుకుండవలెను?

(మైమేగజేసుకొనుచు)

మా పత్రికకు తరుముగా వ్యాసములను పేడియొక గొప్ప విశేషి యిట్టివలె అల్పముడై యున్నాడు అను నొక ప్రాచీనకావ్య ప్రాసనలెఖలందు ముద్రింపబడిన గ్రంథరాజమును తెలియుచుండును. ఈ జాబులు శ్రుతి శ్రావణమునను ఉద్దేశించుచుండును. ఇతర కావ్యములందు శ్రుతి శ్రావణములగుడ నావేశపూరిత హృదయముగ కేయకమానవు. ఆ యుత్తరములతో నిందు నిమిత్తములేదు. కాని ఆలేఖ లెందుకు వ్రాయబడినవో, వాటిని వ్రాసినవా డెంతటివాడో మాత్రము నుచించెదము. ఆ మహా తుష్టిని చరిత్ర కావ్యకర్తలవలెయును గుర్తించి. మననాగరికత యందలి ముఖ్యసంస్థ లెట్టి అపాయకరమగునట్టిలో నున్నవో ఈ చారిత్రములన తేలెల్లము కాగలదు. ప్రపంచమందు నాగరికత స్థిరముగానుండుననియు, దీని కేహనియు నెన్నడును కలుగదనియు ఇది యొప్పుడును నశించననియును మనము మలా సాగ ఊహించుచుండుము. మన మేయత్తుమునాగరికతక యుదాహరణయొందునను ప్రపంచమందలి వ్యవహారముల యథాప్రకారము జరుగుచుండునని మనము వృత్తాభిప్రాయము గల్గినాము. మన నాగరికతయందలి సత్వోక్తములు, సత్సంస్కారములు, సద్వ్యవస్థలు మొదలగునవి హిమాలయవర్షతముల వలె నచంచలములని మనము నెట్టిచే నమ్ముచున్నాము. కాని యిది నట్టిద్రవము. యథార్థమునకు చాలవారము. నాగరికత యనెడు రథము నడచుటకు వేయబడిన రోడ్డునందలి వాటడ్డుల బహువిధక యనెడి వంతెన శ్రమచున్నది. సంఘపరిస్థితుల మూలభారములు కంపించుచున్నవి. మనమందఱము స్వస్థ స్థానములందు జాగరూకలమై యుండనియెడల నవి త్వరలో నాశమొందును. జర్మనులు వారి నాగరికత కెన్నడును హాని కలుగదని అనుకొనిరి. అట్టియులు వారి సామ్రాజ్యము సురక్షితమని తలచిరి. ప్రాచీనవారు తమ యధికారము శ్రేయ్యము కల దనుకొనుచుండిరి. తన కేభయములేదని రహస్యము తలచుచుండిరి. ప్రపంచమంతటను వ్యాపించిన మన వాణిజ్యము నిరపాయమని మనము తలచుచుండితిమి. కాని ఆ తలంపులన్నియు స్వప్నప్రాయముగ నసత్యములాయెను. ముం దేమి జరుగునో యెవరికి తెలియకున్నది. ఇదియన్నియు ఏల నశించినవి? ప్రజాసామాన్యమునకు వాటియందు ఆవరణలేక, అవి యెట్లు న్ను ను సరియే, మనభాష మనము మామోసెదము అని వారు తలసముగ నూరకుండుటవలననే యి వన్నియు న శించినవి. తా మేయత్తుమును గా వింపక యి తరులెవరో వాటిని కావించెదరని యుపేక్షించుటవలననే మైచెప్పి నవన్నియు క్రమస్థమైయెను. వాటినిగూర్చి తాపత్రయము పడెనువారు స్వల్పసంఖ్యాకులుగావున వాటిని సంరక్షించుటకు తగినబలమును కలిగియుండలేదు. మననాగరికతను సంరక్షించుటకు మనమందరిమును రక్షకభటులమైయున్నాము. మనస్థానములందు మనము ప్రపత్తులమైయెడల ఆదుర్గము శత్రువులకు ముల్గులశ్యమై నశింపకమానునా? అల్పముడై యున్నామని చారిత్రముల మనము స్మరించినయెడల నీవిషయమే మనమునమ్మనకు తట్టుచున్నది. ప్రజాసామాన్య మజ్ఞానమోహానిద్రయందుండ, యితోజయ ప్రతోధర్మమునెడి రణప్రియలయధాస్తయనెడి క్రిమి దేశహృదయము నెట్లుకొరికితినివేయునో దీనివలన స్వప్నముగగనవరముకాగలదు. అనూయాశ్రాధాదులు లోకముందుండు నేదేశమునకుగాని మనశ్శాంతి యెట్లుబడుచును? భూతదయ ప్రేమ లేనిచో న్యాయముండనేరదు. న్యాయములేనిచో కాంతియుండనేరదు. ఏమి నాకు సంభవించినను నేను సత్యమునవిదుమను, నాకు ఏమి నష్టముకలిగినను నేను ఋణమార్గముననే ప్రవర్తించెదను యని దృఢమైనసంకల్పమును మనకు కలిగించి మనలను సత్ప్రవర్తనయందావేశపూరితులుగ నీకథ మనలకుచేయునను తలంపుతో దీని నిందు పొందుపఱచివాము. ఈచారిత్రము వినినవారు కన్నీరుపెట్టనివారుండజోయ.

మరవరాని కథ

ప్రాచీనకావ్యసంఘము సామాన్యోద్వేగులలో నొక బుద్ధినుండునడు యువకుడు ౧౦ సంవత్సరములక్రితము పేరియనగరములో నివసించుచుండెను. నుగుణశీలముగ నతనిసత్వవేషముండునడు మిక్కిలి యనుకూలమై అమెను మిక్కిలి ప్రేమించుండెడివాడు. వైవాహికమామన వారికి పీయూరీటీనాయకు నిద్రపట్టి పుట్టి. ఆ పిల్లల యుండుతనికి మిక్కిలి మోహముచేత వారితో క్రొధానిగములం దతిద్విత్యకాలము గడపుచుండెడివాడు. తుల్యునిని బోలినయావేశమునగరమంతటనిగ్గు

మామ ఒక చిన్నపక్షి నడుమకలె రమ్యముగా నుండెడిది. అనురాగవతియు భార్యనుగలిగి చిన్నప్పుడే సంతానవంతుడైన యాయువకుడు ఎవరికిని తీసిపోనంతటి సౌఖ్యముగ నుండెడివాడు. ఆచిన్నకుటుంబము కనులపండుగవలె నుండెను. దైవానుగ్రహముచే వారైశ్వర్యవంతులుగనుక వారికి ముం దేమగునో యనెడి తెంగ యెద్దియులేక నిశ్చింతగా నుండెడిది. వచ్చేసామవాంఛదయం 9 గంటలకు కచ్చేరికడ హాజరుకావలసినదని యాతనికి 1894 సంవత్సరం అక్టోబరునెల 18 వ తేది శనివారమునాడు అర్జును బారీచేయబడినది. ఆదివారం రాత్రి తానుకు తనభార్యయు పిల్లలను తనఅత్తవారింట గుఖముగ నుండిరి. సామవారంఉదయం 9 గంటలకు అతడువైశ్యకార్యాలయమునకు పోయెను. అప్పుడతని రిక్తి సంవత్సరము యాడుగల చిన్నికుటుంబం కిదిగమ్యమునవరకును వెంటించెను. తల్లి మరణించి పుత్రవాని నింటిలోనికి తోడ్కొనిపోయినది. తండ్రి తిరిగి యాత్రప్రవానిని జూచునప్పటికి పుత్రవానికి నయము 9 సంవత్సరములాయెను. తిరిగి తనకుమామని తామచూచునరికి తా నొక యశాలవృద్ధుడై, డెంగచేత్రమంగి దుఖముచేత పీడింపబడినవాడాయెను. నవలయందు కవులచే కల్పితమగు నేకధర్మము నింతయుద్భుతముగను అంతభారముగనులేదు. కాని యిది అల్పముడై యున్నామని నిజమైనదీనితకథ. ఈకథ పిల్లల వినియుండదు గాని నేడు మనకళ్లయెదుట నిడి జరిగినది కావున పెద్దలు దీనిని వరవజాలరు. ఈతను కచ్చేరికి వెళ్ళినచో నేతయొక ఉద్యోగము దీతనిని వైశ్యకార్యాలయోత్తమాధికారి రహస్యకార్యాలయమునకు తోడ్కొని వెళ్లెను. అక్కడ యధికారి లేడు. ఇంతలో నొకఉద్యోగి యాతని సమీపించి గద్దనస్వరముతో నిట్లనియె.

‘అయ్యా ఇంకొకక్షణములో మహానీవానిగా రిచట కే తెండుదురు. నేనొకజాను వ్రాయులనియున్నది. కాని నాప్రతినిధి కురుపుచుట్టలచే పలుపుపోటుగా నున్నది. మీరు నా యందు దయించి ఆ ఉత్తరమును వ్రాసిపెట్టెదరా? యని అతడు బ్రతికులిగితోడనే యితడువ్రాసెను. అగదిలో ప్రచ్చన్నవేషమున సామాన్యజనులవలె దుస్తులను ధరించిన మగ్గుల అధికారియగుడై అప్పుడుండిరి. ద్రేఘకులముతీసి యొక మేజాబల్ల వద్దకువచ్చుండెను. అప్పుడాయుద్యోగి జాబును చెప్పబొడంగెను. ఈకథ కంపించుచుండు జూచి యాతడు ఏమి మోగుచున్నావు అని యడిగెను. ‘అయ్యా చరిత్రేత నాప్రేక్ష కోంకరపోయినవి’ అని యాతడు సమాధానముజెప్పెను. పిమ్మట ఉత్తరమును చెప్పసాగెను. కొంతసేపు పోయినతర్వాత నకన్నాత్మగా జాగ్రతయని యాయుద్యోగి కసరెను. ద్రేఘకులముతీసి లక్షముకా లేదు. కాని మరింతలేదంతో నా లేఖను వ్రాసెను. ఉత్తరము పూర్తికాగానే ఆయధికారి మనదేశన్యాయవ్యవస్థల ననుసరించి నిన్ను నేను నిర్బంధించుచున్నాను. దేశద్రోహనేరము నీమీద నాకోపింపబడినది - యని నుడిచెను మారువేషములతోనున్న యాయుధుల నప్పు డీతనిమీద పడి యితనిదుస్తులను కేరీరమున పరిక్షించి, వైరిక కారాగృహమునకు యితనిని గొంపోయిరి. ఇతని నొకచీకటికొట్టులో పెట్టి తాళమువేసిరి. ఇతని నొంటరి ధైర్యునందుంచి దామణద్రోహాల కిచ్చెడి యాచారము నిచ్చుచుండిరి. 15 రోజులు గడచిన తర్వాత వారితని నొకయుత్తరమును జూపించిరి. అది యితనిచేత వ్రాయబడియెడల యితడు జర్మనీ వారి తో నే కీ కథ విం చి దేశద్రోహము చేయుచున్నాడని స్పష్టమగును. తన మీద నాకోపింపబడిన నేరమెన్నియో యాతని కిప్పుడే ప్రథమమున తెలిసినది. ఈతనిని వైశ్యన్యాయస్థానమునందు విచారణ చేయవలసియున్నది. అట్లు విచారించుటకు దీక్షించు మొదటివారములో అర్జును మంజూరీచేసిరి. ఇంతవరకును ఒంటరియైతలలో నీరడుంపబడెను. పిమ్మట తనభార్య కుత్తరమువ్రాసికొనుటకు యాతనికి సెలవొసంగిరి. దీక్షించు 19 తేదిని విచారణ ప్రారంభమైనది. ఇతి రహస్యముగా జరిగెను. కొద్దిరోజులలో నీతకు నేరగూడని నిర్ణయించిరి. ఇతనినిజూచుట కీతనిభార్యకు జనవరిలో సెలవనుగ్రహించిరి. మధ్యక్రిక్కిరిసి కర్రలతో రెండు భాగములుగ నేర్పరుపబడినగదిలో వీరు సమావేశమైరి. అమెను యాతడు ముట్టుకొరారు మారముగానుండి మాట్లాడుటకే సెలవిచ్చిరి. జర్మనీవారికి రహస్యమును తెల్పునూడచారి యని యాతని అపరాధము నిర్ణయింపబడుటచేత కొద్ది రోజులలో నీరని నవమానించిరి. పలాలములమధ్యకు బారకానులోని కిరనిని నడిపించిరి. ‘నాభార్యను పిల్లలను తలయచు వైషమ్యై భార్యమై చి నేనెటులనో యాదుఖసాగరము నీడగలిగి’ నని పాపము ద్రేఘకు లేఖలందు వ్రాసియున్నాడు. అప్పుడొక నేనాని యాతని నవమానింపుడని ఆజ్ఞను జడిచెను. ‘వైరిక భటులారా, నిరపరాధిని అవమానింపుచున్నారు. ఏపాపము ను ఎరుగని నమ్మ అగౌరవ పర్చుచున్నారు. ప్రాంతుజేము

నకు జయదనుగాక! ప్రాంతుజేముననే జీవించుగాక’ యని ద్రేఘకు వ్రేల్చెను. అప్పుడొకయుద్యోగి యాతనివద్ద కేతెంచి యితనికోటుబా త్రముల నూడజేరికి, కోటు, బొప్పి, మెరాఝాలను చింపివైచి, యాతనిదిరువచ్చుచును లాగివేసి, చేతనున్న ఖడ్గమును లాగుకొని యాతనిమోకాళ్లు నరికినట్లుభిన్నయింది. అయ్యధమును నేలపైపడవేసెను. అప్పుడు వైరికులందరు పకపక నవ్వుచు వెళ్ళిరిందును కేకలువేయుచుండగా నీతడు వాకిము ధ్యమున నటునిటు పలుమార్లు నవపింపబడెను. పిమ్మట చేతులను అరడజూలవేసి యాతనిని వారు ఖైదుకొట్టులోనికి తీసుకుపోయిరి. చింకిబట్టలతో నున్నప్పుడు ఘోరగ్రాస్త తీయించిరి. ఒకనాడుకాత్రి మంచిగాధనిద్రలో నుండగా నీతనిని బలాత్కారముగా లేపి నెంటునే దుస్తులువేసుకొని ప్రయాణసిద్ధము కమ్మని యితనిని బాధించిరి. తనకొట్టునుండి అతితోందరగా నతనిని వెడలగొట్టిరి. నేలమీద పడిపోయిన మహాచనముల నైన తీసుకొనిచ్చిరికారు. ఒకజండిలో కూర్చుండబెట్టి నైలు స్టేషనుకు తీసుకుపోయిరి. అచట పశువును బండిలొడ్డిలో పెట్టిన జీతని నొకకైడిలపెట్టెలో కూర్చుండబెట్టి యాపెట్టెకు తాళమువేసిరి. ఆపెట్టెలో నతనికి కూర్చుండుటకుమాత్రమే జాగాఉండెను. కాల్వకడబట్టలనైనను జాగాలేదు. చేతులకు వేడిలు వేసిరి. కాళ్లకు గొలుసుతో బంధముగావించిరి. ఒకేరీతిగా కూర్చుంటున్నయుండుటచేతను చరిచేతను యాతనికి గలిగిన ప్రతికీలనందలిబాధయు వర్ణనాతీతమై యుండును. మరునాడు మిట్టమధ్యాహ్నమునవరకు నత డట్లు జాగ నొండెను. లాకోమైలులో నతనిని దింపిరి. అచట జనులు గుమిగూడి యితనిని చుట్టుకొని ఓదుర్వార్ధదా, దేశద్రోహి, గూఢచారి యని కేకలువేయుచు సింపించిరి. రక్షకభటులు లేనిచో వీనిని వారు చిత్రవధ గావించియుండుదు. వారితనిని కొట్టి పై నుమ్మివేసిరి. పిమ్మట నొకకారాగృహమందు కొన్నా స్థించిరి. తర్వాత నొక స్త్రీచురుమీద కూర్చుండబెట్టి మార్చి 15 వ తేదిని ఇటోయిటో యనుచోట నొకగదిలో నుంచి తాళమువేసిరి. స్త్రీచురుమీద నుండినప్పు డీతని నొకబోనులోపెట్టిరి. ఆప్రయాణము ఇతనికి మిక్కిలి కష్టముగను దుఃఖకరముగ నుండెను. అంతరము ఏటలు 18 వ తేదిని, కుష్మాగోపివీటులకు ప్రత్యేక పసరిగ నేర్పరుపబడియుండిన రాక్షసద్వీప మను నేయనరగు నొక పామణముయముకు చిన్నదీవియుండు యితని శ్రవాస మేర్పాటు చేయబడెను. అక్కడ నొక చిన్నపక్షి నొక నితని నుంచి తాళము వేయుచుండి. ఆ గుడికేకు ఒక మూసినేయబడిన కిటికీయును, ఒక అయోమయక వాటముగల ద్వారమును నున్నవి. రెండుగంటల కొకసారి కాపలాయున్న ఫాతాసేపాయిలు మారుచుండెడివారు. రాత్రి ప్రతిఘంటాద్యయమునకు పరారా జవానులు మారినప్పుడెల్ల వారు తగిళిచేయుటకు తలంపుతీయుచుండెడివారు. అప్పుడు ఆ గోలుసులు తాళములు బడబడనని చెప్పుట బ్రద్దలగుటలు చప్పుడు పుట్టించుచుండెడివి. ఆస్థానికి యితనినిద్దుర చెడిపోవుచుండెడిది. ఈత నెవరోను మాట్లాడమాడెను. సభా మానము వహించి యుండవలెను. ఈ ప్రకార మితడు 1895 నుండి 1899 వరకును కఠింకక్షును అనుభవించెను. ఆ గుడిసెనాటి పైకిపోమాడదని 2 సంవత్సరములు నిర్బంధించిరి. ఈ విధముగ అతనక్కడ చచ్చుటకొరకు కిక్కు నేర్పాటుచేసిరి. ఒకప్పుడు కిక్కుజార్చును రెండునెలులు ప్రతిరాత్రియు నీతనిని మంచమునకు కట్టివేయుచుండిరి. ఆ మంచము ఇనుపమంచము. గోలుసులు ఇనుపవి. అక్కడ చలి మిక్కిలుము. కాలుగాని చేయిగాని కడబుట్టలైనను, ఇటు నటు దొగ్గుటకును చేనికిని వీలులేదు. పగలు ఎండవాలగుచు వేసవియందు రాత్రిళ్లు గాలిలేని యా గుడిసెయందు అతడు రొట్టెలకాల్చు పొయ్యియందున్నట్లు విపరీతమైన ఉష్ణభాగ నొండెడివాడు. చీమలు, దోమలు, ఈగలు, పురుగులు వేసవేలుగ నితని నాశ్రయించుకొని యాతనిని తినివేయుచుండెడివి. కుక్కలుకూడతనతోయునట్టియాచారమొనరికమ్మయండెడివారు. ఈతడు బాధభరించలేక గోడవేసి తనతలకు మెత్తుకొనుచు తన భార్యకు తమారునికుమార్తెను తలయొనుచు నిగ్గరగా నేడ్చుచుండెను. న్యాయము దయచేయడని యాత డెంత ప్రార్థించిన నెవరను వినిరైరి. ఈతనిగూర్చి యెవరును చింతింపరైరి. కఠింకక్షయగు నీత డివిధమున వైకుంఠవర్ణములు అనాచ్యములగు దైహిక, మానసిక, అధ్యాత్మిక బాధలను అనుభవించుట కేర్పరుపబడి వారిచే నివశింపబడిన యాదయ్యాలిచ్చి మీద ననభవించెను. ఈతడిట్లు బాధనొందుచుండగా నీతనిభార్యయు సోదరుడగు ఈతని నవ్వ విచారణ కొరక నా ర్చి క ములు యత్తు మా చే యు య సా ట్లా ప డి రి.

అప్పుడు కొందరు ఉదారస్వభావముగల తన మనుష్యులు
దైర్యసాహసములతో నీరాజుతోహారాధ మాకోపంబడిన
ద్రోహమునకు ముగిసిందిరి. వెంటనే యావృత్తాంతము జగ
త్ప్రఖ్యాత మాయెను. ప్రతివారును పితాచహామగద్వీపమును
గూర్చి ముచ్చటించు చుండిరి. ద్రోహు అపరాధియని కొం
దరును నికరపరాధియని కొందరును ప్రాంసుదేశమున రెండు
కక్షలుగ ప్రజలేర్పడిరి. (ఫ్రెంచి భాషాగ్రంథవిరచయితలో
నొక శ్రేష్ఠుడగు డి. న్యూటన్ రెమండరి యథార్థమున కనిపెట్టె
ను. ద్రోహు యానేరము చేయలేదనిన్ని యా నేరము చేసిన
వాడు ఫలానావాడు మరెవ్వరనిన్ని నిర్ణయముగ నికడు
ప్రకటించెను. ఆ ప్రకటనలని ఫలము సులభముగ నూహింప
వచ్చును. ద్రోహుయొక్క నేరు పెట్టుకొని దొంగసంతకము
చేసి అతని నిట్టి కఠింశిక్షకు పాలుచేసిన దుర్మార్గు డాత్మహత్య
గావించెను. క్రొత్త విచారణ ప్రపంచముతయు సహస్ర
నేత్రములతో నతి కుతూహలమున వీక్షించుచుండ జరిగెను.
ఆ విచారణ ఫలితముగ నికడు నిర్దోషియని నిరూపణ జరిగెను.
ఈతనిని క్షమించి, విడుదలచేసి తిరిగి తనమటుంబమునకు చెండ్
లేసిరి. కాని యాభాగవలన నికడు అకాలవృద్ధాప్యమును
జూచి చింతాక్రాంతుడై యుండెను. సాధారణముగ మరయే
నిర్దోషియు నిట్టి యిడుగులు పడియుండదు. కఠింశిక్ష నంతటి
దైర్య స్థులయొక్క మరయొకడు భరించియుండదు. ఆ స
మయమున నే నికడు తనప్రియురాలగు భార్యకు వ్రాసిన లేఖలు
మీగుల కరుణారసభరితములై నవ్వజన హృదయంగమము లై
విరాజిల్లుచున్నవి. ఆ లేఖలను చదివినవారికి దైర్యముతో కష్ట
మెట్లొచ్చుటో తెలియగలదు. ఈ లేఖలు ప్రపంచమునకు జేయవ
లసిన మేలిం కొకటి గలదు. ఖయిదీలను గూర్చి
మనయొక్క మహాభావములను మార్చి సత్పథమునందలి యుండు
న టీలేఖలు మనల నుద్దేశింపవలయును. ఇంగ్లాండునందును
అమెరికాయనందును ఖయిదీలను గూర్చి కొన్ని సంస్కరణములు
వాటి నుభివృద్ధి నిమిత్తము చేయుచున్నవి. వాటియందలి పరిస్థి
తులు చాల భాగము భాగచేయుచున్నవి. కాని యూరపు ఖండ
మునం దింకను క్రొత్తపుర్రాగ్ల ములనుసటియు భయంకరమగునట్టి
యుకారాగ్రహములున్నవి. ఇట్టివిపూర్వపు అనాగరిక కాలమునం
దుండినను అనూనకరములుగ నుండును. ఈయిరువదవ శతా
బ్దముందు వాటిమాట వేరే చెప్పవలసినదే. ఈ ఖయిదుల
లో ననేకులు క్రైస్తవుల పుత్రులు తమ హృదయములను బద్ధ
లు చేసికొనుచున్నారు. అందుతో కొందరు నేరముచేసినవారు
న్నారు. మరికొందరు నేరముచేయనివారున్నారు. యూరపు
ఖండముందలి నాగరికత యథోగతిని సాందియున్నది. మనజ్ఞాన
ము కాల్యనా? మనభూతము కేవలము దంభము. రాక్షసద్వీప
ము మొదలైన మరికొన్ని తత్వసూత్రములనుండి వ్యాయ
ప్రమాదులకు ఆ గ్రులు భగవంతునికి మేరలుపెట్టుకొనుచున్నా
రు. నిజమైన క్రైస్తవుల మతములందరు నీయూర్త నాదము లాలింప
వలసియున్నది. అతర్వాతీయసమితివారు ఖైదులనుగూర్చి ద్వీపాం
తరవాసములగుగూర్చి జాగుగ నామూలగ్రంథము విమర్శింపవలసి
యున్నది. కాని మతగురువులు గూడ నివిషయమును స్వవిమ
యముగ పరిశీలించి రాజకీయ వంత్రివర్గభలకు ఈసంస్కరం
లి పశుత్వమును క్రూరత్వమును బోధించి యీ 20 వ శతాబ్ద
మందు ఇవి యుండగూడదని చెప్పి వాటినితరింపజేయవలయు
ను. ఎరిజెనెతు ప్రాంతము నామె ఇంగ్లాండునందు ఖైదీల నెట్లు
భాగు జేసినదో ఆవిధముగ యూరపుఖండముందలి ఖైదీలుగూడ
భాగు జేయవలసియున్నది. సమస్తజగత్తు ఒక్కమటుంబముని
గప్రింపవలసి యున్నది. సర్వసమత్వబుద్ధి మనకుండవలెను.
క్రైస్తీయ భర్త్యులు లన్ని జాతులవారికిని సమానముగవర్తించును.
టంగ్రియందు, రస్కయందు గూడ అమానుషాచితమునన నె
న్నియోగలవు. ఇట్టివి అనాగరికులగు ఆఫ్రికనులలోగూడ లేవు.
చెనుకబడియున్న ఆసియానందు గూడ నివి నింద్యము లగు
చున్నవి.

మహాభాష్యం సుబ్బారాయుడు,
(అనువాదకుడు.)

గజదొంగ తుపాకి దెబ్బతిని పాళిపోయెను

తిరుచినాపల్లి, నవంబరు 19:— అరయూరుపల్లె స్వేమ
లువ్యాజీమీదనున్న శ్రీనివాస అశ్వశాలాగారిచే తుపాకిదెబ్బ
తిని తొలికెట్టి ఆరుముగంటను గజదొంగ తనరినాల్వరను విడిచి
పెట్టి పారిపోయెను. పిడు ప్రసిద్ధిపడసిన గజదొంగగు కొడు
కుగారు ఆరుముగంట అనువానియొక్క అనుచరుడు.

(అ. ప్రి.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘం

1924 సం॥ సెప్టెంబరు నెలకు జనరల్ శాఖయొక్క
ఆదాయవ్యయపట్టిక

కాతా	జను	ఖర్చు
ఖద్దరుశాఖకాతా	558 1 9	1603 1 9
సాదరుకాతా	0 1 6	15 14 0
ఆఫీసుగుమాస్తాల వేతనములకాతా		48 0 0
దూడెలకాతా		0 12 0
జిల్లాకాంగ్రెసుప్రతినిధులచందాల	0 8 0	
బందరురాటముసంఘం ఖర్చులకాతా		88 10 8
తహాలపు తంతికాతా		16 0 0
గ్రామకాంగ్రెసు సంఘము		
నుండి రాబడిన నాల్గవ	0 12 0	
వంతు చందాకాతా		
కాంగ్రెసుసభ్యులసీదుపుస్తకలకాతా	3 0 0	
విరాళములకాతా		156 0 0
కడుళ్లకాతా	7 4 0	6 11 0
ఆఫీసుప్రయోగపుఖర్చులు		7 2 6
తిలవస్వరాజ్యనిధి	5 0 0	7 0 0
కృష్ణాజిల్లా కో-ఆపరేటివు బ్యాంకు	1502 7 8	780 0 0
ప్రచారపుఖర్చులు		60 10 6
రాటములకాతా	4 13 6	18 5 6
స్వరాజ్యదర్శనములకాతా	3 0 0	
కాసనసభలు	6 8 0	
దేశారాధక బృందముకాతా		150 0 0
అద్దె కాతా	4 0 0	25 0 0
గాంధీపూజానిధి	514 4 0	
మోటారుఖర్చులు		114 7 8
వైకిలు ఖర్చులు		1 12 0
దూడికాతా	998 12 8	1208 18 8
నూలుకాతా	80 3 0	212 1 0
ఏనుగులకాతా	320 5 9	662 11 9
హిందీపుస్తకములు		20 0 0
డిపోకాఖిల లాభములకాతా	34 3 0	19 2 8
బాకీలకాతా	8141 12 2	2179 10 2
		3526 7 11
మూసారంభమున చితానిలువ	184 0 8	
మూసారంభమున చితానిలువ		86 3 9
మొత్తం.	7259 1 4	7259 1 4

1924 సం॥ అక్టోబరు నెల తాలూకు జనరల్ శాఖ
యొక్క ఆదాయవ్యయపట్టిక

కాతా	జను	ఖర్చు
ఖద్దరుశాఖ కాతా	272 1 6	460 1 8
సాదరుకాతా		8 9 6
అమృఖర్చులకాతా		26 4 0
ఆఫీసు గుమాస్తాల వేతనముకాతా		80 0 0
తెల్లం కాంగ్రెసు ప్రతినిధి		
రుసుముకాతా	72 0 0	
బంగారు రాటముల సంఘం ఖర్చులకాతా		25 0 0
ప్రతినిధులకాతా	0 9 0	
తహాల తంతికాతా		12 1 0
గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘములనుండి		
రాబడిన నాల్గవ		
వంతు చందాలకాతా	8 2 0	
కడుళ్ల కాతా	6 9 0	18 6 6
ఆఫీసు ప్రచారపు ఖర్చులకాతా		7 8 0
కృష్ణాజిల్లా కో-ఆపరేటివు		
బ్యాంకుకాతా	600 0 0	1475 0 0
ప్రచారపు ఖర్చులకాతా		73 11 0
దేశారాధక బృందముకాతా	919 4 8	250 0 0
అద్దెకాతా	4 0 0	25 0 0
గాంధీపూజానిధికాతా	170 0 0	750 0 0
మోటారుకాతా	1800 0 0	
మోటారుఖర్చులకాతా	20 0 0	137 9 3
వైకిలు ఖర్చులకాతా		1 12 0
దూడికాతా	1841 12 2	734 2 8
ఏనుగులకాతా	314 5 6	488 5 11
డిపోకాఖిల లాభములకాతా	11 12 8	19 0 8
హిందీపుస్తకములకాతా	6 2 6	11 0 0

నూలుకాతా	88 0 9	267 9 0
బాకీలకాతా	2119 2 0	2458 4 10
రాటములకాతా	8 0 0	55 6 8
ఆసులకాతా	2 4 6	22 8 9
రాటపుచెవులకాతా	4 10 0	3 15 9
లి. కొనిధి (ఖద్దరుశాఖ)	25 0 0	
లి. కొనిధి (హిందీశాఖ)	16 12 0	
మొత్తము	2591 1 6	8321 2 9
మూసారంభమున చితానిలువ	85 15 9	
మూసారంభమున చితానిలువ		85 3 9
	7396 7 3	7886 7 3

* * *
1924 సం॥ అక్టోబరు నెలలో
వనూలుకాబడిన తిలక్ స్వరాజ్యనిధి

హిందీ శాఖ	అరిపిరాల	
ఉప్పలూరి శోభనాద్రిగాను		1 10 0
యెనిగల్ల వీరభద్రయ్యగారు		2 0 0
యీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు		1 0 0
కణుకూరు శోభయ్యగారు		1 0 0
యీ గుగవప్పగారు		1 0 0
వక్కలగడ్డ శేషాద్రిగాను		1 0 0
చెన్నము వీరాస్వామిగారు		1 0 0
నణుకూరి వెంకట్రాముడుగారు		1 0 0
మాడా గంగప్పగారు		1 0 0
గుళ్లపల్లి రాఘవయ్యగారు		1 0 0
ఉప్పలూరి వెంకటరత్నముగారు		5 0 0
కొత్త సుబ్బయ్యగారు	పెంజండ	0 4 0
బొగ్గ నాగన్నగారి కు వెంకటరత్నం		0 8 0
		16 12 0

పదహారురూపాయల పన్నెండవంతుల మాత్రము.
ఖద్దరుశాఖ
గ్రామములందరును కలిసి కోవలై } పెదవిరివాడ 25 0 0
నాం. శివంజాగారి ద్వారా }
యిచ్చి మొత్తము }
ఇరువది అయిదురూపాయలు మాత్రము.
కామరాజు శోభనాచలము,
కార్యదర్శిగాను.

టారిఫుబోర్డు విచారణ

యఫ్. సి. పుదుంజిగారిసాక్ష్యము

దేశీయ కాగితకర్తలనుకు రక్షణమునీయవలయును
పునహా, నవంబరు 20:— టారిఫుబోర్డు అగ్రాసనాధిపతి
యగు జి. రై నీగారు, సభ్యులగు కేలు, గిస్వాలా గారు నేడు
కాంపిలుహాల్లో సమావేశమై పునహాకు అనతి దూ
రమందున్న ముంద్రాయంబలి డిస్ట్రిక్టు పేపరుమిల్లుగారి తరపు
న యఫ్. సి. పుదుంజిగారి సాక్ష్యము దీసికొనిరి 1887 సం
వత్సరాంతమున యంత్రము బనిచేయ నారంభించెననియు, గడ
చిన మార్చిమాసమునుండి కాగితములను వదయారచేయుట మాని
నేపేసిననియు, సాక్షిచెప్పెను. సంవత్సరమునకు సగమున 1100
రాటముల కాగితములను దయారచేయుచుండిననియు, చాకర
కము విదేశపుకాగితము విదేశములోని విస్తారముగ దిగుమతియ
గుటచే పోటీకి నిల్వచాలక యంత్రకాలను మూపివేయవలసివచ్చె
ననియు సాక్షిచెప్పెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు తమకాగి
తములను గొనుటచే యంత్రవరకు పరిశ్రమనిచ్చెనని పుదుంజి
గారు చెప్పిరి. మొదటి మాడునాల్గు సంవత్సరములు ప్రభుత్వము
వారు 15 లేక 16 పెరసెంటు రక్షణము నిచ్చినయెడ పరిశ్ర
మ ఆభివృద్ధిబొందియుండి దిని సాక్షిచెప్పెను. సరియైనయం
త్రము లుపయోగములో లేనందు పతాము పరిశ్రమయందు
చెనుకబడితిమని సాక్షి ఒప్పుకొనెను. దిగుమతియగు కాగితము
విరాద పన్ను విధింపవలయుననియు పలుకునకు ద్రవ్యసహాయము
నీయవలయుననియు పుదుంజిగారు కోరిరి. ప్రభుత్వమువారు
స్వేచ్ఛావిధానము (free trade policy) అనుసరింపబడె రక్ష
ణనీయవలసినదని తాము కోరలేదని కేసుగారికి సాక్షి సమా
ధానిచ్చెను. వికోపానాకింకె హైదరాబాదు ప్రాకార్యవనిచే
యదురనియు, బొంబాయికంపె పునహానుందు మరచినారు
సరఫరా యగుచున్నదనియు, మాలీమూడ చాకగా దొరుకు
చున్నారనియు సాక్షిచెప్పెను. (అ. ప్రి.)

ఖద్దరు వ్యాప్తి

(కేరళము)

అఖిలభారత ఖద్దరు సంస్థ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

మేము నియమించిన పరీక్షకుడు కె. ఎస్. ముక్త్యాయ్యంగారు కేరళములో ఖద్దరు వ్యాప్తికిగల అవకాశాలనుగూర్చి మాకిట్లు వ్రాశినాడు.

కేరళములో ఖద్దరు మర్చిత్రియ్యగలది తాళిపరంచా నాగర్కాయలు, పయ్యూనుగు అడమూడప్రదేశములు. ఇందులో చివరది ఒక చిన్న ప్రాంతం. కేరళఖద్దరు సంస్థ అధికారముక్రింద యిచట ఖద్దరుతయారుచేయుటలేదు. స్వతంత్రముగా పనిచేయుచున్నది. మిగతా రెండు పెద్దవి. కేరళఖాదీసంస్థ అధికారములోబడి పనిచేయుచున్నవి. నూలునంబరు 10,20 మధ్య నున్నది.

(నాగర్కాయలు)

నాగర్కాయలులో వ్యక్తిసంస్థలు రెండుకలవు. (ఖాదీ సంస్థవారుగాక) ఇంచూరు ఒకటి లిమిటెడ్ కంపెనీ. దీనిక్రింద 15 యుగములు కలవు. అందులో 7 మాత్రమే పనిచేయుచున్నవి. ఖద్దరుఖర్చు వాస్తవికతలకు తేలికమృగ్యములూరకే యోగింపబడుకారణము. ఇక్కడ తయారగునరకు ఖర్చుపడినచో కేరళసభ చాలును.

(తాళిపరంచా)

ఇక్కడ ఎంతో పనిచేయుట కవకాశమున్నది. కాని యిప్పుడు కొంచెముపనిమాత్రమే జరుగుచున్నది. సబర్బన్లలో తయారైనవిన్న కృష్ణనాథుర్ గా తిచటిపనికి తంటాలుపడుచున్నారు. 40 రాబుములు పనిచేయుచున్నవి. నూలునంబరు 10,20 మధ్య నున్నది.

కేరళములో ఖద్దరువ్యాప్తికి రెండు యిట్లుంటున్నవి. నాగర్కాయలు పరిసరముల మాత్రమే ఎక్కువమాది కొరకును. తాళిపరంచాలో కొంచెముగా దొరకును కాని యిందాది సంతయు త్రొవ్వారుకు రవాణాచేయుదురు. అందుచే మూడ నక్కడ కొనవలయును. ఇదియనుగాక తయారైననరకు ఖర్చులో కష్టమున్నది. కుద్ధ ఖద్దరులమీద నూలుగు స్థలములలోను కట్టిన నెలకు 2000 రూపాయలు. కాని వైకం సత్యాగ్రహ ఖద్దరుయెడల కొంతటిత్సాహం కలిగించినది. ఈసమయములో రెండుమాడు ఖద్దరులొక్కటే తగినసాధనములలోనుంచి అమ్మినచో ఖద్దరు ఖర్చుకాగలదు.

* * *

ఏలూరు

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖద్దరు పరీక్షకుడు నారాయణమూర్తిగా రుతిభిల్లి కేరళ దీక్షోద్యమార్ కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

ఏలూరు తాలూకాలో 12 గ్రామములు కలవు. ఇందులో మూడువంతులు మెట్టగ్రామములు. మిగతావి మాగాణి గ్రామములు. మెట్టజిల్లాలో క్రైస్తవ అక్కడక్కడ కొంచెముగా పండితురు. ఇక్కడ సాధారణముగ నూలువడకువారు, కాపువారు, కమ్మవారు కొన్ని మహమ్మదీయ కుటుంబములవారుగూడ వడకుచున్నారు. కూలీలు వడకుట కిచ్చగింపరు. వారికి మిగతా పనుల వలన ఎక్కువ గిట్టెను. కోజుకు యీ తాలూకాలో 2000 గజాలనూలు వడకుదురు. దరహంమీద శాస్త్రరసంధి రెండవాలవరకు గిట్టుబాటుగను. ఏలూరు తాలూకాలో జనాభానంబడి 120 రాబుములు పనిచేయుచున్నవి. ఇవి కట్టూరు, దుగ్గికాల, విజరాయగ్రామములలో పనిచేయుచున్నవి. 120 కులములు (వీరేశ్వ) వడకినందుకు 0.12-0 నుంచి 2.1-0 యివ్వబడుచున్నది. నూలునంబరు 6 నుంచి 20 వరకుండును. సాధారణముగా నూలు ఉండలుగా మట్టుదురు. చిల పలుగా గాని పసుగుపిళ్ళు గాని మట్టుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి కాని ఇంకా ఆమాదిరి పూర్తిగా ఆలవాటుకాలేదు. ఇక్కడ తయారగు నూలు మోటుగానుండును. అందుచే సన్న నినులు తూర్పు కృష్ణానందిగాని, గుంటూరునుంచిగాని తెత్తురు. తలుకా కాంగ్రెసు కమిటీక్రిందనే యీపని ఆరంభ జరుగుచున్నది. మొత్తముమీద 12 రాబుములు 2 ఏలూరులో 10 ఏలూరుకు 20 మైళ్ళదూరములో నున్న ఉంగుటూరులోను కూడుకలూరున్నది. 45 అంగుళముల వెడల్పుగడ్డ గజం రూపు 1.2-6, 45 అంగుళములు దాటితే 1.3-3 కాని 1.5-6 గాని ఖర అగును. 1922 నెవ్రెంబరునుంచి వ్రాసిన నివేదికములో మిటివాపు తయారుచేసి, కొన్ని ఖద్దరువెలమొత్తము రూపు 22:59.

అక్టోబరు 21620 కమిటీవారు రూపు 2199 మూలభనముతో పని ప్రారంభించిరి. ఇప్పటికి 1800-లకు తీరితి. ఇందులకు ఏలూరు తాలూకాసంఘవా రెంటియు గర్వపడవచ్చును. వారిని సభిం దించుటకు తగినరీతిగా పనిచేసిరి.

నోటీసు

దక్షిణాపగ్గారు ఎన్టీఐ సీనియరు జూనియర్ దారు గారగు శ్రీ రాజా బామ్మదేవర సత్యనారాయణ వరప్రసాదరావు బహుద్దరు జూనియర్ దారుగారి మీద తేబడిన యిన్ సాల్ వెన్సి గ్రంథములో:—

కృష్ణా జిల్లా కోర్టు ఫయలు.

ఐ. పి. నెం 21/1924 రు.

పైగ్రంథములో జిల్లా కోర్టువారు ఈదిగుత సంతకము చేసినవారిని "ఇంటరిం రిసీవరు"గా అప్పాయింటుచేసి ఎన్టీఐ తాలూకు యావదా పీని స్వాధీనము చేసికొనుటకు ఉత్తరువులు ఇప్పించియున్నారు. సివిలు ప్రొసీజర్ కోడ్డు ఆర్డరు నెం 41రు, రూలు నెంబరు 1, లోని అధికారము యావత్తు వారికి ఇప్పించి యున్నారు. సదరు ప్రకా.ము ఆన 1924 సెం 1 రెం 10 నవంబరు లేదీన వప్పగింత చేసికొనడ మయినది. గనుక ఇంతటి నుంచి సదరు ఎన్టీఐకు సంబంధించిన వ్యవహారములను గురించి, పరిపాలనావిధానము యావత్తున్నా వారిచే జరుపబడును. గనుక వారికే వ్రాసుకొనవలసి యుండుంది. అట్లు పైన ఉదహరించిన ప్రకారము జరుగక జిమి కొదారుగాలితో జరుపుకొనువారికి గలుగునవముకు వారు (రిసీవరుగారు) ఎంతమాత్రము జవాబుదారీ కాదు. సదరు ప్రకా.ము వారే ధరించవలసియుండుంది. ఎన్టీఐలో నిమిత్తము ఉండదు. ఇంతేగాక, రాజాగారు ఇప్పుడలసిన బాకీదార్లకున్నా, ముణిగలకున్నా కూడా సదరు ఎన్టీఐమీద రావలసిన బాపతులన్నిటి విషయములోనున్నా ఈదిగుత సంతకము చేసినవారికే ది 15-12-1924 లేదీలోగా తెలియపరుమకొనవలసి యుండుంది.

మచిలీపట్నము. } వడ్డది పేర్రాజు, బి, ఎ. బి, ఎల్. 16-11-1924.

కృష్ణా జిల్లా కోర్టువారిచే నియమింపబడిన ఇంటరిం రిసీవరు.

అతినరముల బలహీనతచే గలిగిన మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులకు అత్యద్భుత నివారణ

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుటచే గలిగిన అతినరముల బలహీనతచే నాకుండిన మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధిని ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జి టౌను, అర్మీనియన్ థియో, నెం 72 గృహము నందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు అతి స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్స పొందినతరువాత నాకు క్రొత్తపుష్టి, పటుత్వము గలిగినది. పండితులవారికి అనేక వందనములు.

వారు మిక్కిలి చతురతతోను, జయముతోను అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేదవైద్యమునకు గొప్ప కీర్తి, ప్రతిష్ఠలు గలిగినది.

ఇతర వైద్యులచే కుదరదని వదలివేయబడిన అతిమూత్రవ్యాధిచే కలిగిన కఠినమైన రాచకురుపును పండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను నేను స్వయముగా చూచితిని. వ్యాధులచే పీడించబడుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకై పండితులవారికి దీరాయువు నొసంగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదను.

డి. పి. ప్రకాశం,

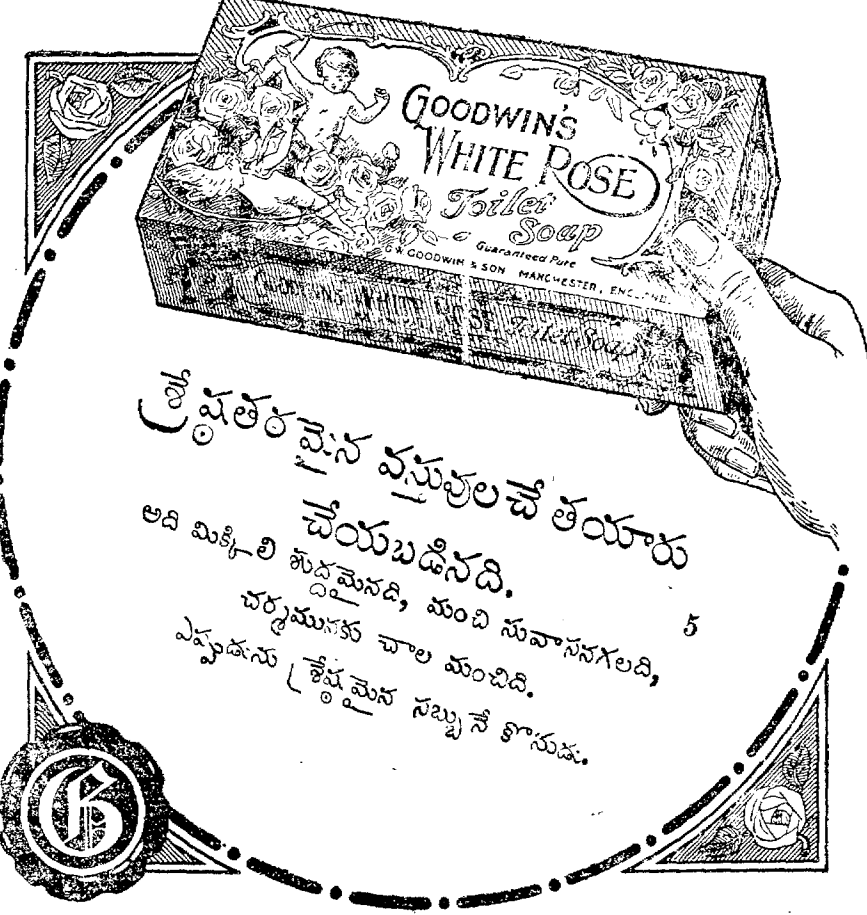
డి. సి. ఎమ్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి.

ఇన్ కమిషన్ ఆఫీసు, మద్రాసు. 17-11-24.

వారి సలహాకట్టు ము రూ 15-0-0

వల సినా 1-కి వేలకు మందు రు. 0.4-0

ఈనూనెను తలకురాచిన కేలు ఈపి సరియను. చర్మమునకు వెండ్రుకలకు పని యొండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమ్మతాంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

శ్రేష్ఠతరమైన వస్తువులచే తయారు చేయబడినది. అది మిక్కిలి శుద్ధమైనది, మంచి సువాసనగలది, చర్మమునకు చాల మంచిది. ఎప్పుడూ శ్రేష్ఠమైన సబ్బునే కొనుడు.

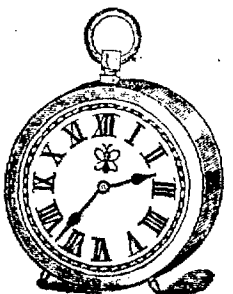

ప్రఖ్యాతివహించిన "బి" టైంపీసు

యిది ప్రపంచమంతటను ప్రఖ్యాతివహించి ఎల్లరును సంతోషముతో, యుపయోగించుచున్నారు. కాలమునకు సరియైనపుంటును చూపునది. భరస్సల్యము. అనేక సంవత్సరములు ఏలాటి చెడుపులేక- తృప్తిగా పనిచేయును.

ధర "బి" టైంపీసు 1 కి రూపు 2-8-0

విలాసము:- వి. ఎస్. వాచికంపెని, తపాలుపెట్టె 105, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యాపార దిశా

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యాపార దిశా, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టిపేది మదరాసు.

Now Ready for Sale:

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen of the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

Printed and Published by K. Nagaswami Rao Editor, Andhrapatrika, Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street, MADRAS.

రత్నపురుష లేహ్యము

శుక్ల నవ్వును పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుత లేహ్యము. ఏకారముచే సంభవించిన శుక్ల నవ్వు మైనను పారదోలు వని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేహము కల్గ వచ్చిన దగ్గు మొదలగు రోగములు మాత్ర రోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బీ రూ 3.4 0.

మహాద్రాక్షాది చూర్ణము

స్త్రీల వాలిటి నంజీవి

శాస్త్రసమ్మతముగా ఆధునిక భిక్షము మొదలగు విలువగల వస్తువులతో తయారుచేయబడినది. కుసుమలు, ఋతుకుసుల, వంశ్యత్వము మొదలగు స్త్రీల సమస్త రోగములను వారదోలి సంతానము కలుగజేయును. ఒక మనిషికి నెలరోజులకు సరిపడు చూర్ణము గల డబ్బీ రూ 4.0-0.

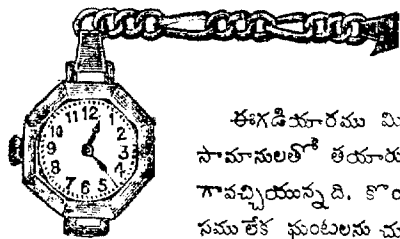
పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మాడుసంవత్సరములు గారంటి !!

అమెరికన్ రోలుగోలు రిస్కవాచి

చేతిలో కట్టుకొనుట కుపయు క్తమైనది.

ఈగడియారము మిక్కిలి గట్టిఅయిన సామానులతో తయారుచేయబడి క్రొత్త గావచ్చియున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసము లేక ఘంటలను చూపించును. ఎవరైనను శీఘ్రముగా సులభముగ ఘంటను చూడవచ్చును.

దీనిని చేతిలో ధరించి యెంత కష్టమైన పనులుచేసినను చెడిపోకుండ బాగుగా పనిచేయును.

ధర 1.కి 8 మూలలకలది రూ 6.0-0

,, సాదా గుండ్రముగయుండునది రూ 5.8-0

లేడి బొమ్మగల కండ్లుకలది అలాంటియింపిను రూ 4.0-0

కెర్రస్ "బీ" టైంపీసు రూ 2.8-0

విలాసము:—వి. ఎస్. వాచి కంపెనీ

తపాలపెట్టె 105 మదరాసు.

మనోరంజితము

సెంటులకన్నిటికిరాజు

ఇది అనేకవిధములైన పుష్పములచే తయారుచేయబడి, మిక్కిలి అందమైన బుడ్డితో నుంచబడియున్నది. దీనిని చేతి రమాలయందు కొన్ని చుక్కలు చల్లి న్న మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును.

1 బెస్ట్ బుడ్డి 1 కి రూ 2.0-0

1 డ్రాము బుడ్డి 1 కి రూ 0.12-0

2 1/2 ,, ,, రూ 0.5-0

అడ్రసు:—కర్నూలు-అందుకో

తలపెట్టె నెం 245 మదరాసు